

**BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO
ZWIĄZKU MIĘDZYGMINNEGO
Spółka z o.o. w Kielcach**

25-004 Kielce, ul. Paderewskiego 31, tel./fax 41 34-426-34

*Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr Rady Gminy Imielno
z dnia*

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
G M I N Y I M I E L N O**

WRAZ ZE ZMIANĄ NR 1 STUDIUM...

DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

KIELCE, marzec 2016

Zmiana Nr 1 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Imielno,
została opracowana przez;

*Biuro Planowania Przestrzennego Związku Międzygminnego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
w Kielcach na podstawie Warunków Wykonania Zlecenia znak: BGP.6720.1.2015 z dnia 09 czerwca 2015r.,
zawartych w Kielcach w dniu 15 czerwca 2015r.,*

*w oparciu o Uchwałę Nr VI.30.2015 Rady Gminy Imielno z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie przystąpienia
do sporządzenia zmiany Nr 1 „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
Gminy Imielno”.*

Zespół autorski w składzie:

- mgr inż. arch. Barbara Godzisz-Grychowska – główny projektant nr upr. 1256/92;
nr ewid. POIU KT 109
- mgr Bożena Rumas
- mgr Halina Piersiala
- mgr inż. Małgorzata Bogdał
- mgr inż. arch. kraj. Joanna Helowicz

**BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO
ZWIĄZKU MIĘDZYGMINNEGO z siedzibą w Kielcach
25-501 KIELCE, UL. SIENKIEWICZA 76, TEL/FAX 34-426-34**

KARTA TYTUŁOWA

PRZEDMIOT OPRACOWANIA:

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY IMIELNO**

FAZA OPRACOWANIA I:

DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

GENERALNY PROJEKTANT : DR INŻ. ARCH. ELŻBIETA KACZMARSKA

KIELCE 2001

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	str. 4
II. Materiały wejściowe	str. 6
III. Gmina na tle regionu	str. 9
IV. Środowisko przyrodnicze	str. 11
1. Zasoby środowiska przyrodniczego i warunki ekofizjograficzne (opracowanie oddzielne – 51 str. tekstu)	
2. Studium rolnicze	str. 11
3. Leśnictwo	str. 21
V. Społeczno – gospodarcze uwarunkowania rozwoju Gminy Imielno	str. 23
1. Demografia	str. 23
2. Standardy życia mieszkańców i gminy Imielno na tle powiatu Jędrzejów i województwa świętokrzyskiego	str.30
3. Struktura własności gruntów	str. 49
VI. Struktura przestrzenna	str. 51
1. Dziedzictwo kulturowe	str. 51
2. Struktura istniejącej zabudowy obszaru	str. 57
3. Komunikacja	str. 64
4. Infrastruktura techniczna	str. 77
5. Odpady komunalne	str. 92
VII. Uwarunkowania i postawy rozwoju Gminy Imielno – podsumowanie	str. 93

SPIS WYKONANYCH PLANSZ

1. POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE GMINY	1: 50 000
2. EKOFIZJOGRAFIA	1 : 10 000
3. INWENTARYZACJA UŻYTKOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU	1 : 10 000
4. UŻYTKOWANIE ZIEMI	1 : 10 000
5. PRAWA WŁASNOŚCI	1 : 10 000
6. WARTOŚCI PRZYRODNICZE I KULTUROWE	1 : 10 000
7. KOMUNIKACJA	1 : 10 000
8. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	1 : 10 000
9. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY (DIAGNOZA)	1 : 10 000

W ramach sporządzanej zmiany Nr 1 „Studium...” , w części dotyczącej diagnozy stanu gminy, zostały wprowadzone zmiany do załączników graficznych tematycznie powiązane z przedmiotem zmiany studium, określone w Uchwale Nr VI.30.2015 Rady Gminy Imielno z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Nr 1 „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Imielno” i dotyczyły załączników graficznych:

- 1. EKOFIZJOGRAFIA*
- 2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY (DIAGNOZA)*1*

**1 tekst wprowadzony zmianą Nr 1 „Studium...”*

I. WPROWADZENIE

Studium jako akt planowania kształtującego politykę przestrzenną gminy wyodrębnia cele, uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego, które doprowadzą do wykorzystania wszystkiego co cenne i niepowtarzalne dla rozwoju Gminy. Należy tu wymienić walory przyrodnicze i krajobrazowe, wartości kulturowe, zasoby materialne i inicjatywy lokalne, jak również warunki wynikające z sąsiedztwa gminy, jej powiązań administracyjnych i gospodarczych, położenia gminy w regionie.

Studium stanowi wstęp do konkretnych przeobrażeń prowadzących do rozwoju gospodarczego i poprawy warunków życia ludności. Wyznaczone w Studium optymalne kierunki działań zostaną sprecyzowane w planach zagospodarowania przestrzennego opartych o aktualne możliwości ekonomiczne i techniczne.

Proces sporządzania Studium przebiega w następujących etapach:

- rozpoznanie uwarunkowań rozwoju gminy (diagnoza obecnego stanu),
- określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego (opracowanie programów i kierunków rozwoju)
- sformułowanie polityki przestrzennej gminy (uściślenie i skonkretyzowanie koncepcji rozwoju)

Pierwszy etap pracy „uwarunkowania”, rozumiane jako rozpoznanie zjawisk przyrodniczych, kulturowych, społecznych, ekonomicznych i przestrzennych, które sprzyjają lub ograniczają rozwiązywanie problemów oraz zaspokajanie potrzeb i aspiracji, obejmuje studia i analizy dotyczące:

1. powiązań funkcjonalnych i przestrzennych wynikających z położenia gminy na tle regionu,
2. środowiska przyrodniczego, jego zasobów i walorów krajobrazowych, z wyodrębnieniem obszarów aktualnie chronionych prawem oraz zniszczeń i potencjalnych zagrożeń,
3. zagadnień społeczno – ludnościowych i oceny warunków życia ludności,
4. struktury przestrzennej z wyodrębnieniem:
 - zasobów środowiska kulturowego i jego ochrony,
 - aktualnego zainwestowania obszaru pod kątem zabezpieczenia terenów mieszkaniowych i usługowych,
 - istniejących funkcji produkcyjnych: rolnictwa, hodowli, przemysłu,
 - wyposażenia w zakresie komunikacji infrastruktury technicznej, warunków sanitarnych.

Podstawą do przeprowadzonej syntezy uwarunkowań były badania wykonane w terenie (inventaryzacja użytkowania i zagospodarowania terenu i ekofizjografia) uzupełnione o

materiały studialne w zakresie środowiska naturalnego, kulturowego i potencjału gospodarczego gminy.

Rozpatrzono postulaty, wnioski do Studium i dokonano oceny obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Imielno.

Ponadto przeanalizowano materiały dotyczące zewnętrznych powiązań Gminy oraz istniejące materiały specjalistyczne.

Konsultacje społeczne przeprowadzone przez zespół autorski w końcowej fazie opracowania diagnozy, dały materiał poglądowy odnośnie aktualnych potrzeb mieszkańców, ich oczekiwań i aspiracji w obecnych warunkach gospodarczych i administracyjnych. Całość przeprowadzonych studiów i konsultacji przedstawiono w formie graficznej i tekstowej, co pozwoliło na wyciągnięcie wniosków stanowiących podstawę koncepcji programowych i przestrzennych Studium.

„Diagnoza stanu istniejącego”, stanowiąca uwarunkowania rozwoju gminy, w ramach sporządzania zmiany Nr 1 „Studium...”, została uzupełniona o zapisy niezbędny dla sprecyzowania przedmiotu zmiany Nr 1 „Studium...”, określonego w Uchwale Nr VI.30.2015 Rady Gminy Imielno z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Nr 1 „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Imielno”.

Zmiana Nr 1 „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Imielno”, dotyczy wprowadzenia udokumentowanych złóż kopalin - złoża piasków, na terenie części sołectw: Bełk, Imielnica, Motkowice, Stawy, Sobowice, gmina Imielno wraz z określeniem kierunków ich zagospodarowania, oraz zmian jakie wynikną w trakcie prac nad zmianą studium, w istotny sposób powiązanych z wprowadzaną zmianą.

*Ze względu na potrzebę uzyskania jednolitego tekstu opracowania, dotychczasowy tekst „Studium... - Diagnoza stanu istniejącego”, został uzupełniony o zapisy dotyczące zmiany Nr 1 „Studium...”, które dla odróżnienia zostały zapisane czcionką Times New Roman, 12 kursywa i oznaczone symbolem *1.*

W opracowaniu niniejszej zmiany uwzględniono zaktualizowane przepisy z zakresu problematyki dotyczącej zmiany Nr 1 Studium..., ze szczególnym uwzględnieniem:

- Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 199, z późn.zm.);*
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233);*
- Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 1235, z późn. zm.);*
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 196, z późn. zm.);*1*

**1 tekst wprowadzony zmianą Nr 1 „Studium...”*

- *Uchwały Nr XXXV/619/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia sprawie Włoszczowsko - Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. z dnia 1 października 2013r., Poz. 3311);*
- *Uchwały Nr XLIX/874/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Świąt. z dnia 25 listopada 2014r., Poz. 3148);*
- *Uchwały Nr XLIX/882/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. z dnia 25 listopada 2014r., Poz. 3156);*
- *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.);*
- *Decyzji Wykonawczej Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. 2015.338.34 z dnia 23 grudnia 2015 r.),*
- *Uchwały Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Świąt. z dnia 31 października 2014 r. Poz. 2870),*
- *Ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015r., poz. 774),*
- *Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777).*1*

II. MATERIAŁY WEJŚCIOWE

Materiały wejściowe do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Imielno obejmują następujące opracowania:

1. Inwentaryzację użytkowania i zagospodarowania terenu gminy Imielno (rysunek w skali 1 : 10 000),
2. Inwentaryzację stanu istniejącego komunikacji (rysunek w skali 1 : 50 000),
3. Inwentaryzację stanu istniejącego infrastruktury technicznej (rysunek w skali 1 : 10 000),
4. Inwentaryzację własności terenu (rysunek w skali 1 : 10 000),
5. Studium ekofizjograficzne (rysunek w skali 1 : 10 000 i tekst),
6. Studium rolniczo – leśne (tekst),
7. Wartości przyrodnicze i kulturowe (rysunek w skali 1 : 10 000 i tekst),
8. Powiązania zewnętrzne Gminy (mapa topograficzno – administracyjna w skali 1: 50 000 i tekst),
9. Prognoza demograficzna i ocena jakości życia (tekst)
10. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego gminy wykonany przez Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Kielcach
11. Wnioski instytucji do Studium

*1 tekst wprowadzony zmianą Nr 1 „Studium...”

12. Ponadto wykorzystano następujące materiały:

- Gospodarka Przestrzenna Gmin , Poradnik I.G.P i K O/Kraków, Llewelyn – Davies, London, Fundusz Współpracy, Brytyjski Fundusz Know – How, Wydanie II, Kraków 1995
- M. Kłodziński: Wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich w Polsce i w krajach Unii Europejskiej, SGGW, Warszawa 1997, Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej,
- Planowanie przestrzenne , Poradnik, KIN – Kraków 2001
- Standardy urbanistyczne, Gospodarka przestrzenna i Komunalna IGPIK t. 22 nr 1-2, Warszawa 1998,
- Strategia rozwoju województw i gmin, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej t. 22, nr 3, Warszawa 1998,
- Studia zagospodarowania przestrzennego województw. Doświadczenia i Dylematy, Materiały z Konferencji I.G.P i K/TUP, Kraków, październik 1996
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy, Poradnik metodyczny, M.G.P. i B. I.G.P. i K. O/ Kraków 1996,
- M. Wieruszewska. Wieś polska, Konteksty, kontrasty , strategie, PAN IRWiR, Warszawa 1997,
- Wieś polska. Współczesne przemiany i rozwój. ECOVAST, Polska, Kraków – PAN, Kraków 1999,
- Materiały Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, zwłaszcza:
 - Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w tym Wydziału Archeologicznego
 - Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa
 - Wydziału Gospodarki i Infrastruktury
 - Wydziału Zarządzania Kryzysowego, Ochrony Ludności i Spraw Obronnych
 - Wojewódzkiego Komitetu Przeciwpowodziowego
- Materiały Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, Departament Polityki Regionalnej
- Materiały Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych , Biuro w Kielcach
- Materiały Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie
- Materiały Zarządu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych (Pińczów)

Materiały źródłowe dla poszczególnych problematyk zestawiono w opracowaniach cząstkowych.

Ad 1. Inwentaryzacja użytkowania i zagospodarowania terenu wykonana została w problematyce odpowiedniej dla skali 1 : 10 000 na dostępnym podkładzie sytuacyjno - wysokościowym. W załączeniu zestawiono wykaz oznaczeń szczegółowych użytkowania usługowego. Zebrano informacje dotyczące poszerzenia zakresu ochrony wartości kulturowo – krajobrazowych i przyrodniczych (ad. 7).

Ad 2 i 3.

Opracowanie w zakresie komunikacji przedstawia klasyfikację dróg podstawowych i układu uzupełniającego oraz stan motoryzacji w gminie na tle powiązań zewnętrznych, zaplecze motoryzacji i zestawienie danych dotyczących obciążenia ruchem głównych ciągów komunikacyjnych w latach 1995 – 2000. Podano również uwarunkowania związane z komunikacją publiczną.

Inwentaryzacja sieci infrastruktury przedstawiona została w skali 1: 10 000 w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków, ciepłownictwa, gazownictwa, elektroenergetyki i telekomunikacji. Badania przeprowadzone w terenie w zakresie w/w problematyki, uzupełniono o informacje uzyskane w Gminie

Ad 4. Inwentaryzacja własności terenu przedstawia podział na własność komunalną, Skarbu Państwa, grunty Wspólnot Wyznaniowych i własność prywatną.

Ad 5. Studium ekofizjograficzne wykonano w pełnej problematyce wymaganej dla tego typu opracowań. Dostępne materiały źródłowe uzupełniono o oględziny i ustalenia szczegółowe dokonane na obszarze opracowania w trakcie wizji lokalnej.

Ad 6. Studium rolniczo – leśne zawiera inwentaryzację użytkowania ziemi w obrębie Gminy Imielno, zestawienia dotyczące hodowli oraz stanu gospodarki leśnej

Ad 9. Ocenę życia mieszkańców Gminy Imielno wykonano na podstawie dostępnych materiałów statystycznych i informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy i w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach oraz w oparciu o dane GUS.

Ad 11. Informacje o przystąpieniu do opracowania Studium zostały wysłane do instytucji i urzędów administracji państwowej i samorządów sąsiednich gmin oraz rad sołeckich. Uzyskane odpowiedzi wykorzystano przy opracowaniu Studium.

Materiały powyższe zawierają wystarczający zestaw informacji umożliwiających przystąpienie do kolejnego etapu opracowania.

Materiały wejściowe do zmiany Nr 1 „Studium...” stanowią:

- *zawiadomienia o przyjęciu dokumentacji geologicznych złóż piasków, stanowiących przedmiot zmiany;*
- *decyzje zatwierdzające dokumentacje geologiczne złóż piasków (udokumentowane zasoby geologiczne złoża);*
- *decyzje Wójta Gminy Imielno określające środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć polegających na wydobywaniu kopaliny;*
- *koncesje udzielone na wydobywanie kopaliny, ustanawiające obszary i tereny górnicze;*
- *wizje lokalne i analizy dokumentacji kartograficznej.*1*

III. GMINA NA TLE REGIONU

Gmina Imielno znajduje się w południowo – wschodniej części powiatu jędrzejowskiego w województwie świętokrzyskim. Położona jest na terenie Niecki Nidziańskiej obejmując fragmenty Doliny Nidy i Płaskowyżu Jędrzejowskiego Z gminą Imielno graniczą: od strony zachodniej – gmina Jędrzejów, północnej – gmina Sobków, obie położone w powiecie jędrzejowskim oraz gminy należące do powiatu pińczowskiego: gmina Kije i gmina Pińczów graniczące od strony wschodniej i gmina Michałów sąsiadująca z gminą Imielno od południa.

Powierzchnia gminy wynosząca 101 km² podzielona została na 21 sołectw. Zamieszkuje ją 4873 osoby. Najliczniej zamieszkałą miejscowością są położone w północno-wschodniej części gminy Motkowice – 759 osób, najmniejszą Rajchotka – 25 osób. Siedziba władz samorządowych, centralnie umiejscowione - Imielno zamieszkuje 257 osób i jest 10 pod względem wielkości sołectwem w gminie. Oddalone jest o około 20 km od miasta powiatowego Jędrzejowa. W odległości około 10 km znajduje się miasto Pińczów – stolicą sąsiadującego powiatu. Połączenie z nim odbywa się poprzez nowy most na Nidzie w Sobowicach.

Zachodnia część gminy należąca do Płaskowyżu Jędrzejowskiego tworzący szereg garbów o układzie przebiegającym z kierunku północno–zachodniego w południowo-wschodni posiada wzniesienia w granicach 270 – 326 m npm. Największe wzniesienie na terenie gminy znajduje się we wsi Karczunek i wynosi 283.5 m npm. Część wschodnia należąca do Doliny Nidy ma charakter zabagnionej doliny z licznymi terasami. W tym rejonie

**1 tekst wprowadzony zmianą Nr 1 „Studium...”*

utworzony został Nadnidziański Park Krajobrazowy o powierzchni 22 875 ha posiadający 17 559 ha otuliny. Część Parku oraz jego otuliny wchodzi w obszar gminy. W sąsiedztwie ale poza jej granicami, od strony południowej, rozciąga się Kozubowski Park Krajobrazowy, a po stronie wschodniej Szaniecki Park Krajobrazowy. Zespół Parków Krajobrazowych Ponidzia, który tworzą powyższe parki zawiera cenne zasoby przyrodnicze i krajobrazowe. W tym obszarze zostało zarejestrowanych wiele rezerwatów, pomników przyrody, stanowisk zwierząt i roślin chronionych prawem.

Obszar gminy należy do słabo zalesionych, jej lesistość wynosi zaledwie 9%, a większe kompleksy leśne znajdują się poza jej granicami, głównie po stronie wschodniej. Gmina Imielno posiada charakter rolniczy.

Zewnętrzne powiązania komunikacyjne gminy zapewnia droga krajowa przebiegająca przez północną części gminy oraz drogi powiatowe łączące gminę Imielno z ważnym węzłem komunikacyjnym w Jędrzejowie. Przez teren gminy przebiega szerokotorowa linia kolejowa o znaczeniu państwowym (Huta Katowice – Hrubieszów) oraz wąskotorowa linia kolejowa, użytkowana jedynie sezonowo jako atrakcja turystyczna, łącząca Jędrzejów z Pińczowem („Ekspres Ponidzia”).

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym na obszarze Gminy Imielno występują następujące wielkoprzestrzenne formy ochrony przyrody:

- Nadnidziański Park Krajobrazowy,
- Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Włoszczowsko - Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Miechowsko - Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar Natura 2000: „Ostoja Nidziańska” PLH260003; „Dolina Nidy” PLB260001; „Ostoja Sobkowsko - Korytnica” PLH260032,

Ponadto obszar gminy Imielno częściowo położony jest w zasięgu Korytarza Południowo Centralnego (KPdC-4C) pn. Dolina Nidy.

Tereny objęte zmianą Nr 1 „Studium...” znajdują się w granicach Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Obszaru Natura 2000 - „Ostoja Nidziańska” PLH260003 i „Dolina Nidy” PLB260001.

Ponadto tereny objęte przedmiotową zmianą częściowo położone są w zasięgu Korytarza Południowo Centralnego (KPdC-4C) pn. Dolina Nidy.

Aktualna polityka przestrzenna województwa świętokrzyskiego została przedstawiona w Zmianie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, uchwalonej Uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

*Powyższy dokument planistyczny określa m. innymi „Kierunki rozwoju bazy ekonomicznej oraz obszary wydobywania i przetwórstwa surowców mineralnych” przy zachowaniu zasad i polityki *1*

**1 tekst wprowadzony zmianą Nr 1 „Studium...”*

przestrzennej, polegających na oszczędnym i racjonalnym korzystaniu z zasobów surowcowych wraz z systematyczną poprawą stanu środowiska zmienionego w wyniku eksploatacji kopalni, głównie na terenach wielkoskalowych przekształceń.

Plan województwa przewiduje również podjęcie eksploatacji pojedynczych złóż, które nie spowodują zagrożeń dla krajobrazu i środowiskowych oraz są uzasadnione względami gospodarczym.*1

IV. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

1. Zasoby środowiska przyrodniczego i warunki ekofizjograficzne .

(Opracowanie podane oddzielnie).

*Ze względu na przyjętą przez poprzedni zespół autorski formułę studium..., wg której integralną częścią „Diagnozy stanu istniejącego” jest opracowanie **Ekofizjografia**, dane niniejszego rozdziału niezbędne dla sprecyzowania przedmiotu zmiany Nr 1 „Studium...”, określonego w Uchwale Nr VI.30.2015 Rady Gminy Imielno z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Nr 1 „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Imielno, zostały zawarte w opracowaniu **Ekofizjografia**, uzupełnionym w zakresie, niezbędny dla sprecyzowania przedmiotu zmiany.*

***Przedmiotem uchwalenia** w ramach niniejszej zmiany Nr 1 Studium..., jest zakres dotyczący jedynie przedmiotu zmiany, w granicach określonych w Uchwale Nr VI.30.2015 Rady Gminy Imielno z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Zmiany Nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Imielno, dotyczącej wprowadzenia udokumentowanych złóż kopalni - złoża piasków, na terenie części sołectw: **Bełk, Imielnica, Motkowice, Stawy, Sobowice**, gmina Imielno wraz z określeniem kierunków ich zagospodarowania.*1*

2. Działalność rolnicza

Rolnictwo jest podstawową formą gospodarowania i źródłem dochodów mieszkańców gminy Imielno. Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego'1996 ok. 66 % ogólnej liczby gospodarstw domowych utrzymuje się głównie lub wyłącznie z pracy w swoim gospodarstwie rolnym. Znaczna część indywidualnych gospodarstw rolnych (59,8 %) produkuje głównie lub wyłącznie na sprzedaż. O wiodącej pozycji rolnictwa świadczy również wysoki udział (82,3 %) użytków rolnych w powierzchni ogólnej gminy w porównaniu do średniej dla województwa świętokrzyskiego (62,5 %).

*1 tekst wprowadzony zmianą Nr 1 „Studium...”

Gmina Imielno znajduje się wśród gmin o przeciętnym wskaźniku rolniczej przestrzeni produkcyjnej określonym w przedziale 60,1 – 70,0 pkt przy średniej dla województwa 70,4 pkt. Na wielkość tego wskaźnika wpływ mają: jakość i przydatność rolnicza gleb, agroklimat, rzeźba terenu i warunki wodne.

2.1. Struktura gruntów rolnych i uwarunkowania agrarne

Według danych z Urzędu Gminy w Imielnie użytki rolne (UR) zajmują powierzchnię 8289 ha czyli 82,3 % powierzchni gminy. Struktura użytków rolnych przedstawia się następująco:

- grunty orne - 6897 ha (83,20 % UR)
- trwałe użytki zielone (łąki i pastwiska) – 1388 ha (16,75 % UR)
- sady – 4 ha (0,05 % UR)

W porównaniu do struktury użytkowania gruntów w województwie, w gminie Imielno zaznacza się większy udział gruntów ornyczych (średnio w województwie 76,9 UR) kosztem trwałych użytków zielonych (w województwie 20,3 % UR) i sadów (w województwie 2,8 % UR). Niski udział sadów jest spowodowany mało korzystnymi warunkami przyrodniczymi dla tego typu produkcji rolniczej.

W gminie jest 1396 indywidualnych gospodarstw domowych, z których 371 (26,6 %) stanowią działki rolnicze o powierzchni do 1 ha. Najwięcej działek rolnych (powyżej 30 % ogółu gospodarstw) znajduje się w sołectwach: Opatkowice Murowane, Grudzyń, Sobowice.

Na obszarze gminy funkcjonują tylko indywidualne gospodarstwa rolnicze, brak jest rolnictwa uspołecznionego. Działająca w przeszłości Spółdzielnia Produkcji Rolnej w Motkowicach z siedzibą w Stawach upadła.

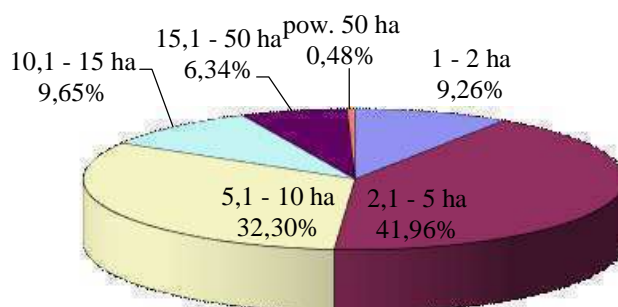
Struktura gospodarstw indywidualnych według grup obszarowych przedstawia się następująco:

Grupy obszarowe	Liczba gospodarstw	Powierzchnia [ha]
1 –2 ha	95	2205
2,1 – 5 ha	430	
5,1 – 10 ha	331	4637
10,1 – 15 ha	99	
15,1 – 50 ha	65	1182
powyżej 50 ha	5	265
Ogółem	1025	8289

Tab. 1

Źródło: Urząd Gminy w Imielnie

Średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego wynosi 8,08 ha. Procentowy udział poszczególnych grup obszarowych przedstawia poniższy diagram:

wykres nr.1.

Jak wynika z powyższych danych podstawową cechą struktury agrarnej (mimo korzystniejszej sytuacji niż średnio w województwie) jest jej rozdrobnienie. Stwarza ono istotne ograniczenie przy dostosowaniu się rolnictwa do warunków rynkowych, głównie z perspektywą wstąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Ze względu na mało opłacalną produkcję rolną nie widać obecnie procesów polaryzacji gospodarstw rolnych, w wyniku której powstawałyby duże obszarowo rozwojowe gospodarstwa rolne.

2.2. Przydatność rolnicza gleb

Pedosfera stanowi ważny element środowiska przyrodniczego, ponieważ decyduje o rozwoju i egzystencji życia organicznego na Ziemi. W myśl nowoczesnego ujęcia ekopedologicznego: „gleba jest integralnym składnikiem wszystkich ekosystemów lądowych i niektórych wodnych, utworzonym z przypowierzchniowych warstw litosfery, specyficznie przekształconych i nadal przekształcanych” - Z. Prusikiewicz (1990).

Proces tworzenia się substancji glebowej dokonuje się w określonych warunkach geomorfologicznych, litologicznych, wodnych, klimatycznych oraz biologicznych; mogą zatem powstawać różne typy genetyczne, rodzaje i odmiany gleb, o zróżnicowanych właściwościach. Do najważniejszych funkcji pedosfery należy jej uczestnictwo w produkcji i rozkładzie biomasy, akumulacja próchnicy, magazynowanie oraz obieg pierwiastków biogennych i wody - R. Bednarek, Z. Prusikiewicz (1990).

A. Podstawowe genetyczne typy gleb

Na obszarze gminy Imielno gleby zostały wykształcone na podłożu zwięzłych skał mezozoicznych oraz luźnych skał czwartorzędowych. Najstarszymi skałami macierzystymi są margle, opoki, i wapniste piaskowce kredowe. Podłoże glebowe z okresu czwartorzędu stanowią: gliny, piaski gliniaste, piaski i żwiry fluwioglacjalne. Na podstawie przeprowadzonych badań, S. Strzemski (1965) wydzielił na terenie województwa kieleckiego regiony litologiczno - glebotwórcze. Opisywany obszar należy do regionu jędrzejowskiego. Na terenie gminy Imielno można trzy wyróżnić trzy podstawowe typy genetyczne gleb:

a) **Rędziny** stanowiące największy procent gleb w gminie. Są to rędziny wytworzone z wapieni i margli kredowych, przeważnie ciężkie, których skład mechaniczny stanowią gliny średnie i ciężkie. Wśród rędzin najwięcej występuje rędzin brunatnych. Typowe rędziny czarnoziemne występują w większych kompleksach w sołectwach: Zegartowice, Opatkowice Pojałowskie, Opatkowice Cysterskie, Mierzwin, Helenówka, Dzierszyn. Rędziny odznaczają się dobrą strukturą. Zasobne są w węglan wapnia oraz składniki pokarmowe przyswajalne dla roślin. Należą do gleb tzw. "minutowych" tzn., że należy uchwycić odpowiednią porę uprawy, gdyż na mokro mażą się, na sucho zaś pękają. Nadają się bardziej pod uprawę pszenicy niż żyta. Dobrze udają się na nich również rośliny motylkowe jak koniczyna lub lucerna. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby te występują w klasach II-V. Rędziny płytkie zaliczone do klas IVa, IVb i V (3 kompleks) są wrażliwe na suszę i dlatego w lata suche plony roślin uprawnych są niskie. Są one narażone na działanie erozji wodnej umiarkowanej. Występowanie rędzin deluwialnych jest sporadyczne i spotykamy je w niższych partiach terenu.

b) **gleby brunatne**, reprezentują je dwa podtypy - wylugowane oraz kwaśne. Wytworzone są z glin, piasków gliniastych, piasków i gleb wietrzeniowych. Powstały w środowisku lasów liściastych i mieszanych klimatu umiarkowanego. Cechą charakterystyczną tych gleb jest występowanie poniżej poziomu próchniczego horyzontu wzbogaconego w minerały ilaste oraz równomiernie rozłożone związki żelaziste i organiczne. Zawartość próchnicy waha się w granicach 1,5 - 2,3%. Na badanym terenie gleby brunatne tworzą przeważnie grunty orne 3-6 kompleksu przydatności rolniczej, rzadziej są pod użytkami zielonymi słabymi lub średnimi (3z, 2z). Częściowo są także zalesione drzewostanem mieszanym. Właściwości gleb brunatnych kwaśnych można stosunkowo łatwo poprawić przez obfite wapnowanie. Dla osiągnięcia wysokich plonów konieczne jest odpowiednie nawożenie mineralne i organiczne. Gleby brunatne występują większymi płatami we

wszystkich sołectwach gminy.

c) **mady** - na obszarze gminy występują mady lekkie, średnie i ciężkie reprezentowane przez dwa podtypy: brunatny i właściwy. Największe płaty tych gleb są w dolinie Nidy na wysokości Borszowic, Motkowic, Stawów i Sobowic. W pobliżu koryta rzecznej znajdują się młode mady właściwe, które podlegają zalewom; wyższe położenie w obrębie doliny zajmują mady brunatne, nie ulegające podtapianiu. Skałą macierzystą tych gleb są piaski, piaski gliniaste, mułki oraz żwiry. W całym profilu posiadają odczyn lekko kwaśny, zawartość próchnicy dochodzi maksymalnie do 3 %. Wszystkie mady charakteryzują się bardzo dobrymi własnościami fizycznymi - są łatwo przepuszczalne, a jednocześnie szybko podsiąkają wodą. Dają dobre plony przy obfitym nawożeniu. Na omawianym terenie mady są pod użytkami zielonymi średnimi i słabymi (3z) - H. Ugla (1985).

Udział poszczególnych klas bonitacji przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela Struktura klas bonitacji gleb na obszarze gminy Imielno.

Lp.	klasa bonitacji	% powierzchni gruntów ornych gminy Imielno	% powierzchni użytków zielonych gminy Imielno
1	II	1,4	0,4
2	III	29,4	3,3
3	IV	41,0	39,5
4	V	18,0	41,5
5	VI	9,4	15,2

Tab.2.

Na obszarze gminy przeważają grunty orne należące do IV klasy bonitacji, których jest łącznie (IVa i IVb) - ponad 40% powierzchni ogółu gruntów ornych. Niespełna 30% powierzchni zajmuje III klasa bonitacji. Pośród trwałych użytków zielonych przeważają klasy bonitacyjne IV i V – łącznie stanowią one ponad 80% powierzchni wszystkich użytków zielonych gminy.

B. Charakterystyka kompleksów rolniczej przydatności gleb.

Pod nazwą kompleksów rolniczej przydatności gleb należy rozumieć takie gleby, które wykazują zbliżone właściwości rolnicze i mogą być podobnie użytkowane. Kompleksy te stanowią jak gdyby określone siedliska najbardziej odpowiednie dla poszczególnych roślin uprawnych. Nazwy kompleksów rolniczej przydatności gleb pochodzą od zbóż ozimych-

pszenicy i żyta, które są najlepszymi roślinami wskaźnikowymi.

W glebach ornych, z wyjątkiem terenów podgórskich i górskich, wyróżnia się następujące kompleksy rolniczej przydatności gleb:

Kompleks 1 - pszenno bardzo dobry

Kompleks ten obejmuje najlepsze gleby w kraju, zasobne w składniki pokarmowe, o głębokim poziomie próchnicznym, dobrej strukturze, przepuszczalne, przewiewne, a równocześnie magazynujące duże ilości wilgoci. Gleby te występują w terenach płaskich lub na bardzo łagodnych pochyłościach, nie wymagają regulacji stosunków wodnych, a uprawy są stosunkowo łatwe, osiąga się na ich wierne, wysokie plony nawet najbardziej wymagających roślin bez większych nakładów. Łatwo nabywają i zachowują cechy wysokiej kultury. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczane są do I i II-ej klasy.

Kompleks 2 - pszenno dobre

Do kompleksu pszennego dobrego zaliczamy gleby nieco mniej urodzajne jak do kompleksu 1-go. przeważnie będą to gleby zwęższe i cięższe do uprawy lub, gdzie poziom wód gruntowych może zlewać już pewnym wahaniom, okresowo gorzej przewietrzane albo okresowo wykazujące słabe niedobory wilgotności. Gleb tego kompleksu nie można jednak nazwać glebami wadliwymi, gdyż ujemne cechy występują w nich w stopniu tylko nieznacznym. Do kompleksu tego zalicza się również niektóre gleby lekkie, lecz tylko takie, które z natury swojej są glebami pszennymi. Na glebach kompleksu 2-go udają się wszystkie rośliny uprawne, lecz otrzymanie odpowiednio wysokich plonów zależne jest od wysokości nakładów i od przebiegu pogody. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczane są przeważnie do klasy IIIa i IIIb.

Kompleks 3 - pszenno wadliwy

Kompleks ten obejmuje gleby średnio zwężte i ciężkie niecałkowicie zalegające na przepuszczalnych podłożach oraz głębokie i całkowite (średnio zwężte i ciężkie) ale położone na zboczach, narażone na szybki spływ wody. Występują w nich okresowo niedobory wilgoci i są wrażliwe na suszę. Nadają się bardziej pod uprawę pszenicy niż żyta, lecz wysokość plonów uzależniona jest przede wszystkim od ilości opadów. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby tego kompleksu zaliczane są do klasy IIIb, IVa, a niektóre do klasy IVb.

Kompleks 4 - żytni bardzo dobry lub pszenno - żytni

W skład kompleksu 4-go wchodzi najlepsze gleby lekkie wytworzone przeważnie z piasków gliniastych mocnych całkowitych lub piasków gliniastych (lekkich i mocnych) zalegających

na zwięźlejszych podłożach. Gleby te są strukturalne i posiadają dobrze wykształcony poziom próchniczny oraz właściwe stosunki wodne. Należą tu również niektóre gleby pyłowe. Wskutek odpowiedniego nawożenia i agrotechniki stosowanych przez dłuższy okres czasu gleby te osiągają wyższy stopień kultury co daje możliwość uprawy roślin jak w kompleksach pszennych. W przypadku nieodpowiedniej uprawy i słabego nawożenia zachowują raczej słaby stopień kultury i wtedy lepiej nadają się do uprawy żyta, ziemniaków oraz innych roślin, które mogą być uprawiane na glebach gorszych. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczane są przeważnie do klasy IIIa, IIIb i IVa.

Kompleks 5 - żytni dobry

Kompleks ten obejmuje gleby lżejsze i mniej urodzajne niż zaliczane do kompleksu 4-go. Są to gleby na ogół wrażliwe na susze i mniej zasobne w składniki pokarmowe. Gleby te uważać należy za typowo żytnio-ziemniaczane, lecz na którym uprawia się również jęczmień ozimy, owies oraz inne rośliny o niezbyt wysokich wymaganiach glebowych. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczone są do klasy IVa i IVb.

Kompleks 6 - żytni słaby

Do kompleksu tego zaliczane są głównie gleby wytworzone z piasków słabo gliniastych całkowitych i głębokich oraz piasków gliniastych lekkich podścielonych (dość płytko) piaskiem luźnym lub żwirem. Gleby te są zbyt przepuszczalne, okresowo za suche i ubogie w składniki pokarmowe. Dobór roślin uprawnych dla tych gleb jest bardzo ograniczony i sprowadza się głównie do uprawy żyta, ziemniaków, seradeli i łubinów, przy czym plony tych roślin zależne są w bardzo dużym stopniu od ilości i rozkładu opadów oraz nawożenia. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby tego kompleksu zaliczane są do klasy IVb i V.

Kompleks 7 - żytni najslabszy czyli żytnio - łubinowy

W skład kompleksu 7-go wchodzi wchodzi najslabsze gleby wytworzone z piasków luźnych i słabogliniastych podścielonych (dość płytko) piaskiem luźnym i żwirem. Gleby te są trwale za suche i ubogie w składniki pokarmowe. Na glebach tego kompleksu uprawia się jedynie żyto i łubin żółty gorzki, przy czym plony tych roślin są bardzo niskie. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczane są do klasy VI.

Kompleks 8 - zbożowo-pastewny mocny

Do kompleksu 8-go zaliczamy gleby średnio zwięzłe i ciężkie (pszenne) okresowo i trwale podmokłe oraz najlepsze gleby torfowe i murszowe. W lata mokre gleby te dają niższe plony,

w lata suche można otrzymać plony wysokie. Wynika stąd, że gleby tego kompleksu stwarzają pewne ryzyko uprawy roślin wrażliwych na trwałą lub okresową podmokłość gruntów. Aby zwiększyć wierność plonów należy zwiększyć w płodozmianie udział traw oraz innych roślin pastewnych. Ze względu na rodzaj gleb oraz ich przydatność rolniczą w ramach tego kompleksu wyróżniamy:

1. Kompleks 8 - zbożowo-pastewny mocny na glebach mineralnych

Na glebach tego kompleksu obok traw, koniczyn, owsa, buraków pastewnych, brukwi, kapusty możemy uprawiać także pszenicę ozimą, której plony zależne będą głównie od przebiegu pogody a także pszenicę jara. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczane są do klasy IIIb, IVa, IVb i niekiedy V.

2. Kompleks 8a - zbożowo-pastewny na glebach organicznych (torfowych i murszowych).

Na glebach tego kompleksu obok traw, koniczyn, owsa, ziemniaków, buraków pastewnych, brukwi, kapusty możemy uprawiać pszenicę jara, z roślin przemysłowych rzepak jary i konopie. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczane są do klasy IIIa i IIIb.

Kompleks 9 - zbożowo-pastewny słaby

Kompleks ten obejmuje mineralne gleby lekkie (żytnie) nadmiernie uwilgotnione, okresowo i trwale podmokłe. Do kompleksu tego wchodzi również gorsze gleby utworzone z torfów i murszów. Podobnie jak w poprzednim kompleksie Wyróżnia się tu:

1. Kompleks 9 - zbożowo-pastewny słaby na glebach mineralnych. Na glebach tych zwykle uprawia się: żyto, owies, brukiew, kapustę. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczane są do IVb i V.

2. Kompleks 9a - zbożowo-pastewny słaby na glebach organicznych (torfowych i murszowych).

Na glebach tych obok wymienionych wyżej roślin, można uprawiać koniczynę szwedzką, konopie, słonecznik pastewny, a na niektórych również marchew pastewną. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczane są do klas IVa, IVb i V.

Kompleks 14 - gleby orne przeznaczone pod użytki zielone

Do tego kompleksu zaliczamy gleby użytkowane obecnie jako grunty orne, które jednak z natury swej nadają się lepiej pod użytki zielone. Gleby te są przeważnie trwale podmokłe, przy czym zabiegi melioracyjne są raczej niewskazane, lub niemożliwe do wykonania. Z gospodarczego punktu widzenia najbardziej słusznym będzie przeznaczenie tych gleb pod trwałe użytki zielone. Na użytkach zielonych wyróżnia się:

Kompleks 1z - użytki zielone bardzo dobre i dobre. Należą tu łąki i pastwiska zaliczane w

klasyfikacji bonitacyjnej do klas I i II.

Kompleks 2z - użytki zielone średnie. Należą tu łąki i pastwiska zaliczane w klasyfikacji bonitacyjnej do klas III i IV.

Kompleks 3z - użytki zielone słabe i bardzo słabe. Należą tu łąki i pastwiska zaliczane w klasyfikacji bonitacyjnej do klas V i VI.

Podsumowując przegląd pedosfery należy przyznać, że gleby gminy Imielno są genetycznie typowe dla środowiska lasów mieszanych Polski. Na całym obszarze dominują odmiany rędzin (głównie ciężkich i średnich dla uprawy) stanowiące ponad 50% ogólnego arealu. Przydatność rolniczą gleb gminy Imielno można ocenić ogólnie jako średnią w skali całego województwa oraz kraju.

2.3. Charakter produkcji rolniczej

Na obszarze gminy przeważa tradycyjny system produkcji rolniczej, charakteryzujący się dużym udziałem upraw zbóż oraz hodowli trzody chlewnej. Struktura najważniejszych upraw w gminie w 2000 r. przedstawiała się następująco:

	Powierzchnia	
	[ha]	% użytków rolnych
Zboża ogółem	4903	95,1
▪ pszenica	1148	13,8
▪ żyto	1100	13,2
▪ jęczmień	1497	18,0
▪ owies	380	4,5
▪ pszenżyto	132	1,6
Mieszanki zbożowe na ziarno	647	7,8
Strączkowe i motylkowate drobnonasienne	303	3,6
Ziemniaki	580	7,0
Warzywa	84	1,0

Tab. 3

Źródło: Urząd Gminy w Imielnie

Natomiast stan pogłowa zwierząt w 2000 r. wyglądał następująco:

- bydło ogółem – 2514 szt. 30 szt./100 ha UR
 w tym krowy – 1150 szt.
- trzoda chlewna – 10820 szt. 130 szt./100 ha UR
- konie – 245 szt. 2,9 szt./100 ha UR

Lp.	SOŁECTWO	Bydło		Trzoda chlewna	Konie
		Ogółem	krowy		
1	Bełk	185	77	502	42
2	Borszowice	161	89	136	12
3	Dalechowy	119	40	2025	2
4	Dzierszyn	70	38	569	6
5	Grudzyny	91	37	462	7
6	Helenówka	118	53	1103	4
7	Imielnica	141	66	358	9
8	Imielno	128	60	481	20
9	Jakubów	185	82	891	10
10	Karczunek	50	25	367	4
11	Kawęczyn	39	15	161	0
12	Mierzwin	121	59	681	11
13	Motkowice	188	109	326	40
14	Opatkowice Drewniane	150	58	717	7
15	Opatkowice Murowane	171	77	535	11
16	Opatkowice Pojałowskie	57	20	558	5
17	Rajchotka	7	4	84	0
18	Sobowice	238	100	514	20
19	Stawy	171	82	152	30
20	Wygoda	60	30	70	6
21	Zegartowice	64	29	129	3
22	Razem	2514	1150	10820	249

Tab 4.

Źródło: Urząd Gminy w Imielnie

Stan pogłowia zwierząt (w sztukach) w poszczególnych sołectwach przedstawia tabela nr 4.

Generalnie sołectwa położone w zachodniej i południowej części gminy charakteryzują się większą produkcją towarową oraz tendencjami rozwojowymi. Natomiast we wschodniej części gminy rolnictwo wykazuje mniejszą dynamikę produkcyjną, jest zdecydowanie więcej ugorów i odłogów.

W ostatnich kilku latach na obszarze gminy powstały nowe obiekty – chlewnie na obsadę 250 – 400 szt. tuczników. Znajdują się one w sołectwach: Dalechowy, Karczunek, Helenówka, Jakubów, Dzierszyn, Opatkowice Cysterskie, Opatkowice Drewniane. W Helenówce powstały także nowe obiekty do produkcji drobiarskiej.

Na obszarze gminy znajduje się jedno gospodarstwo (w Opatkowicach Murowanych) zajmujące się towarową uprawą warzyw w szklarni.

2.4. Uwarunkowania rozwoju rolnictwa

Rolnictwo jako najważniejsza funkcja gospodarcza w gminie Imielno ma słabo rozwiniętą infrastrukturę ekonomiczną oraz praktycznie brak zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego.

Obsługę rolnictwa na terenie gminy oferują:

- Bank Spółdzielczy w Imielnie
- Spółdzielnia Producentów Rolnych „Nida” z siedzibą w Imielnie zrzeszająca kilkudziesięciu hodowców trzody chlewnej głównie z sołectw Dalechowy, Dzierszyn, Helenówka, Jakubów. Ma ona na celu poprawę warunków hodowli zwierząt, wdrażanie nowych technologii
- Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Imielnie – usługi maszynami rolniczymi
- Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach posiadający punkt konsultacyjny w Jędrzejowie
- Lecznice weterynaryjne w Imielnie i Motkowicach
- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Jędrzejowie posiadająca bazy surowców sypkich w Opatkowicach Murowanych i Stawach
- Sprzedaż i mieszalnia pasz w Sobowicach

Przetwórstwo rolno-spożywcze na terenie gminy reprezentują:

- Młyn w Mierzawie (młyny w Motkowicach oraz Imielnie aktualnie nieczynne)
- Ubojnia w Imielnie
- Gorzelnia w Motkowicach
- Zakłady mleczarskie z Włoszczowy odbierające mleko od rolników przy pomocy własnych środków transportu

Uboga i mało rozwinięta sieć infrastruktury rolniczej oraz brak większych zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie gminy są poważnymi ograniczeniami rozwoju rolnictwa. Niski poziom dochodów z produkcji rolniczej zniechęca rolników do inwestowania w swoje gospodarstwa. Niski jest także poziom wykształcenia rolników w gminie. Tylko 6,8 % użytkowników indywidualnych gospodarstw rolnych ma wykształcenie wyższe bądź średnie (według PSR'96). Natomiast 31,4 % spośród nich ukończyło kursy rolnicze.

Pod względem uwarunkowań przestrzennych ograniczenia rolnictwa są następujące:

- Niewielka szerokość działek może stanowić utrudnienia przy rozwoju rolnictwa towarowego
- Konflikty przestrzenne pomiędzy zabudową mieszkalno-usługową a towarową zabudową rolniczą
- Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna

3. Leśnictwo

3.1. Podstawowe dane charakteryzujące funkcję leśną w gminie

Gmina Imielno charakteryzuje się bardzo niską lesistością. Lasy zajmują łącznie

powierzchnię 904 ha, co stanowi 9,0 % powierzchni gminy. Jest to znacznie poniżej średniej lesistości w województwie świętokrzyskim (28 %).

Pod względem własnościowym 54,6 % (494 ha) z nich stanowią lasy państwowe, a 45,4 % (410 ha) ma prywatnych właścicieli. Lasy państwowe są administrowane przez Nadleśnictwo Jędrzejów. Lasy na obszarze gminy nie tworzą zwartych kompleksów lecz zajmują małe, rozczłonkowane obszary. Największy kompleks „Motkowice” znajduje się w północnej części gminy. Zasady gospodarki leśnej w lasach państwowych określa plan urządzenia lasów Nadleśnictwa Jędrzejów natomiast w niepaństwowych uproszczone plany urządzenia lasów opracowane dla poszczególnych sołectw.

Generalnie stan zdrowotny drzewostanów na terenie gminy jest zadawalający. Zarówno uprawy jak i młodniki oraz drzewostany starszych klas nie wykazują wzmożonych oznak żerowania szkodników owadzych oraz występowania patogenów grzybowych.

3.2. Uwarunkowania rozwoju funkcji leśnej w gminie

Podstawową funkcją leśnictwa w gminie jest funkcja gospodarcza (pozyskiwanie drewna), która aby się rozwijała, należy dążyć do zwiększania obszarów leśnych. Gospodarka leśna na obszarach mało przydatnych rolniczo i często już odłogowanych, może przynieść nowe miejsca pracy na obszarze gminy. Siedliska o korzystnym bioklimacie, drzewostanach w średnich i starszych grupach wiekowych oraz możliwe do penetracji turystycznej należy wykorzystać do celów turystyczno-rekreacyjnych. Ograniczeniem wykorzystania turystycznego jest brak małej infrastruktury turystycznej (oznakowane szlaki, drogi rowerowe, mała gastronomia itp.).

Należy również rozwijać funkcje ochronne lasów, głównie poprzez wyznaczenie lasów wodo- i glebochronnych. Duże znaczenie ma tutaj położenie gminy na zbiorniku wód podziemnych GZWP nr 409. Należy też odtwarzać lokalne i regionalne ciągi ekologiczne, w których lasy tworzą bardzo ważny element.

3.3. Możliwości zalesień w gminie

W gminie istnieją duże możliwości zalesieniowe. Dotyczą one obszarów o glebach najslabszych, na których prowadzenie produkcji rolnej jest nieopłacalne.

Według „Programu ochrony środowiska oraz tworzenia warunków zrównoważonego rozwoju województwa świętokrzyskiego” w gminie Imielno grunty planowane do zalesień w latach 2000 – 2020 wynoszą 107 ha w tym 99 ha ujęte są w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy (27 ha przeznaczone do zalesienia w 2001 r.).

V. SPOŁECZNO – GOSPODARCZE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY IMIELNO

1. Demografia

Sytuację demograficzną w gminie Imielno przedstawiono na podstawie danych i materiałów uzyskanych w Urzędzie Gminy oraz danych umieszczonych w Rocznikach Statystycznych woj. kieleckiego oraz świętokrzyskiego. Gminę ukazano w nawiązaniu do sytuacji w całym województwie bądź średnich danych dla gmin wiejskich województwa oraz na tle powiatu jędrzejowskiego. Niekiedy też porównano Imielno do gmin sąsiednich Kije i Michałów z powiatu pińczowskiego, bardzo zbliżonych pod względem potencjału demograficznego (podobna powierzchnia gminy, liczba ludności i gęstość zaludnienia)

1.1. Sytuacja ludnościowa

Gmina Imielno należy do słabiej zaludnionych w województwie świętokrzyskim. Według danych Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego na koniec 1999 r. faktycznie zamieszkiwało w niej 4712 osób, co stanowiło 0,36 % ogólnej liczby ludności województwa i 5,07 % powiatu jędrzejowskiego. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi 46,7 osób/km² jest niższa od średniej dla gmin wiejskich województwa (66,9 osób/km²) jak i dla całego powiatu jędrzejowskiego (73,9 osób/km²). Imielno ma najmniejszą liczbę ludności spośród gmin powiatu jednak pod względem gęstości zaludnienia gmina Słupia Jędrzejowska ma niższy wskaźnik. Ogólną sytuację ludnościową w gminie w latach 90 - tych przedstawia tab. nr 6 . Należy zaznaczyć, że w analizowanym latach nie zaszły żadne zmiany terytorialne mogące wpłynąć na ogólną liczbę ludności gminy. W badanym okresie uwidacznia się niekorzystne zjawisko zmniejszania się liczby ludności. Ten niekorzystny trend występuje także w sąsiednich gminach Kije i Michałów.

Tab. Nr 5. Ludność w gminie Imielno

	1990	1995	1996	1997	1998	1999
Kobiety	2487	2494	2469	2426	2451	2420
Mężczyźni	2373	2378	2360	2338	2321	2292
OGÓŁEM	4860	4872	4829	4764	4772	4712

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Kieleckiego 1991, 1996, 1997, 1998,
Województwo świętokrzyskie w 1998 roku,
Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2000.

Współczynnik feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) w gminie Imielno w 1999 r. wynosił 105,6 i na podobnym poziomie kształtował się w całym ostatnim 10 - leciu. Podobna sytuacja (nadwyżka kobiet nad mężczyznami) występuje w gminie Kije (103,8) oraz Michałów (102,5). Średnia dla gmin wiejskich województwa wynosi 100,3 a dla powiatu jędrzejowskiego 101,9.

Zaludnienie sołectw w gminie Imielno jest bardzo zróżnicowane (wykres Nr 6.). Zdecydowanie najludniejsze jest sołectwo Motkowice, w którym na koniec 2000 r. zameldowanych było na pobyt stały 759 osób, co stanowi 15,6 % ludności gminy. Sobowice, drugie sołectwo pod względem liczby ludności, zamieszkuje 369 osób, czyli ponad dwukrotnie mniej aniżeli w Motkowicach. Najmniej zaludnione jest sołectwo Rajchotka z zaledwie 25 osobami. Charakterystyczne jest, że miejscowość gminna, Imielno, liczy zaledwie 254 osoby, co stanowi 5,2 % ludności całej gminy i stawia to sołectwo na 10 miejscu w gminie pod względem liczby ludności. Zestawienie ludności w poszczególnych sołectwach (zameldowania na pobyt stały) w ostatnich 3 latach przedstawiono w tabeli nr 6. W większości sołectw nastąpił spadek liczby ludności w analizowanym okresie, najwyraźniej jest to widoczne w Karczunku, Imielnie i Opatkowicach Drewnianych. Spośród sołectw, które zanotowały przyrost liczby mieszkańców można wymienić Opatkowice Murowane, Rajchotkę i Wygodę.

Tab. Nr .6. Stany osobowe mieszkańców gminy Imielno (stali mieszkańcy)

Lp.	SOŁECTWO	1998	1999	2000
1	Beżk	284	277	279
2	Borszowice	276	267	262
3	Dalechowy	169	177	169
4	Dzierszyn	172	166	161
5	Grudziny	156	155	153
6	Helenówka	254	255	265
7	Imielnica	285	281	280
8	Imielno	274	268	254
9	Jakubów	321	337	332
10	Karczunek	128	105	109
11	Kawęczyn	83	78	82
12	Mierzwin	217	219	211
13	Motkowice	789	770	759
14	Opatkowice Drewniane	169	159	157
15	Opatkowice Murowane	244	253	258
16	Opatkowice Pojałowskie	101	102	96
17	Rajchotka	22	25	25
18	Sobowice	364	367	369
19	Stawy	361	362	357
20	Wygoda	152	164	164
21	Zegartowice	137	138	131
22	Razem	4958	4925	4873

Źródło: Urząd Gminy w Imielnie

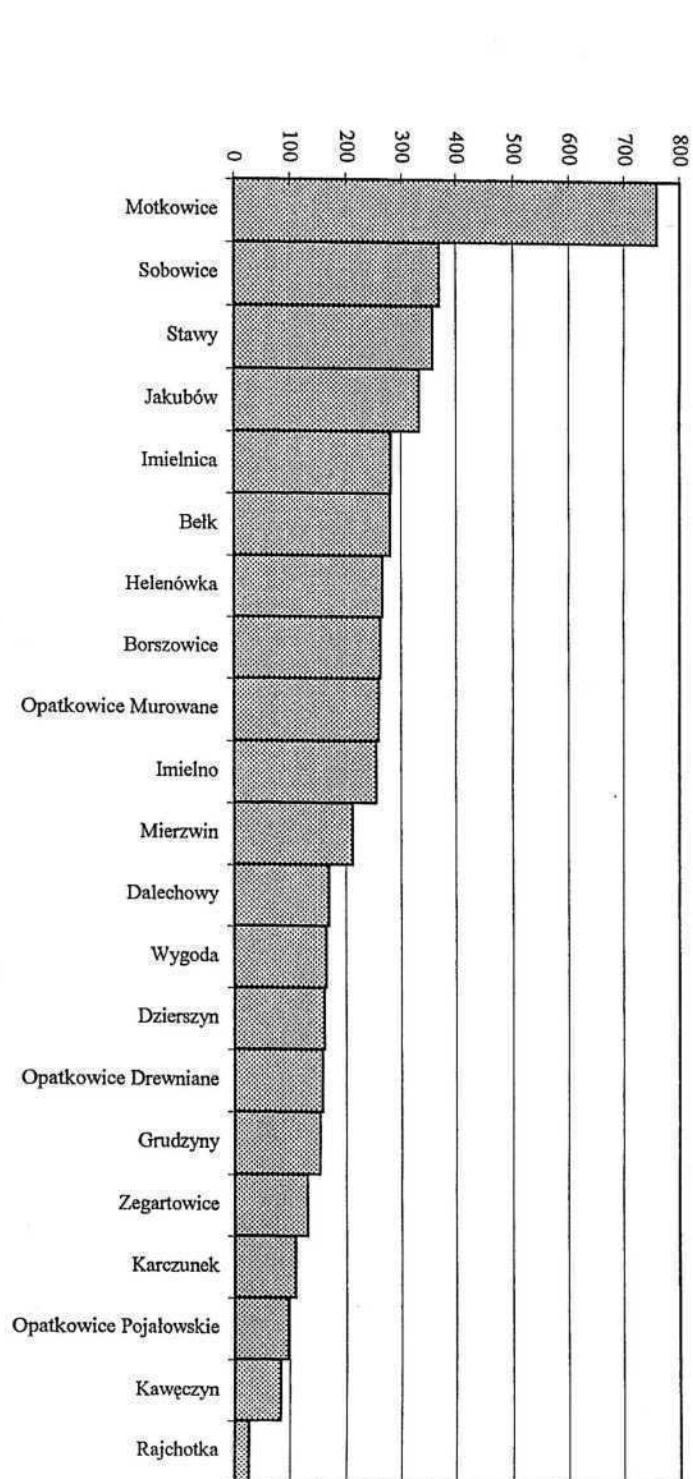
1.2. Procesy demograficzne i struktura wiekowa ludności

Na wzrost lub ubytek ludności na danym obszarze wpływ mają dwa podstawowe procesy:

- przyrost naturalny, będący różnicą między liczbą zgonów i urodzeń,
- saldo migracji, będące różnicą między napływem i odpływem ludności.

Podstawowe procesy demograficzne na obszarze gminy Imielno w okresie ostatnich kilku lat przedstawia tab. nr 7 . Zauważyć można malejącą liczbę zawieranych małżeństw w gminie. Na początku lat 90 - tych przekraczała ona 50 rocznie, a w 1999 r. zawarto zaledwie 21 małżeństw. Niska liczba nowych małżeństw w gminie ma z pewnością odbicie w malejącej liczbie narodzin dzieci w ostatniej dekadzie. Liczba zgonów na obszarze gminy jest dość stabilna w badanym okresie z tego też względu przyrost naturalny zależy głównie od poziomu urodzeń. Pozytywnym zjawiskiem jest wzrost liczby urodzeń w ostatnich trzech latach. W analizowanym okresie przeważają lata z ujemnym przyrostem naturalnym, ze zdecydowanie najniższą wartością w 1997 roku. Saldo migracji we wszystkich analizowanych latach wykazywało znak ujemny, co świadczy, że odpływ ludności z terenu gminy jest procesem stałym.

Wykres nr 2. Ludność w sołectwach gminy Imielno w 2000 r.

W tab. nr 8. przedstawiono porównywalne wskaźniki procesów demograficznych w 1999 r. w Imielnie oraz w wybranych sąsiednich gminach oraz dla powiatu jędrzejowskiego i razem dla gmin wiejskich woj. świętokrzyskiego. Ogólnie można stwierdzić, że procesy demograficzne w gminie Imielno są zbliżone w stosunku do porównywanych jednostek terytorialnych. W analizowanych gminach, powiecie jak i razem dla wszystkich gmin wiejskich

Tab. nr 7. Zmiany ruchu naturalnego i migracji ludności w gminie Imielno

	1990	1995	1996	1997	1998	1999
Małżeństwa	53	30	32	30	31	21
Urodzenia	89	67	74	47	52	57
Zgony	84	77	71	80	53	73
Przyrost naturalny	5	-10	3	-33	-1	-16
Saldo migracji	-98	-29	-44	-57	-21	-40

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Kieleckiego 1991, 1996, 1997, 1998, Procesy demograficzne w województwie świętokrzyskim w 1998 r. Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2000.

województwa, wystąpiły podobne, niekorzystne procesy demograficzne tzn. ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji. Wyróżnia się też fakt, że w Imielnie zawarto wyraźnie mniej małżeństw aniżeli w sąsiednich gminach, w powiecie i gminach wiejskich województwa.

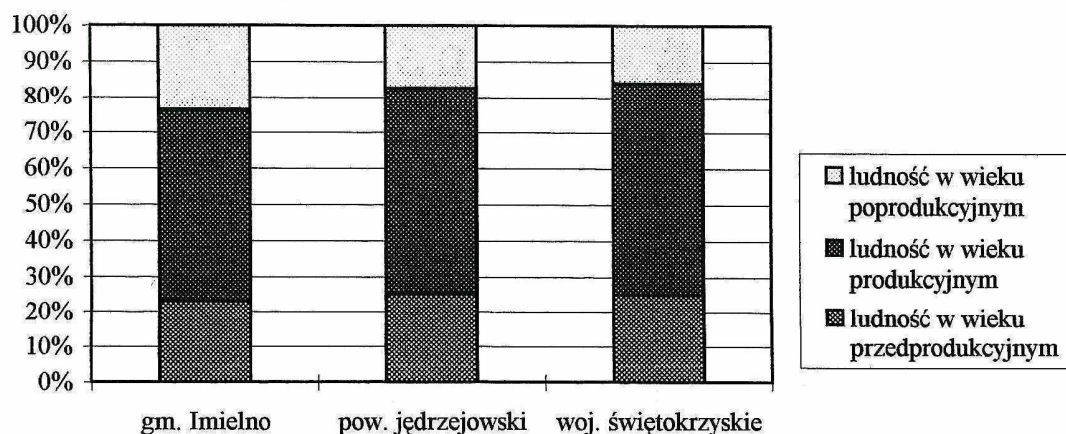
Tab. nr 8. Ruch naturalny i migracje ludności w 1999 r. (na 1000 ludności)

	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
Imielno	4.4	11.8	15.1	-3.3	-8.3
Kije	5.3	10.9	17.6	-6.7	-3.8
Michałów	5.3	12.0	14.9	-2.9	-8.6
gminy wiejskie woj. świętokrzyskiego	5.8	10.8	12.3	-1.5	-1.2
pow. jędrzejowski	5.7	10.3	12.0	-1.7	-3.9

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2000.

Strukturę wiekową ludności w gminie Imielno w roku 2000 oraz w powiecie jędrzejowskim i województwie świętokrzyskim (dane za 1999 r.) prezentuje wykres nr 3, a dane liczbowe przedstawia tab. Nr 9. W porównaniu do danych dla powiatu i województwa, ludność Imielna charakteryzuje się niekorzystną strukturą wieku ludności, z niskim udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym (0 - 17 lat) oraz dużą liczbą ludzi w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 59 lat, mężczyźni powyżej 64). Struktura ta jest odbiciem niekorzystnych procesów demograficznych zachodzących w gminie, takich jak: niski poziom zawieranych małżeństw, niski przyrost naturalny, odpływ młodych ludzi z gminy. Stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi w gminie 88,4, w powiecie 74,3 zaś w województwie 69,7.

Wykres nr 3. Struktura wieku ludności w gm. Imielno (2000 r.),
Pow. Jędrzejowskim (1999 r.) i w woj. Świętokrzyskim (1999 r.)

Tab. 9 .Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w gm. Imielno (2000 r.), pow. jędrzejowskim (1999 r.) oraz w woj. świętokrzyskim (1999 r.)

Ludność w wieku:	gm. Imielno	pow. jędrzejowski	woj. świętokrzyskie
	%		
przedprodukcyjnym 0 - 17 lat	22,9	25,0	24,9
produkcyjnym kobiety 18 - 59 lat mężczyźni 18 - 64 lat	53,1	57,4	58,9
poprodukcyjnym kobiety pow. 60 lat mężczyźni pow. 65 lat	24,0	17,6	16,2

Źródło: Urząd Gminy w Imielnie,

Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2000.

Uproszczoną strukturę wieku ludności w gminie Imielno w rozróżnieniu na poszczególne sołectwa przedstawia tab. nr 10. Podano w niej liczbę ludności w wieku przedprodukcyjnym (0 - 17 lat) oraz w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym łącznie (pow. 17 lat). Najbardziej młodą, perspektywiczną strukturą wieku charakteryzują się sołectwa: Rajchotka, Karczunek, Helenówka i Grudziny. Natomiast najmniej ludności w wieku przedprodukcyjnym (0 - 17 lat) mają sołectwa: Borszowice, Imielno, Kawęczyn, Mierzwin i Opatkowice Pojałowskie.

Podsumowując sytuację demograficzną w gminie Imielno należy stwierdzić, że podobnie jak w gminach sąsiednich następuje negatywne zjawisko zmniejszania się liczby mieszkańców.

Do zjawisk korzystnych cechujących sytuację ludnościową w gminie należy zaliczyć:

- wzrastający od 3 lat poziom urodzeń
- nie zwiększający się poziom zgonów,
- stały współczynnik feminizacji.

Do zjawisk niekorzystnych można zaliczyć:

- ujemny przyrost naturalny,
- niski poziom nowych małżeństw,
- stałe ujemne saldo migracji,
- niekorzystna struktura wiekowa.

Tab. Nr 10. Uproszczona struktura wieku ludności w sołectwach gminy Imielno

Lp.	SOŁECTWO	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0 - 17 lat)	Ludność w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym (18 i więcej lat)
1	Bełk	28,7	71,3
2	Borszowice	16,8	83,2
3	Dalechowy	27,8	72,2
4	Dzierszyn	28,6	71,4
5	Grudziny	32,7	67,3
6	Helenówka	34,7	65,3
7	Imielnica	23,6	76,4
8	Imielno	19,3	80,7
9	Jakubów	28,9	71,1
10	Karczunek	30,3	69,7
11	Kawęczyn	18,3	81,7
12	Mierzwin	19,9	80,1
13	Motkowice	22,0	78,0
14	Opatkowice Drewniane	26,1	73,9
15	Opatkowice Murowane	25,2	74,8
16	Opatkowice Pojałowskie	15,6	84,4
17	Rajchotka	44,0	56,0
18	Sobowice	23,3	76,7
19	Stawy	25,5	74,5
20	Wygoda	26,8	73,2
21	Zegartowice	29,0	71,0

Źródło: Urząd Gminy w Imielnie

2. Standardy życia mieszkańców gminy Imielno na tle powiatu Jędrzejów i województwa świętokrzyskiego

2.1. Gospodarka

2.1.1. Podmioty gospodarcze.

Na terenie gminy Imielno według danych Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego w 1999 r. działało 117 podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON. Liczbę podmiotów gospodarczych według sektorów własności w latach 1995 - 1999 przedstawia Tab. Nr 11. W zdecydowanej większości (88,8 %) są to podmioty należące do sektora prywatnego, co jest na zbliżonym poziomie w porównaniu z innymi gminami wiejskimi w województwie. W analizowanym 5 - leciu liczba podmiotów sektora publicznego zmieniała się nieznacznie natomiast podmioty prywatne zanotowały wzrost niemal dwukrotny, z 60 w 1995 r. do 104 w 1999 r. W sektorze prywatnym przeważają zdecydowanie osoby fizycznie prowadzące działalność gospodarczą. W 1999 było ich 87 czyli 83,6 % podmiotów gospodarczych sektora prywatnego.

Tab. Nr 11 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów

	1995	1996	1997	1998	1999
Sektor publiczny	10	11	11	12	13
Sektor prywatny	60	71	78	95	104
OGÓŁEM	70	82	89	107	117

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Kieleckiego 1996, 1997, 1998,
Województwo świętokrzyskie w 1998 roku,
Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2000.

Pozytywnym zjawiskiem w gminie Imielno jest stały wzrost podmiotów gospodarczych w analizowanym 5 - leciu z 70 do 117 (wzrost o 67 %) Jest to tym bardziej optymistyczne, że wzrost ten jest wyraźniejszy aniżeli w gminach sąsiednich (Kije - wzrost o 57 %, Michałów - wzrost o 20 %). Świadczy to o wzroście aktywności gospodarczej mieszkańców gminy. Proces ten należy wspierać gdyż służy on zmniejszaniu bezrobocia, pobudza przedsiębiorczość i gospodarność w gminie oraz prowadzi do wzrostu zamożności i standardów życia jej mieszkańców.

Wysoki wzrost liczby podmiotów gospodarczych w ostatnich latach jest być może wyrazem odrabiania zaległości pod względem przedsiębiorczości w stosunku do gmin sąsiednich. Wskaźnik przedsiębiorczości mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców wynosi bowiem w gminie Imielno tylko 24,8. Jest on niższy w porównaniu do sąsiednich gmin (Kije - 27,2; Michałów - 28,1), jak też ze średnim wskaźnikiem dla wszystkich gmin wiejskich województwa (38,2) i dla powiatu jędrzejowskiego (46,1).

Liczbę podmiotów gospodarczych według wybranych sekcji Europejskiej Klasyfikacji Działalności (EKD) w latach 1995 - 1999 przedstawia tab. Nr 12 W 1999 r. Najwięcej podmiotów zajmowało się handlem i usługami (41 % wszystkich podmiotów) co jest charakterystyczne także dla gmin sąsiednich (Kije - 44,7 %; Michałów - 35,7 %) jak i średnio dla gmin wiejskich województwa i powiatu jędrzejowskiego. Na drugim miejscu pod względem liczebności znajdują się podmioty zajmujące się działalnością produkcyjną (10,2 % wszystkich podmiotów).

Tab. 12 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg wybranych sekcji EKD

	1995	1996	1997	1998	1999
działalność produkcyjna	9	10	8	10	12
budownictwo	1	2	2	4	6
handel i naprawy	29	36	40	46	48
hotele i restauracje	4	5	5	6	6
transport, składowanie i łączność	7	7	7	8	8
pozostałe działalności	20	22	27	33	37
OGÓŁEM	70	82	89	107	117

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Kieleckiego 1996, 1997, 1998, Województwo świętokrzyskie w 1998 roku, Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2000.

W latach 1995 - 1999 można zauważyć znaczny wzrost podmiotów zajmujących się handlem i naprawami (z 29 do 48) oraz budownictwem (z 1 do 6). Podmioty z pozostałych wydzielonych sekcji EKD nie wykazały znacznych zmian w analizowanym okresie.

Na obszarze gminy Imielno brak jest dużych zakładów produkcyjnych dających zatrudnienie jej mieszkańcom. Największym zakładem do niedawna była Spółdzielnia Produkcji Rolnej w Motkowicach z siedzibą w Stawach, która aktualnie jest w upadłości.

Obecnie do większych firm działających na terenie gminy należy zaliczyć:

- Handel Hurtowy i Detaliczny (sprzedaż paliw). Prace ślusarsko-spawalnicze - w Motkowicach (zatrudnionych ok. 10 osób),
- Gorzelnia - w Motkowicach (ok. 5 osób),
- Transport ciężki samochodowy. Usługi sprzętem budowlanym - w Sobowicach (ok. 4 osoby),
- Ubój zwierząt gospodarskich - w Imielnie (ok. 3 osoby),
- Zakład przerobu drewna - w Opatkowicach Murowanych (ok. 3 osoby).

Na obszarze gminy funkcjonuje 12 sklepów spożywczo - przemysłowych Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Jędrzejowie oraz należące do niej 2 bazy składów surowców sypkich (w Opatkowicach Murowanych i Stawach).

Tab. Nr Prywatne podmioty gospodarcze w gminie Imielno (stan: marzec 2001 r.)

Lp.	Sołectwo	Sklep spożywczo-przemysłowy	Sklep wielobranż., gosp. dom., itp.	Handel obwoźny	Sprzedaż pasz	Sprzedaż paliw. Prace slusarskie	Usługi transp. + sprzedaż węgla	Usługi transp. + sprzedaż mat. budowl.	Przedś. Handlowo-Usługowe	Dystrybucja gazu	Usługi transportowe	Usługi transp. i sprzętem budowl.	Usługi koparką	Usługi murarskie	Usługi budowlane	Usługi kamieniarskie	Usługi betoniarsko-kamieniarskie	Betoniarstwo	Usługi budowlano-zbrojarskie	Usługi elektryczne-budowlane	Instalatorstwo sanit. i ogrzew.	Instalatorstwo elektryczne	Zakład wyrobu nagrobków	Usługi slusarsko-fokarskie	Zakład przerobu drewna	Ubój zwierząt	Lecznica dla zwierząt	Młynarstwo	Mała gastronomia	Usługi fryzjerskie	Wykonywanie napisów	Krawiectwo lekkie	Razem
1	Bełk	1		1		1				4																							7
2	Borszowice	2																	1														3
3	Dalechowy			1																													1
4	Dzierszyn																																-
5	Grudzyń	2	1																						1*								4
6	Helenówka	1														1																	2
7	Imielnica	1	1	1																													3
8	Imielno	3	2	1																					1			2	1				10
9	Jakubów	1											3	1															1				6
10	Karczunek																																-
11	Kawęczyn									1							1																2
12	Mierzwin	1	1	1				1*			1										1						1						7
13	Motkowice	4	2	2	1						4										1		1										15
14	Opatkowice Drewniane	1																															1
15	Opatkowice Murowane	3		1																			1	1		1*							7
16	Opatkowice Pojałowskie																																-
17	Rajchołka								1		1																						2
18	Sobowice	1	1	1	1						1	1						1											1				8
19	Stawy	2					1					1	1																			1	6
20	Wygoda	1												1	1																		3
21	Zegartowice	1																												1			2
22	RAZEM	25	8	9	1	1	1	1	2	1	10	2	1	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	4	1	1	1	89

* - działalność zawieszona

Źródło: Urząd Gminy w Imielnie

Na terenie gminy prowadzi działalność 89 podmiotów gospodarczych (stan na marzec 2001) należących do mieszkańców gminy. W tab. Nr 13. przedstawiono te podmioty uszeregowane pod względem profilu działalności wraz z podaniem sołectw, w których się znajdują. Tabela ta najlepiej oddaje aktywność gospodarczą mieszkańców gminy. Najwięcej podmiotów zajmuje się handlem (sklepy, handel obwoźny, sprzedaż paliw, materiałów sypkich). Łącznie 55 % podmiotów zajmuje się handlem wyłącznie lub częściowo. Wyróżnia się też znaczna liczba podmiotów zajmujących się usługami transportowymi oraz usługami ogólnobudowlanymi.

Pod względem przestrzennego usytuowania podmiotów gospodarczych prowadzonych przez mieszkańców gminy, najwięcej z nich (15) znajduje się w Motkowicach (stanowi to 16,8 % tych podmiotów gospodarczych), a następnie w Imielnie (10), Sobowicach (8), Opatkowicach Murowanych, Mierzwinie i Bełku (po 7). Istnieją też sołectwa, w których nie ma tych podmiotów zupełnie, są to miejscowości: Dzierszyn, Karczunek i Opatkowice Pojałowskie.

*Do działalności gospodarczej mieszkańców należy zaliczyć również działalność wynikającą z eksploatowanych i planowanych do wydobycia udokumentowanych złóż piasków na terenie części sołectw: **Bełk** - złoża piasków: „Bełk”; „Szczery Bór” i „Szczery Bór I”; **Imielnica** - złoża piasków „Imielnica”; **Motkowice** - złoża piasków „Motkowice - Tory” i „Motkowice”; , **Stawy** - złoża piasków „Stawy I” oraz **Sobowice** - złoża piasków „Sobowice” i „Sobowice I”, gmina Imielno.*1*

2.1.2 Struktura zatrudnienia i bezrobocia

Ogółem zatrudnienie na terenie gminy w 1999 r. według danych Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego miało 249 osób, z czego 149 to kobiety. Zmiany liczby pracujących w latach 1995 - 1999, z podziałem na wybrane sekcje przedstawia Tab. Nr 14 Ogólna liczba zatrudnionych w analizowanym 5 - leciu zmieniała się nieznacznie, choć w wyróżnionych sekcjach następowały wyraźne zmiany w poszczególnych latach.

Najwięcej osób w 1999 r. jak i w całym badanym okresie pracowało w edukacji. Następował w tym czasie systematyczny spadek liczby zatrudnionych w tej sekcji z 103 w 1995 r., (41,8 % w stosunku do ogółu zatrudnionych) do 84 w 1999 r. (33,7 % ogółu zatrudnionych). Wiąże się to z reformą struktury szkolnictwa, zmianą finansowania szkół jak i malejącą liczbą dzieci. Pozytywnym zjawiskiem jest wzrost zatrudnienia w przemyśle, świadczący o rozwoju w gminie firm tego sektora. W pozostałych wyróżnionych sekcjach zatrudnienie nie wykazuje wyraźnych tendencji. Dobrym objawem jest też zwiększenie

**1 tekst wprowadzony zmianą Nr 1 „Studium...”*

zatrudnienia w ochronie zdrowia w roku 1999 (do 17 osób) w stosunku do trzech ostatnich lat, co z pewnością ma wpływ na poziom świadczonych usług medycznych w gminie.

Tab. Nr 14. Pracujący według sekcji

	1995	1996	1997	1998	1999
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	30	35	43	31	23
Przemysł	7	27	16	22	46
Budownictwo	14	7	10	-	8
Handel i naprawy	20	20	19	17	20
Transport, składowanie i łączność	13	13	12	13	12
Edukacja	103	101	92	94	84
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	21	15	14	14	17
OGÓŁEM	246	259	248	234	249

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Kieleckiego 1996, 1997, 1998, Województwo świętokrzyskie w 1998 roku, Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2000.

W gminie Imielno, podobnie jak i w całym kraju występuje problem bezrobocia. Poziom bezrobocia w gminie w ostatnich kilku latach obrazuje Tab. Nr 15. W 1999 r. zarejestrowanych było 287 osób pozostających bez pracy, co w porównaniu do roku 1997 oznacza wzrost o 58 osób. Udział kobiet wśród bezrobotnych w analizowanym okresie wzrósł z 45,5 % w 1995 r. do 55,7 % w 1999 r. Zwiększył się też zdecydowanie udział osób nie posiadających prawa do zasiłku, z 53,6 % w 1995 r. do 93,7 % w 1999 r. Jest to wynikiem zarówno zaostrzenia ustawowych przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu jak i pogłębianiu się zjawiska bezrobocia w społeczeństwie.

Poziom bezrobocia rejestrowanego w urzędach pracy nie odzwierciedla w pełni skali problemu na obszarze gminy. Występuje bowiem bezrobocie agralne polegające na nadwyżkach siły roboczej w gospodarstwach rolnych w stosunku do potrzeb.

Tab. Nr 15. Zarejestrowani bezrobotni

	1995	1996	1997	1999
OGÓŁEM	321	276	229	287
w tym:				
- kobiety	146	136	134	160
- absolwenci	30	6	14	10
- nie posiadający prawa do zasiłku	172	164	191	269

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Kieleckiego 1996, 1997, 1998, Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2000.

2.2 Mieszkalnictwo.

2.2.1. Zasoby mieszkaniowe i standardy zamieszkania

Zasoby mieszkaniowe w gminie Imielno na koniec 1999 r. (według danych Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego) wynosiły 1520 mieszkań, które posiadały 4631 izb o łącznej powierzchni użytkowej 90 632 m². Są to przeważnie mieszkania w budownictwie zagrodowym.

Stan zasobów mieszkaniowych na przestrzeni ostatnich 5 lat zmieniał się nieznacznie. Liczba zamieszkałych mieszkań w latach 1995 - 1999 wzrosła zaledwie o 3. Liczba izb zwiększyła się z 4614 w 1995 r. do 4631 w 1999 r., a powierzchnia użytkowa mieszkań z 90 311 do 90 632 m². Tak niewielkie zmiany świadczą o faktycznym zastoju w budownictwie mieszkaniowym na terenie gminy.

Na terenie gminy znajduje się kilka budynków wielorodzinnych. Największy, z 11 mieszkaniami, znajduje się w Motkowicach i należy do Spółdzielni Mieszkaniowej w Pińczowie. Pozostałe budynki wielorodzinne są własnością Urzędu Gminy i znajdują się w następujących miejscowościach:

- w Motkowicach - tzw. „Wodomistrzówka” (4 mieszkania), oraz 2 budynki (4 i 2 mieszkania),
- w Imielnie (3 mieszkania),
- Grudziny (4 mieszkania),
- Opatkowice Murowane (2 mieszkania).

Tab. Nr 16. Standardy zamieszkania w 1999 r.

	Przeciętna				
	liczba izb w mieszkaniu	liczba osób w mieszkaniu	liczba osób na izbę	pow. użytkowa 1 mieszkania [m ²]	pow. użytkowa na 1 osobę [m ²]
Imielno	3.05	3.02	0.99	59.6	19.8
Kije	3.18	3.12	0.98	61.4	19.7
Michałów	3.29	3.16	0.96	65.7	20.8
gminy wiejskie woj. świętokrzyskiego	3.29	3.53	1.09	63.9	17.8
pow. jędrzejowski	3.25	3.30	1.02	61.0	18.5

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2000.

Standardy zamieszkania na terenie gminy w porównaniu do wybranych gmin sąsiednich, powiatu i średniej dla gmin wiejskich województwa przedstawia Tab. Nr 16.

Przedstawione wskaźniki wskazują na stosunkowo korzystne warunki zamieszkania w gminie. Co prawda przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w gminie Imielno jest niższa niż w powiecie i średnio w gminach wiejskich województwa, ale w przeliczeniu na 1 osobę jest wyższa. Także korzystnie wypada porównanie wskaźnika liczby osób przypadających na 1 izbę w porównaniu do powiatu i średniej dla gmin wiejskich województwa.

2.2.2. Ruch budowlany

W tab. Nr 17. przedstawiono liczbę wydanych pozwoleń na budowę budynków mieszkaniowych w ciągu ostatnich 3 lat. Wydane pozwolenia są m.in. wyrazem potrzeb mieszkaniowych w gminie. Wyróżniają się 3 sołectwa, w których wydano najwięcej (po 5) pozwoleń w badanym okresie. Są to miejscowości: Bełk, Motkowice i Opatkowice Pojałowskie. Świadczy to też o rozwoju tych sołectw, szczególnie Opatkowic Pojałowskich, które są jednym z najmniejszych sołectw. W miejscowościach Dalechowy, Karczunek i Mierzwin w analizowanym okresie nie wydano żadnego pozwolenia na budowę budynku mieszkalnego.

Tab. Nr 17. Wydane pozwolenia na budowę budynków mieszkalnych

Lp.	Sołectwo	1998	1999	2000	Razem
1	Bełk		4	1	5
2	Borszowice	1			1
3	Dalechowy				-
4	Dzierszyn		1	1	2
5	Grudziny		1		1
6	Helenówka	1			1
7	Imielnica	1		1	2
8	Imielno		1		1
9	Jakubów	1	1	1	3
10	Karczunek				-
11	Kawęczyn		1		1
12	Mierzwin				-
13	Motkowice	3		2	5
14	Opatkowice Drewniane	1			1
15	Opatkowice Murowane		1		1
16	Opatkowice Pojałowskie	1	4		5
17	Rajchotka		1		1
18	Sobowice	1	1		2
19	Stawy	1	1	1	3
20	Wygoda	1	2		3
21	Zegartowice	1	1		2
22	Razem	13	20	7	40

Źródło: Urząd Gminy w Imielno

Oprócz pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych w latach 1998 - 2000 wydano również 5 pozwoleń na rozbudowę istniejących budynków mieszkalnych (Opatkowice Murowane - 2 pozwolenia, Dalechowy - 1, Stawy - 1, Motkowice - 1). Wydano także kilkanaście pozwoleń na budowę budynków gospodarczych. Wyróżniają się duże budynki (głównie kurniki) w Helenówce (2358,1 m² powierzchni użytkowej), Grudzynach i Helenówce (1562,9 m²) i Jakubowie (735 m²).

2.3. Infrastruktura społeczna

2.3.1. Oświata i wychowanie

Wychowanie przedszkolne

Na obszarze gminy Imielno nie istnieje żadna samodzielna placówka przedszkolna, funkcjonuje natomiast 7 oddziałów „0” przy szkołach podstawowych. Są one prowadzone przez samorząd gminny. W roku szkolnym 2000/2001 opieką przedszkolną w tych oddziałach objętych było 52 dzieci, w większości 6 - latków. Zatrudnionych na pełny etat było 8 nauczycieli.

Tab. Nr .18. Oddziały „0” funkcjonujące przy szkołach podstawowych w roku szkolnym 2000/2001

Lp.	Miejscowość	Ilość dzieci
1	Imielno	12
2	Helenówka	3
3	Mierzwin	13
4	Opatkowice Murowane	5
5	Motkowice	9
6	Stawy	6
7	Jakubów	4

Źródło: Urząd Gminy w Imielnie

Szkolnictwo podstawowe

W roku szkolnym 2000/2001 na terenie gminy Imielno funkcjonowały 3 Samorządowe Szkoły Podstawowe (klasy I - VI) oraz 4 szkoły filialne (klasy I - III). Szczegółowe dane dotyczące szkolnictwa podstawowego zawiera Tab. Nr .18. natomiast na Ryc. Nr 1. przedstawiono zasięgi obwodów szkolnych.

W szkołach podstawowych uczyło się 333 dzieci zaś w filialnych 67. Szkoły podstawowe posiadają 24 pomieszczenia lekcyjne natomiast filialne 19. W szkołach podstawowych na 1 pomieszczenie przypadało 14 uczniów, a w szkołach filialnych 4. Łącznie w szkolnictwie podstawowym zatrudnionych było na pełny etat 45 nauczycieli, co daje wskaźnik 9 uczniów przypadających na 1 nauczyciela pełnozatrudnionego.

Szkoły podstawowe w Imielnie i Mierzwinie posiadają pracownie komputerowe, z 4 stanowiskami w każdej, z możliwością korzystania z sieci internet. Szkoły w Mierzwinie i Motkowicach mają sale gimnastyczne natomiast w Imielnie zaadoptowano jedno pomieszczenie jako zastępczą salę gimnastyczną. Przy każdej szkole istnieją boiska sportowe i place zabaw. Obecnie szkoła w Imielnie posiada wstępny projekt adaptacji poddasza dla potrzeb użytkowych. Szkoła w Motkowicach w nowym roku szkolnym 2001/2002 ma posiadać pracownię komputerową z 4 stanowiskami.

Rozmieszczenie szkół powoduje konieczność dojazdów dzieci, co jest rozwiązane poprzez wykorzystywanie autobusu szkolnego i dobrą współpracę z PKS Jędrzejów.

Obwody szkolne w gminie Imielno (rok szkolny 2000/2001)

LEGENDA

- - granica obwodu szkoły podstawowej
- - - - granica obwodu szkoły filialnej
- MOTKOWICE - siedziba szkoły podstawowej
- Stawy - siedziba szkoły filialnej
- SOBOWICE - siedziba gminnego gimnazjum

Tab. Nr 19. Szkoły funkcjonujące na terenie gminy Imielno w roku szkolnym 2000/2001

Lp.	Nazwa szkoły, miejscowość	Liczba dzieci	Liczba pomieszczeń lekcyjnych	Liczba oddziałów w szkole
1	SSP w Imielnie	117	8	6
2	Szkoła filialna w Helenówce	9	4	1
3	SSP w Mierzwinie	97	8	6
4	Szkoła filialna w Opatkowicach Murowanych	20	5	2
5	SSP w Motkowicach	119	8	6
6	Szkoła filialna w Stawach	24	4	3
7	Szkoła filialna w Jakubowie	14	6	2

Źródło: Urząd Gminy w Imielnie

Szkolnictwo gimnazjalne

Na terenie gminy Imielno funkcjonuje jedno Gminne Gimnazjum w Sobowicach, do którego w roku szkolnym 2000/2001 uczęszczało 128 uczniów z całej gminy. Gimnazjum posiada 7 pomieszczeń lekcyjnych, co daje wskaźnik 18 uczniów na jedno pomieszczenie lekcyjne. Na pełny etat zatrudnionych jest 11 nauczycieli czyli na 12 uczniów przypada 1 nauczyciel pełnozatrudniony.

W gimnazjum istnieje 1 pracownia komputerowa z 10 stanowiskami, z możliwością korzystania z sieci internet. Szkoła posiada też boisko szkolne oraz jedno pomieszczenie przystosowane jako zastępcza sala gimnastyczna.

Szkolnictwo ponadgimnazjalne

Na obszarze gminy nie funkcjonuje żadna szkoła ponadgimnazjalna. Młodzież uczęszcza głównie do szkół w Jędrzejowie (liceum ogólnokształcące, ekonomiczne, technikum, ZSZ) oraz w Pińczowie.

Podsumowując działalność instytucji oświaty i wychowania na terenie gminy Imielno można wysunąć kilka wniosków:

- brak jest samodzielnego przedszkola oferującego pełną opiekę dla dzieci w wieku 3 - 6 lat (np. w Motkowicach),

- obecna sieć szkół podstawowych i filialnych jest dość korzystna, ale utrzymywanie zbyt małych szkół filialnych stanowi duże obciążenie dla budżetu gminy
- widoczna jest dbałość władz gminy o funkcjonowanie szkół poprzez podnoszenie ich wyposażenia (nowe sale komputerowe, planowane modernizacje) i zapewnienie dojazdów dzieci (współpraca z PKS Jędrzejów).

Planowane jest przekształcenie sieci szkół na terenie gminy. W nowym roku szkolnym 2001/2002 nie będzie już funkcjonowała szkoła filialna w Helenówce. Planowane jest pozostawienie tam oddziału przedszkolnego „0” oraz utworzenia filii gimnazjum. Docelowo jednak gminne gimnazjum ma być usytuowane w Imielnie w zmodernizowanym budynku obecnej szkoły podstawowej (po adaptacji poddasza, dobudowie sali gimnastycznej). Szkoła podstawowa z Imielna przeniosłaby się do Sobowic.

2.3.2. Kultura

Biblioteki

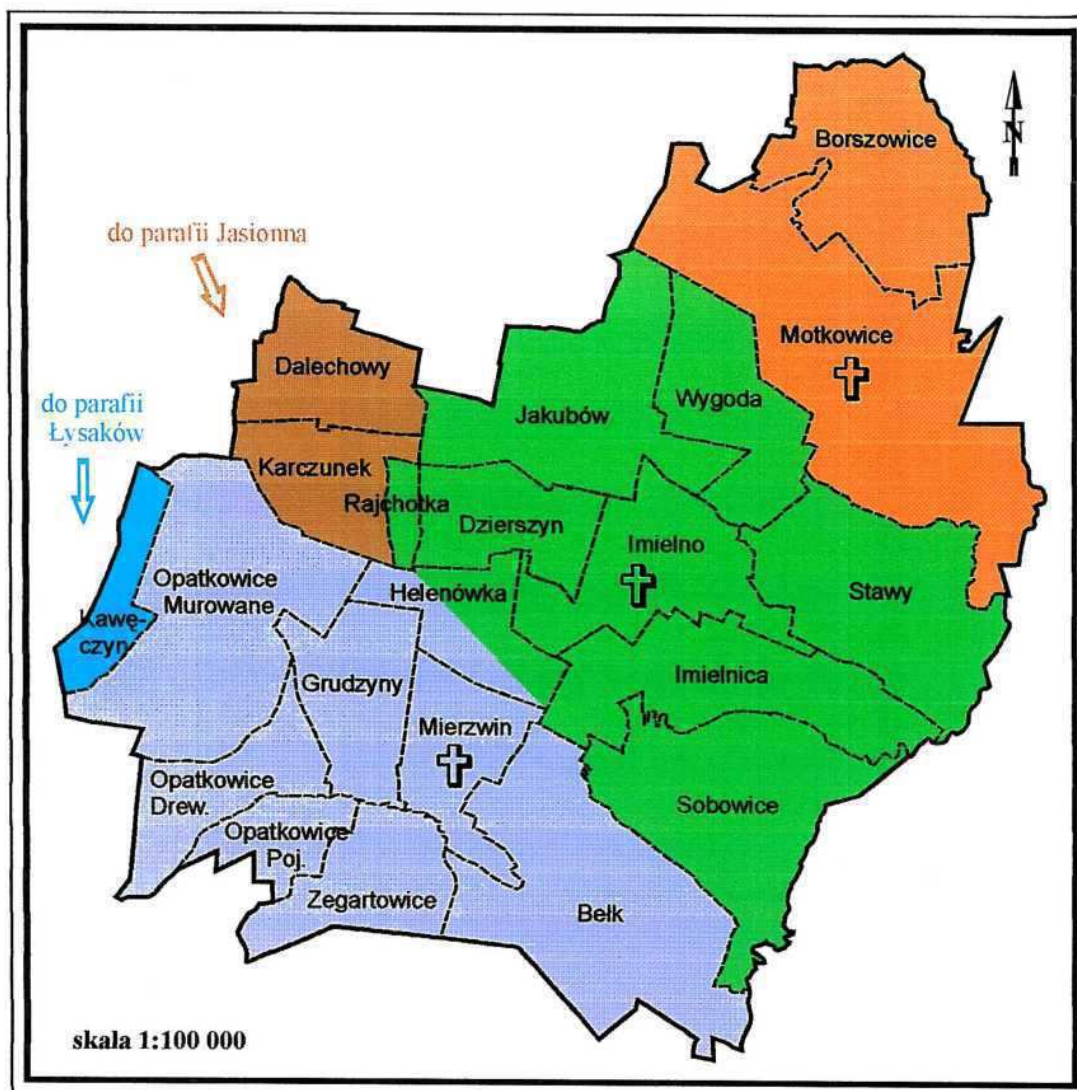
Obecnie na obszarze gminy funkcjonuje biblioteka w Imielnie oraz punkt biblioteczny w Motkowicach. Według danych Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego księgozbiór tych placówek liczył łącznie 36 339 woluminów w 1999 r.. Bardzo korzystny był wskaźnik liczby księgozbioru na 1000 mieszkańców, który wyniósł 7712 woluminów, natomiast średnio w gminach wiejskich województwa wynosił 3615. W 1999 r. w placówkach tych było zarejestrowanych 637 czytelników i liczba ta corocznie zwiększa się (w 1995 r. było 476 czytelników). Na jednego czytelnika przypadało średnio 21,6 wypożyczeń w ciągu roku, co jest wartością wyższą od średniej dla wszystkich gmin wiejskich województwa (20,2 wypożyczeń).

Instytucje kultury

Na obszarze gminy nie funkcjonuje żadna instytucja zajmująca się wyłącznie kształtowaniem kultury. Działa jedna świetlica wiejska w Imielnie. Brak jest gminnego domu kultury obsługiwanego przez wykwalifikowaną kadrę oraz sieci świetlic wiejskich. Funkcję zastępczą pełnią strażnice Ochotniczej Straży Pożarnej wykorzystywane do imprez okolicznościowych. Najlepiej przystosowana jest do tego strażnica w Grudzynach.

Sieć ośrodków kultury na obszarze gminy jest bardzo uboga. Szczególnie dotkliwy jest brak gminnego domu kultury i świetlic wiejskich. Pozytywnym zjawiskiem są dobrze działające placówki biblioteczne.

Parafie rzymsko-katolickie w gminie Imielno

LEGENDA

✝ - Kościół parafialny

Kościół katolicki

Na terenie gminy działa 5 parafii rzymsko - katolickich. Kościoły parafialne:

- w Imielnie p.w. Św. Mikołaja
- w Motkowicach p.w. Św. Józefa Robotnika
- w Mierzwinie p.w. Św. Piotra i Pawła App.

swym zasięgiem obejmują prawie całą gminę za wyjątkiem 3 sołectw. Kawęczyn należy do parafii MB Nieustającej Pomocy w Łysakowie natomiast Dalechowy i Karczunek do parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Jasionnej. Wszystkie parafie należą do Dekanatu Jędrzejowskiego. Zasięgi poszczególnych parafii obrazuje ryc. Nr 2.

W Opatkowicach Drewnianych, należących do parafii w Mierzwinie znajduje się mała kaplica. W Imielnie, Motkowicach i Mierzwinie istnieją cmentarze grzebalne. Na cmentarzu w Imielnie znajduje się kaplica p.w. Św. Anny.

2.3.3. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Na obszarze gminy działają dwa ośrodki świadczące usługi z zakresu podstawowej opieki medycznej: Samorządowy Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Imielnie oraz jego filia w Opatkowicach Murowanych. Z usług ośrodka w Opatkowicach Murowanych korzystają mieszkańcy południowej części gminy (Kawęczyn, Opatkowice Murowane, Opatkowice Drewniane, Opatkowice Pojałowskie, Grudzyny, Mierzwin, Zegartowice, Bełk). Mieszkańcy sołectw Dalechowy i Karczunek korzystają z usług ośrodków w Jędrzejowie. Mieszkańcy pozostałych sołectw korzystają z usług ośrodka w Imielnie. Na obszarze gminy nie funkcjonują prywatne gabinety lekarskie. Rozmieszczenie ośrodków wymaga dojazdów. Dla mieszkańców gminy odległości nie przekraczają 15 km i można je pokonać w czasie nie dłuższym niż 30 min. środkiem transportu publicznego.

Na obszarze gminy funkcjonuje jeden prywatny punkt apteczny w Imielnie. Nie ma natomiast domów opieki społecznej. W zakresie leczenia specjalistycznego i zamkniętego mieszkańców gminy obsługuje głównie szpital i przychodnie specjalistyczne w Jędrzejowie.

Ośrodki świadczące podstawowe usługi medyczne w gminie dostatecznie zapewniają dostęp do tego rodzaju usług. Potrzebne jest rozwijanie i poszerzanie świadczeń, modernizacja lokali. Na obszarze gminy ograniczona jest możliwość zakupu lekarstw. Wskazana jest lokalizacja punktu aptecznego przy ośrodku w Opatkowicach Murowanych. Należy popierać inicjatywy powstawania prywatnych gabinetów lekarskich.

2.3.4. Sport, rekreacja i turystyka

Baza sportowa na obszarze gminy jest uboga. Stanowią ją głównie przyszkolne boiska sportowe nie mające odpowiedniego zaplecza. Brak jest ogólnodostępnych boisk sportowych. Istnieje więc potrzeba modernizacji i odpowiedniego urządzenia istniejących boisk (np. w Motkowicach), tak aby mogły być wykorzystywane do celów sportowo - rekreacyjnych jak i imprez okolicznościowych.

Na obszarze gminy brak jest obiektów turystycznych. Atrakcyjne tereny nad rzeką Nidą będące w granicach Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego lub jego otuliny wymagają zainwestowania turystycznego, np. budowa przystani kajakowej w Motkowicach, wyznaczenie terenów pod pola biwakowe. Brak też gospodarstw agroturystycznych oferujących miejsca noclegowe. Należy zaznaczyć, że rozwój agroturystyki w „Strategii rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Imielno” zapisano jako jeden z celów strategicznych.

2.3.5. Inne placówki usług publicznych oraz placówki komercyjne

Pozostałymi placówkami usług publicznych na terenie gminy są:

- Urząd Gminy w Imielnie
- Komisariat Policji w Imielnie
- Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie Oddział w Imielnie
- Poczta w Imielnie oraz agencje pocztowe w Mierzwinie i Motkowicach
- strażnice Ochotniczej Straży Pożarnej w 14 sołectwach.

Spośród komercyjnych placówek należy wymienić najliczniejsze sklepy spożywczo - przemysłowe prywatne bądź Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Jędrzejowie. Niestety bardzo skromna jest sieć sklepów specjalistycznych. Sklepy uzupełniane są przez firmy prowadzące handel obwoźny. W gminie znajdują się też 3 placówki małej gastronomii (bary). Jest kilka punktów sprzedaży materiałów sypkich (opał, pasze, nawozy) oraz materiałów budowlanych. Na terenie gminy znajduje się 1 punkt sprzedaży paliw w Motkowicach. Należy zaznaczyć, że liczba małych, prywatnych podmiotów gospodarczych z roku na rok zmienia się. Ich sieć nie jest jeszcze ukształtowana ze względu na ich krótki okres działania w gospodarce rynkowej.

2.3.6. Podsumowanie

Tab. Nr 20. zawiera zestawienie wybranych elementów infrastruktury społecznej w rozdzieleniu na poszczególne sołectwa gminy. Analizując hierarchię miejscowości pod

względem skupienia obiektów usługowych, ośrodkiem lokalnym z najwyższą ich koncentracją jest Imielno. Ośrodkami wspierającymi go są Motkowice i Mierzwin. W Motkowicach, najludniejszej miejscowości, znajduje się najwięcej prywatnych placówek komercyjnych świadczących usługi. W 4 najmniejszych sołectwach gminy (Karczunek, Kawęczyn, Opatkowice Pojałowskie i Rajchotka) nie występuje żadna z analizowanych usług. Należy zaznaczyć, że sieć placówek komercyjnych ciągle się rozwija i nie jest jeszcze w pełni ukształtowana.

Usługi ponadlokalne w zakresie infrastruktury społecznej świadczone są dla mieszkańców gminy w Jędrzejowie - stolicy powiatu, z którym gmina jest dobrze skomunikowana. Ponadto blisko znajduje się inne miasto powiatowe - Pińczów.

2.3.7. Jakość życia mieszkańców gminy.

Jakość życia charakteryzują warunki mieszkaniowo - bytowe, dostępność do usług, poziom i różnorodność świadczonych usług, możliwość łatwego i szybkiego komunikowania się. Obecne wyposażenie gminy w placówki i obiekty usługowe oraz dobra materialne jest konsekwencją dotychczasowego rozwoju społeczno - gospodarczego. Poniżej (tab. Nr 21.) przedstawiono, głównie na podstawie danych z Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego 2000, wskaźniki standardów życia mieszkańców gminy Imielno w odniesieniu do powiatu i województwa,

Literatura:

Oświata i wychowanie w województwie świętokrzyskim w roku szkolnym 1999/2000, US w Kielcach, 2000.

Rocznik Statystyczny Województwa Kieleckiego 1991 - 1998, US w Kielcach.

Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2000, US w Kielcach

Strategia rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Imielno,

Województwo świętokrzyskie w 1998 roku, US w Kielcach

Wyposażenie obszarów wiejskich w infrastrukturę społeczną, Wł. Mirowski (red.), PAN, Warszawa 1996.

Tab. Nr 20. Wyposażenie sołectw w wybrane elementy infrastruktury społecznej

Sołectwo	Szkoła			Ośrodek zdrowia	Punkt apteczny	Placówka pocztowa	Placówka biblioteczna	Kościół + cmentarz	OSP	sklep spoż.- przem.	Punkt małej gastronomii
	filialna (kl. I - III)	podstawowa (kl. I - VI)	gimnazjum								
Bełk										•	
Borszowice									•	•	
Dalechowy									•	•	
Dzierszyn									•	•	
Grudzyny									•	•	
Helenówka	•								•	•	
Imielnica									•	•	
Imielno		•		•	•	•	•	•	•	•	•
Jakubów	•								•	•	•
Karczunek											
Kawęczyn											
Mierzwin		•				•		•	•	•	
Motkowice		•				•	•	•	•	•	
Opatkowice Drewniane										•	
Opatkowice Murowane	•			•					•	•	
Opatkowice Pojałowskie											
Rajchotka											
Sobowice			•						•	•	•
Stawy	•								•	•	
Wygoda										•	
Zegartowice									•	•	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów uzyskanych w Urzędzie Gminy w Imielnie

Tab. Nr 21. Wybrane standardy życia mieszkańców gminy Imielno w 1999 r. w porównaniu do powiatu i województwa.

Wyszczególnienie	Miernik	gmina Imielno	pow. jędrzejowski	woj. świętokrzyski	Uwagi
MIESZKALNICTWO wygoda zamieszkania	przeciętna pow. użytk. mieszkania [m ²] na 1 osobę	19,8	18,5	18,1	
	liczba osób na 1 izbę	0,99	1,02	1,0	
	przeciętna pow. użytk. mieszkania [m ²]	59,6	61,0	59,5	
OŚWIATA I WYCHOWANIE dostępność: - placówki przedszkolnej - szkoły podstawowej - gimnazjum warunki nauki: - w szkole podstawowej - w gimnazjum	liczba placówek przedszkolnych na 100 km ²	6,9	6,5	6,7	dane dla Imielna dotyczą roku szkolnego 2000/2001, natomiast dla powiatu i województwa dla 1999/2000
	liczba szkół na 100 km ²	6,9	6,7	6,8	
	liczba gimnazjum na 100 km ²	1,0	1,2	1,8	
	liczba uczniów na 1 pomieszczenie do nauki	9	14	18	
	liczba uczniów na 1 pomieszczenie do nauki	18	25	24	
KULTURA możliwość korzystania z placówek bibliotecznych	liczba mieszkańców na 1 placówkę	2356	3223	4147	dla Imielna przyjęto 2 placówki biblioteczne

	księgozbiór na 1000 mieszkańców	7712,0	3848,2	3391,5	
OCHRONA ZDROWIA możliwość korzystania z ośrodków zdrowia	liczba mieszkańców na 1 placówkę	2356	3223	4195	
możliwość nabycia leków	liczba mieszkańców na 1 aptekę	4712	7146	4936	dla Imielna przyjęto 1 aptekę
HANDEL możliwość korzystania z placówek sklepowych	liczba mieszkańców na 1 sklep	107,1	90,5	88,0	
	powierzchnia sprzedażowa sklepów [m ²] na 1 mieszkańca	0,32	0,47	0,50	
WODOCIĄG możliwość korzystania z sieci wodociągowej	zużycie wody w gosp. domowych na 1 mieszkańca [m ³]	19,3	19,8	29,5	dla Imielna dane z 2000 r.
TELEKOMUNIKACJA dostępność do sieci telefonicznej	abonenci telefoniczni na 1000 mieszkańców	24,6	118,0	191,7	w 2000 r. stelefonizowano prawie wszystkie sołectwa w gminie Imielno i wskaźnik ten będzie dużo wyższy niż podany dla roku 1999.
TRANSPORT dostępność środków transportu	liczba pojazdów samochodowych na 1000 mieszkańców	206	260	285	dane na koniec I kwartału 2000 r.
	liczba samochodów osobowych na 1000 mieszkańców	152	187	211	

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2000,
 Oświata i wychowanie w województwie świętokrzyskim w roku szkolnym 1999/2000,
 Wojewódzki Rejestr Pojazdów,
 Materiałów uzyskane z Urzędu Gminy w Imielnie.

3. Struktura własności gruntów

Istniejący stan władania ziemią w gminie Imielno został przedstawiony na mapie „Struktura własnościowa gruntów rolnych i leśnych”. W strukturze własności gruntów dokonano pogrupowania poszczególnych właścicieli pomijając grunty należące do osób fizycznych. W analizie nie ujęto także gruntów znajdujących się pod drogami. Wyszczególniono następującą strukturę własności:

- Grunty **Skarbu Państwa**, zarządzane przez podmioty:
 - Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, Oddział Terenowy w Rzeszowie
 - Państwowy Fundusz Ziemi,
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Jędrzejów (lasy państwowe obejmują ok. 70 % wszystkich gruntów należących do Skarbu Państwa),
 - Polskie Koleje Państwowe,
 - Dyrekcja Okręgowa Kolei Dojazdowych (Chełm Lubelski).
- Grunty **komunalne**, należą do Urzędu Gminy w Imielnie,
- Grunty **wspólnot wyznaniowych**, należą do parafii rzymsko-katolickich istniejących na terenie gminy,
- Grunty **wspólnot wiejskich** (również należące do Ochotniczych Straży Pożarnych)
- Grunty **pozostałych właścicieli** nie będących osobami fizycznymi, są to głównie grunty należące do byłej Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej „Zwycięstwo” w Motkowicach.

Wyżej wymieniona struktura własności gruntów została przedstawiona w Tab. Nr 22. z wyszczególnieniem poszczególnych sołectw.

Na obszarze gminy nie widać oznak żywszego obrotu ziemią. Ze względu mało opłacalną produkcję rolną, rolnicy nie są zainteresowani poszerzaniem swoich gospodarstw. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa organizuje przetargi oferując na sprzedaż ziemię, lecz zainteresowanie jest niewielkie. Również syndyk masy upadłościowej Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Motkowicach, sprzedaje ziemię należącą do tej spółdzielni.

Urząd Gminy Imielno nie prowadzi intensywnej gospodarki gruntami. Posiadanie przez Urząd gminy atrakcyjnych działek (o dobrym dojeździe, wyposażonych w infrastrukturę techniczną) byłoby wskazane ze względu na potencjalnych inwestorów. Jest to również zalecane ze względu na przyszłe inwestycje komunalne wymagające specyficznych terenów np. oczyszczalnia ścieków, składowisko odpadów itp.

Tab. Nr 22. Struktura własnościowa gruntów w gminie Imielno (stan: wrzesień 2001 r.)

Lp.	Sołectwo	Grunty				
		Skarbu Państwa	Komunalne	Parafialne	Wspólnot wiejskich	Pozostałych właścicieli
		w ha				
1	Bełk	12,24	3,04			
2	Borszowice	36,10	2,82			2,63
3	Dalechowy	10,49	1,17			
4	Dzierszyn		0,05		0,26	
5	Grudziny		2,84			
6	Helenówka	0,49	0,92			
7	Imielnica	7,37	1,83		0,13	
8	Imielno	12,48	7,61	6,60		3,76
9	Jakubów	13,13	1,68			11,97
10	Karczunek	0,38	0,49			
11	Kawęczyn		0,13			
12	Mierzwin	0,56	2,82	4,49	0,06	
13	Motkowice	468,2	13,43	3,57		40,32
14	Opatkowice Drewniane	2,08	0,9			
15	Opatkowice Murowane	57,74	9,37			73,60
16	Opatkowice Pojałowskie		1,15		0,47	
17	Rajchotka		0,34			
18	Sobowice	2,59	2,06			
19	Stawy	45,13	3,13			32,15
20	Wygoda	34,08				28,83
21	Zegartowice	8,18	3,31	2,30	8,26	
22	Razem	711,24	59,09	16,96	9,18	193,26

Źródło: Wypisy z rejestru gruntów, Urząd Gminy w Imielno

VI. STRUKTURA PRZESTRZENNA

1. Dziedzictwo kulturowe

(wg materiałów Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków Województwa Świętokrzyskiego z siedzibą w Kielcach, materiałów uzyskanych w Urzędzie Gminy Imielno i wizji lokalnej w terenie.)

Gmina Imielno obejmuje 21 sołectw /22 wsie: Opatkowice Pojałowskie i Opatkowice Cysterskie stanowią jedno sołectwo/. Wiele z obecnie istniejących na terenie gminy miejscowości wywodzi się z okresu średniowiecza / m. in. Imielno, Imielnica, Grudzyny, Opatkowice, Zegartowice, Jakubów, Dalechowy, Borszowice, Kawęczyn, Dzierszyn, Mierzwin./ W większości stanowiły dobra szlacheckie , przejściowo klasztorne (Opatkowice cystersów jędrzejowskich).

Teren gminy pod względem archeologicznym został rozpoznany, choć rozpoznanie jest jeszcze niepełne. Objęty jest Archeologicznym Zdjęciem Terenu. Liczne stanowiska archeologiczne, dowodzą istnienia na tych terenach osadnictwa z okresu od neolitu do wczesnego średniowiecza. Otoczone są /poza grodziskiem w Stawach/ bierną ochroną. Stanowiska koncentrują się we wschodniej i południowej części gminy, najliczniejsze we wsiach: Borszowice, Sobowice, Bełk, Opatkowice Drewniane i Opatkowice Murowane.

Najcenniejszym zabytkiem archeologicznym jest wpisane do rejestru pod numerem 524 wielkopowierzchniowe stanowisko archeologiczne „Stawy”. Grodzisko – rezerwat archeologiczny w Stawach o powierzchni 160 ha stanowi pozostałość po kamiennej osadzie obronnej z epoki plemiennej i wczesnopaństwowej (VIII-XII w.) Osada okolona pierścieniami fos i wałów należała do systemu obrony pogranicza ziem piastowskich. Zlokalizowane zostało na wyspie, w dawnych rozwidleniach Nidy.

Rejestr zabytków nieruchomych obejmuje na terenie gminy: 13 obiektów architektury i budownictwa, 4 parki podworskie, 2 cmentarze i kolej wąskotorowa z okresu I wojny światowej. Szereg z nich tworzy zespoły, uzupełnione dodatkowo obiektami zabytkowymi objętymi ewidencją konserwatora zabytków oraz pomnikami przyrody. Zachowane zabytki we wsiach to przede wszystkim pozostałości po założeniach dworskich mieszczących się w Grudzynach, Mierzwinie, Motkowicach, Opatkowicach Murowanych i Stawach. Obejmują one w różnym stanie zachowania: parki dworskie w Motkowicach i Stawach, park krajobrazowy w Opatkowicach i ogród folwarczny w Grudzynach: dwory w Grudzynach, Opatkowicach i Stawach oraz pozostałości po zabudowaniach gospodarczych w Mierzwinie, Opatkowicach i Motkowicach. Założenia dworskie pochodzą z XIX w. Bardzo interesujący

zespół zabytkowy tworzy pochodzący z końca XVIII w zespół folwarczny w Motkowicach. Nieliczne zabytki budownictwa ludowego stanowią zagrody chłopskie i domy pochodzące z XIX i początku XX wieku, murowane i drewniane. Ich wykaz w ewidencji dóbr kultury w dużym stopniu jest nieaktualny ze względu na znaczne zmniejszenie się ich liczby. Różnice stanu faktycznego z zamieszczonym wykazem zostały zawarte pod spisem zabytków.

Na terenie gminy znajdują się liczne kapliczki, figury i krzyże przydrożne. Szczególnie charakterystyczne dla tego rejonu są kamienne figury. Ich rodowód sięga nawet XVI w. Są one przykładem rzemiosła ludowego. Należy je otoczyć opieką konserwatorską. Współcześnie mieszkańcy również chętnie stawiają w pobliżu swoich domów figury święte i krzyże. Wszystkie te symbole wiary, bez względu na okres powstania, powinny zostać chronione zarówno jako wartość kulturowa jak i charakterystyczny element polskiej wsi.

Wiele legend i opowiadań zachowanych w świadomości społeczności Imielna i zawartych w historycznym piśmiennictwie tworzy charakterystyczną aurę kulturową. Warto tu wymienić np. legendę o Matce Boskiej na wężach. (patrz Załącznik)

Szczególnie wartościowymi zabytkami położonymi w gminie Imielno są kościoły w Imielnie i Mierzwinie.

Położony na skraju wsi od strony zachodniej kościół parafialny p.w. św. Mikołaja w Imielnie powstał w XIII wieku. Romański kościół z elementami gotyckimi i renesansowymi, posiadający wewnątrz o wystroju barokowo-rokokowym stanowi najcenniejszy zabytek gminy. Jego istotnym uzupełnieniem jest XVIII wieczna dzwonnica i zbudowana w charakterze dworskim na początku XX wieku plebania.

Późnogotycki parafialny kościół w Mierzwinie p.w. św. Piotra i Pawła powstał w 1 połowie XVI w (prawdopodobnie w 1544 roku). Posiada on elementy późnogotyckie. Wystrój wnętrza jest barokowo- rokokowy.

Należy nadmienić, iż grupa zabytków „ruchomych” na terenie gminy, objętych rejestrem, zawierająca 95 obiektów w całości stanowi wyposażenia świątyń.

Na uwagę zasługuje dbałość o mogiły z okresu 1 wojny światowej. Na terenie gminy znajdują się dwa cmentarze wojskowe, z których cmentarz w Motkowicach wpisany został w ostatnich latach do rejestru zabytków. Znajdują się na nim 26 mogił, w których spoczywa 34 żołnierzy armii austro- węgierskiej i 4 żołnierze armii rosyjskiej polegli głównie w 1915 r. Na cmentarzu parafialnym w Mierzwinie wydzielona została część cmentarza wojskowego, gdzie znajdują się groby żołnierzy, I Brygady J. Piłsudskiego, armii austro – węgierskiej i rosyjskiej z 1915 r. Opieką została otoczona mogiła 10 ofiar egzekucji z 1943 r. w Motkowicach.

Jędrzejowska Kolej Dojazdowa wpisana do Rejestru Dóbr Kultury stanowi unikatowy zabytek techniki z okresu I wojny światowej. Zbudowana została przez żołnierzy austriackich jako kolej wąskotorowa łącząca Jędrzejów z Wiślicą. Jest jedną z niewielu jeszcze funkcjonujących w Polsce kolei wąskotorowych. Wykorzystywana jest jako atrakcja turystyczna „Ciuchcia – Ekspres Ponidzia”.

Ponadto, co jest godne polecenia innym gminom, Zarząd Gminy Imielno prowadzi księgę pamiątkową, w której są zarejestrowane i opisane znaczące wydarzenia w historii gminy dotyczące przeszłości i współczesności.

WYKAZ OBIEKTÓW I ZESPOŁÓW OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH W GMINIE IMIELNO WPISANYCH DO REJESTRU DÓBR KULTURY ORAZ BĘDĄCE W EWIDENCJI WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW (wg Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków Województwa Świętokrzyskiego z siedzibą w Kielcach, al. IX Wieków Kielc)

Borszowice

1. Dom nr 28, wł. Piotr Fiuk, mur., 1909.
2. Dom nr 81, wł. Alfred Podsiadło, mur., 1 ćw. XX.

Dalechowy

3. Dom nr 20, wł. Franciszek Wiewiór, drewn., k. XIX.

Dzierszyn

4. Dom nr 1, wł. Katarzyna Felis, drewn.-mur., k. XIX
5. Dom nr 15, wł. Jan Zając, mur., k. XIX.

Grudziny

6. Zespół dworski:
 - a. **dwór** ob. mieszkania nauczycieli, **mur., 2 ćw. XIX**, remont., / nr rej. 944 z 26.04.1977/
 - b. **park, k. XIX.** / nr rej. 545 z 06.12. 1957 oraz 944 z 26.04.1977/

Imelnica

7. Dom z częścią gospodarczą nr 30, wł. Stanisław Świetlik, drewn. -mur., k. XIX.

Imielno

8. Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Mikołaja:
- a. **kościół, mur., 1 poł. XIII**, przebud. 2 poł. XV, przebud. z dobud. zakrystii i kaplic pd. i pn. XVII, restaur. po zawaleniu wsch. ściany prezbiterium 1913 i 1951 – 1954, /nr rej.: 108 z 28.12.1932 oraz 195 z 11.02.1967/
 - b. **dzwonnica, mur., ok. 1850**, / nr rej. 195 z 11.02. 1967/
 - c. ogrodzenie z bramką i schodami
 - d. plebania, mur., ok. 1920
- 9. Kaplica cmentarna, mur., k. XIX.**
10. Dom, ul. Wesoła nr 4, mur., 1920.

Jakubów

11. Dom z częścią gospodarczą nr 60, wł. Pelagia Stępień, drewn., ok. 1900
12. Dom nr 62, wł. Kazimierz Szafran, drewn., 1864.

Mierzwin

13. Zespół kościoła parafialnego p.w. śś. Piotra i Pawła
- a. **kościół, mur., 2 ćw. XVI** (1544 ?), dobud. kaplicy 1612 i przybudówki od pd. 1888, remont., /nr rej. 370 z 14.01.1957 oraz 199 z 11.02.1967/
 - b. mjdzwonnica, drewn., 2 poł. XVIII,
 - c. ogrodzenie z bramą, mur. – żel., 4 ćw. XIX,
 - d. plebania, mur., 1897.
14. Dom nr 13, wł. Waleria Woda, mur., ok.1900.
15. Dom nr 18, wł. Katarzyna Wykurz, mur., pocz. XX.
16. Obora w zagrodzie nr 47, wł. Antonina Maj, mur., 1 ćw. XX.
17. Cmentarz parafialny (poł. XIX w.)

Motkowice

18. Pozostałości zespołu dworskiego:
- a. rządówka, ob. dom nr 106, mur., 2 poł. XIX, gruntownie przebudowana i cz. rozebrana ok. 1960,
 - b. czworak, ob. 108, wł. RSP, mur., 2 poł. XIX,
 - c. brama, mur., 4 ćw. XVIII, remont. ok. 1970,
 - d. **park**, k. XVIII, przekształcony 2 poł. XIX. /nr rej.: 525 z 05.12.1957 oraz 219 z 02.08. 1976 /

- e. **ruina bramy parkowej**, /nr rej. :219 z 02.08.1976 /
19. Zespół folwaczny, wł. RSP.
- a. **stodoła** /nr rej. :219 z 02.08.1976/
- b. **ruina stodoły** / nr rej. :219 z 02.08.1976 /
- c. **spichlerz**, /nr rej. :219 z 02.08.1976/
- d. **ruina stajni**, / nr rej. :219 z 02.08.1976 /
- e. **brama zach. na dziedziniec gospodarczy** / nr rej. :219 z 02.08.1976/
- f. **ruina bramy wsch.** / nr rej. :219 z 02.08.1976/
- g. **magazyn** / nr rej. :219 z 02.08.1976 /
- h. gorzelnia, mur., 1 poł. XIX (?), rozbud. XIX/XX
20. Dom nr 58, wł. Janina Marzec, drewn.- mur., 1 ćw. XX,
21. Dom z częścią gospodarczą nr 101, wł. Daniela Bryk, mur., ok. 1900,
22. Dom z częścią gospodarczą nr 171, wł. Józef Marzec, mur., 1918
23. Kuźnia w zagrodzie nr 95, wł. Stefan Woźniak, mur. – drewn., 1940
24. **Cmentarz wojenny z I wojny światowej w Motkowicach** /nr rej. 1064 z 24.08.1990/

Opatkowice Murowane

25. Zespół dworski:

- a. **dwór**, ob. szkoła podstawowa, mur., po 1855, /nr rej. 222 z 18.06. 1977/
- b. **park krajobrazowy, XVIII, gruntownie przekształcony 2 poł. XIX i poł. XX,** / nr rej. 527 z 05.12.1957 oraz 222 z 18.06. 1977/
- c. dwojak, ob. dom nr 19, mur., XIX/XX, przebud.,
- d. obora w zagrodzie nr 23, mur., XIX/XX,
- e. spichlerz, wł. GS, mur., k. XIX (?).
26. Dom nr 35, wł. Jan Kucia i Mieczysław Błaszczkiewicz, mur., 1903.
27. Dom z częścią gospodarczą nr 51, wł. Stanisław Gwóźdź, mur., XIX.

Sobowice

28. Dom z częścią gospodarczą nr 5, wł. Mikołaj Kowalczyk, mur., XIX.

Stawy

29. Zespół dworski:

- a. dwór, mur., 2 poł XIX, cz. rozebrany 1980, odbud. w dawnej formie 1990 – 1993,
- b. **pozostałości parku, XVIII, przekształcony 2 poł. XIX, cz. zniszczony 1946,** /nr rej.

544 z 06.12.1957/

30. zagroda nr 49, wł. Jan Hanas:

- a. dom, drewn., pocz. XX,
- b. stodoła, drewn., pocz. XX.

31. **Jędrzejowska Kolej Dojazdowa**: odcinek linii kolei wąskotorowej w obrębie gminy Imielno (torowisko, rozjazdy, mosty, przepusty i wiadukty) / nr rej. 1185/1 i 3 /

32. **Grodzisko – rezerwat archeologiczny** nr rej. 524

Niniejsza lista obejmuje dostarczony przez Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Kielcach wypis z książki K. Myślińskiego "Zabytki Architektury i Budownictwa w Polsce. Województwo Kieleckie." Warszawa 1995 r. bo Tłustym drukiem zostały wyodrębnione obiekty wpisane do rejestru zabytków.

Budynki, które już nie istnieją, a umieszczone są w powyższym wykazie:

Domy mieszkalne nr 28 i 81 w Borszowicach, dom nr 20 w Dalechowych, dom nr 11 i 15 w Dzierszynie, dom z częścią gospodarczą nr 30 w Imielnicy, dom nr 62 w Jakubowie, dom nr 13 i obora w zagrodzie nr 47 w Mierzwinie, dwojak /dom nr 19/ w zespole dworskim i dom z częścią gospodarczą nr 51 w Opatkowicach Murowanych, dom z częścią gospodarczą nr 5 w Sobowicach, zagroda nr 49 w Stawach.

Wykaz zabytków udostępniony w Urzędzie Gminy zawiera dodatkowo nie ujęte w powyższym wykazie: cmentarz parafialny oraz karczmę w Imielnie.

Ponadto, sołtys wsi Dalechowy poinformował o podjęciu starań o umieszczenie w ewidencji zabytków budynku popałacowego z XIX w. znajdującego się w tej wsi a stanowiącego własność Jana Sowuli.

Załącznik : **Legenda o Matce Boskiej na węzłach.**

„Podczas pielgrzymki naukowej po Jędrzejowskim w 1922 r. idąc pieszo z Imielna do stacji, w pośrodku wsi Stawki oglądałem figurę niepokalanego Poczęcia Matki Bożej. Na postumencie z datą 1769, wyobrażony jakby skręcony bałwan wody, na nim zaś glob z symbolicznym węzłem – zaś na szczycie Matka Boża.

Pospolicie nazywają tę figur „Matka Boska na węzłach”. Opowiadają, że przed laty w tutejszej wsi naległo się dużo węzów; gady nie dały ludziom ani zwierzętom spokoju - wszędy tego było pełno. Wszelkie sposoby wytępienia szkaradztwa były bezowocne. Gdy się ludzie uciekli o pomoc do Boga, po pewnym czasie zjawił się we wsi jakiś człowiek i pyta

co tu słycać. Odpowiadają, że źle, bo oto gadzina nie daje nam spokoju i wszędy się wkręci. No to wam pomogę, rzekł pielgrzym ... kopcie dół...Kopią. A gdy już wybrali nieznamy zaczął coś odmawiać i gwizdać! Aż tu pełnie mnóstwo gadów do tego dołu ...aż tam się roi... Ale jeszcze nie wszystkie tu są zauważył pielgrzym i znowu odmawia i gwizda. Wtem pełnie duży wąż z koroną na łbie... a był to król węzów.. gdy i ten wpadł w dół, pielgrzym kazał gadów zasypać.. Na tem miejscu postawili figurą „Matki Boskiej na węzach”.”

/wypis z Monografii ziemi kieleckiej znajdującej się w Imielnie/

2. Struktura istniejącej zabudowy obszaru

Gmina Imielno ma charakter rolniczy. Zespoły osiedleńcze na jej terenie to 22 wsie /21 sołectw./ . Przeważa w nich zabudowa mieszkaniowa zagrodowa i jednorodzinna. Wyjątek tutaj stanowi niewielki wielorodzinny blok mieszkalny w Motkowicach

Na terenie gminy zauważyć można dwa typy układów zabudowy. Układ zabudowy we wschodniej części gminy, w miejscowościach Motkowice, Imielno jest zwarty, wielodrożny.

W Motkowicach, największej liczebnie miejscowości gminy część centralna, skupiająca większą ilość usług znajduje się w północnej części w pobliżu skrzyżowania z drogą krajową. Są to: po północnej stronie drogi koncentrują się funkcje produkcyjne i magazynowe, po południowej: szkoła remiza OSP wraz z pocztą, usługi handlu mieszczące się w pawilonach i kioskach oraz przystanek autobusowy. Ich układ jest przypadkowy, nie tworzący czytelnego zespołu. Skupiony układ zabudowy, posiada luki związane z warunkami przyrodniczymi uniemożliwiającymi ich zabudowę. W układzie wsi poza zabytkowymi zespołami dworu i folwarku wyróżnia się stosunkowo obszerny budynek szkoły podstawowej o charakterystycznej dla lat 70- tych pawilonowej architekturze, zajmujący eksponowane miejsce w historycznym założeniu parkowym, oraz współcześnie powstały kościół o klasycznej, spokojnej architekturze zamykający jedną z głównych ulic. Zabudowa mieszkaniowa jest zróżnicowana pod względem formy oraz okresu powstania. Przeważają budynki parterowe i piętrowe, w części centralnej o charakterze zdecydowanie jednorodzinnej. Współczesna architektura jest stosunkowo uboga w detal. Materiałem budowlanym jest głównie pustak

cementowy lub ceramiczny oraz w nowszych domach cegła. Większość domów posiada rozbudowaną część gospodarczą, często związaną z chowem drobnego inwentarza /drobiu/ przylegającą bezpośrednio do ulicy. Niewielki udział stanowią ogródki o charakterze

rekreacyjnym. Ogrodzenia domów zazwyczaj wykonane są z giętych prętów zbrojeniowych oraz prefabrykowanych betonowych.

Imielno, siedziba władz gminnych, jest podobnie jak Motkowice miejscowością o zwartym, wieloulicznym układzie zabudowy. Budynki wypełniają układ ulic w sposób ścisły i posiadają bardziej ujednoliczony niż w Motkowicach wyraz, wynikający z podobnych jej gabarytów. Główną ulicę stanowi położona w południowej części wsi ulica Cmentarna. Umiejscowiono przy niej najważniejsze usługi. „Pudełkowe” budynki siedziby gminy i posterunku policji wyróżniają się spośród zabudowy, nie tylko odmiennym kształtem, ale również wyeksponowanym umiejscowieniem. Wieża kościelna jest elementem dominującym w obrazie wsi pomimo, iż kościół usytuowany jest na jej obrzeżu. Stosunkowo obszerny budynek szkoły postawiony w jego sąsiedztwie nie wpływa negatywnie na odbiór zabytkowej bryły.

Położona pomiędzy Motkowicami a Imielnem wieś Stawy nie ma charakteru wielodrożnego, ale jej układ jest zwarty, a centralne miejsce, spinające go stanowi park podworski i umieszczony na niewielkim wzniesieniu dwór.

Pozostałe miejscowości gminy posiadają jako dominujący układ ulicowy: wsie we wschodniej części południkowy, a pozostałe równoleżnikowy. W tych miejscowościach dominuje zabudowa o charakterze zagrodowym. W wielu miejscowościach /głównie w północnej części zabudowa uzupełniana przydomowymi sadami. Budynki mieszkalne w zdecydowanej większości są murowane i nie posiadają historycznego rodowodu. Drewniane domy należą do wyjątków. W niektórych miejscowościach można jeszcze znaleźć grupy zabudowy o cechach architektury tradycyjnej oraz nieliczne obiekty zabytkowe. .

Zabudowa wsi ulicowych, podobnie jak wielodrożnych jest zróżnicowana. Przeważa kalenicowe usytuowanie domów. Pośród parterowych i piętrowych budynków wyróżniają się pojedyncze obiekty mieszkalne o wyglądzie willi podmiejskich. Częstym elementem w nowo powstającej architekturze jest zadaszenie lub podcień w formie łuku. Niejednokrotnie, brak zachowanej linii zabudowy oraz zróżnicowanie gabarytowe i formalne budynków powoduje odbiór wsi jako nieuporządkowanej. Położone w południowej części gminy wsie: Mierzwin, Opatkowice, Grudzyń, Zegartowice na dużych odcinkach zabudowane są bardzo blisko przechodzącej przez nie drogi. Do nielicznych przypadków należą kwietne przedogródki. Na niekorzystny odbiór widokowy wsi wpływa zły stan dróg, brak chodników i uporządkowanych poboczy w terenach zabudowanych.

Większość wsi nie posiada czytelnie określonych obszarów centralnych. Wpływa na ten stan małe wyposażenie poszczególnych wsi w usługi zarówno publiczne jak i komercyjne.

Wśród omawianych wsi obszary takie można wyróżnić w Jakubowie, Opatkowicach Murowanych i Mierzwinie oraz w Sobowicach.

Nieliczne większe zespoły i obiekty przemysłowe, składy, magazyny – wyróżniające się z otoczenia gabarytami budynków i ich barakowymi budynkami znajdują się w Motkowicach przy kolei i w pobliżu zespołu folwarcznego, w Stawach i Opatkowicach Murowanych. Niektóre z nich, tak jak największy powierzchniowo zakład w Stawach, jest w stanie ruiny lub uległy zmianie właściciela i przekształceniu Opatkowie/. Duża powierzchniowo, wyróżniająca się z otoczenia, baza transportowa powstała na granicy Imielnicy i Sobowic. Pozostałe zakłady produkcyjne, składy, magazyny i hurtownie posiadają niewielką powierzchnie i nie wyróżniają się z otoczenia.

Istotną cechą gminy jest stosunkowo niewielka ilość zabudowy rozproszonej. Domy o różnym stopniu zagęszczenia koncentrują się przy głównych drogach. Sporadycznie występują pojedyncze zagrody wymagającego indywidualnego dojazdu. Droga krajowej wolna jest od obudowy budynkami.

Nowym zjawiskiem jest znaczny rozwój budownictwa letniskowego w Bełku. Wyróżnić można ich dwa zespoły /po ok. 10 domków/ po dwóch stronach rzeczki Krucza, w bardzo atrakcyjnym krajobrazowo fragmencie gminy na granicy z lasem. Powstają bądź jako samodzielne zespoły /prawy brzeg Kruczki/, bądź jako uzupełnienie istniejącej zabudowy mieszkalnej /lewy brzeg Kruczki/. Ze względu na zamożność właścicieli zróżnicowana jest ich wielkość oraz forma. Przeważają domki drewniane. Niektóre z nich posiadają kształt trójkątów nawiązujących do górskich dachów, inne mają charakter pawilonowy.

Zarówno w budynkach zagrodowych, całorocznych mieszkalnych, jak i letniskowych nie występuje wypracowana regionalna dla tego terenu forma ani detal.

Wykaz ważniejszych usług i zakładów produkcyjnych w miejscowościach na terenie gminy Imielno zamieszczonych na rysunku użytkowania terenu – stan z 2001 roku

1. BEŁK

1. Sklep spożywczo - przemysłowy
2. Punkt wymiany butli gazowych

2. BORSZOWICE

1. Remiza OSP
2. Sklep spożywczo – przemysłowy
3. Sklep spożywczo – przemysłowy

4. Wymiana butli gazowych

3. DALECHOWY
 1. Remiza OHP
 2. Sklep spożywczo – przemysłowy
 3. Mieszalnia pasz
 4. Sprzedaż koncentratów paszowych.

4. DZIERSZYN
 1. Remiza OSP i sklep spożywczo – przemysłowy

5. GRUDZYNY
 1. Sklep spożywczo - przemysłowy
 2. Sklep spożywczo – przemysłowy

6. HELENÓWKA
 1. Szkoła podstawowa
 2. Sklep spożywczo – przemysłowy /kiosk/ i wymiana butli gazowych

7. IMIELNICA
 1. Sklep spożywczo – przemysłowy
 2. Plac sportowy, dzikie wysypisko śmieci .
 3. Baza transportowa, maszyny budowlane, stacja paliw.

8. IMIELNO
 1. Siedziba Urzędu Gminy, Zarządu Gminy, Rady Gminy i Urzędu Stanu Cywilnego
 2. Posterunek Policji
 3. Ośrodek Zdrowia
 4. Podstacja TPSA
 5. Bank
 6. Remiza OSP
 7. Urząd Pocztowy
 8. Pawilon spożywczo - przemysłowy Samopomocy Chłopskiej
 9. Usługi fryzjerski i wymiana butli gazowych
 10. Gminny zespół ekonomiczno – administracyjny gminy Imielno

11. Sprzedaż prasy – kiosk
12. Sprzedaż oleju napędowego
13. Budynek usługowy do wynajęcia
14. Prywatna lecznica dla zwierząt
15. Ubojnia
16. Biblioteka.
17. Sklep spożywczo – przemysłowy
18. Sklep spożywczo – przemysłowy GS
19. Szkoła podstawowa
20. Kościół rzymsko – katolicki
21. Dom parafialny
22. Plebania
23. Młyn – obecnie nieczynny

9. JAKUBÓW

1. Szkoła podstawowa
2. Sklep spożywczo – przemysłowy /kiosk/
3. Sklep spożywczo – przemysłowy i pijalnia piwa

10. KARZUNEK

1. Plac sportowy
- 2.

11. KAWĘCZYN

-

12. MIERZWIN

1. Szkoła podstawowa
2. Centrala telefoniczna
3. Zakład energetyczny
4. Sklep spożywczo - przemysłowy.
5. Poczta

13. MOTKOWICE

1. Szkoła podstawowa
2. Remiza OSP i Urząd Pocztowy

3. Gorzelnia
4. Sprzedaż paliw i olei / handel hurtowy i detaliczny/ oraz skład opałowy
5. Hurtownia win
6. Lecznica zwierząt
7. Zajazd / obecnie nieczynny/
8. Kiosk spożywczo – przemysłowy i usługi fotograficzne
9. Sklep spożywczo – przemysłowy Samopomoc Chłopska
10. Sprzedaż prasy – kiosk
11. Sklep spożywczo – przemysłowy
12. Kościół rzymsko – katolicki
13. Dom parafialny
14. Usługi transportowe
15. Wymiana butli gazowych

14. OPATKOWICE DREWNIANE

1. Sklep spożywczo – przemysłowy /kiosk/
2. Wymiana butli gazowych

15. OPATKOWICE MUROWANE

1. Szkoła podstawowa
2. Ośrodek zdrowia
3. Plac sportowy
4. Zakład przerobu drewna
5. Magazyny GS - sklep spożywczo – przemysłowy, magazyn nawozowy, sprzedaż opału i nawozów sztucznych, biuro GS, punkt skupu mleka – nieczynny
6. Sprzedaż pasz i koncentratów
7. Sklep spożywczo - przemysłowy /kiosk/

16. OPATKOWICE POJAŁOWSKIE

-

17. RAJCHOTKA

-

18. SOBOWICE

1. Gminne Gimnazjum
2. Mieszalnia pasz
3. Bar
4. Sklep spożywczo – przemysłowy
5. Wymiana butli gazowych
6. Remiza OSP i sklep spożywczo – przemysłowy
7. Stary młyn - nieczynny.

19. STAWY

1. Szkoła podstawowa
2. Plac sportowy
3. Spółdzielnia Produkcji Rolniczej w upadłości
4. Sklep spożywczo – przemysłowy
5. Remiza OSP
6. Sklep spożywczo – przemysłowy
7. Wymiana butli gazowych
8. Sklep spożywczo - przemysłowy
9. Baza GS – sprzedaż opału i pasz

20. WYGODA

1. Sklep spożywczo – przemysłowy /kiosk/
2. Wymiana butli gazowych

21. ZEGARTOWICE

1. .Sklep spożywczo - przemysłowy

3. Komunikacja

3.1. Komunikacja drogowa

Analiza powiązań zewnętrznych

Gmina położona jest w pobliżu węzła komunikacyjnego; znaczenia międzyregionalnego zlokalizowanego w Jędrzejowie i powiązana z nim drogą krajową nr 78 i drogami powiatowymi. Większość powiązań zewnętrznych odbywa się poprzez ten węzeł:

- 30 drogą krajową nr 7 będącą jednocześnie drogą międzynarodową E-77 Gdańsk – Warszawa – Kraków – Chyżne (Budapeszt). z Krakowem i południowo – wschodnimi obszarami Polski,
- 31 w/w drogą z Kielcami i poprzez ten węzeł znaczenia krajowego z Warszawą, Łodzią i Lublinem,
- 32 drogą krajową 78 z Katowicami i południowo zachodnimi obszarami kraju.

Połączenie z najbliższymi ośrodkami powiatowymi odbywają się następującymi drogami:

- krajową nr 78 z Jędrzejowem, Kielcami, Miechowem i Staszowem,
- powiatową nr 15320 Jadwinów – Imielno – Pińczów z Pińczowem a dalej z Buskiem Zdrój i Kazimierzą Wielką

Połączenia te prowadzone są trasami o odpowiednich dla ruchu lokalnego parametrach, wymagającymi w najbliższym czasie, poza przebiegami przez miasta, tylko niewielkich modernizacji.

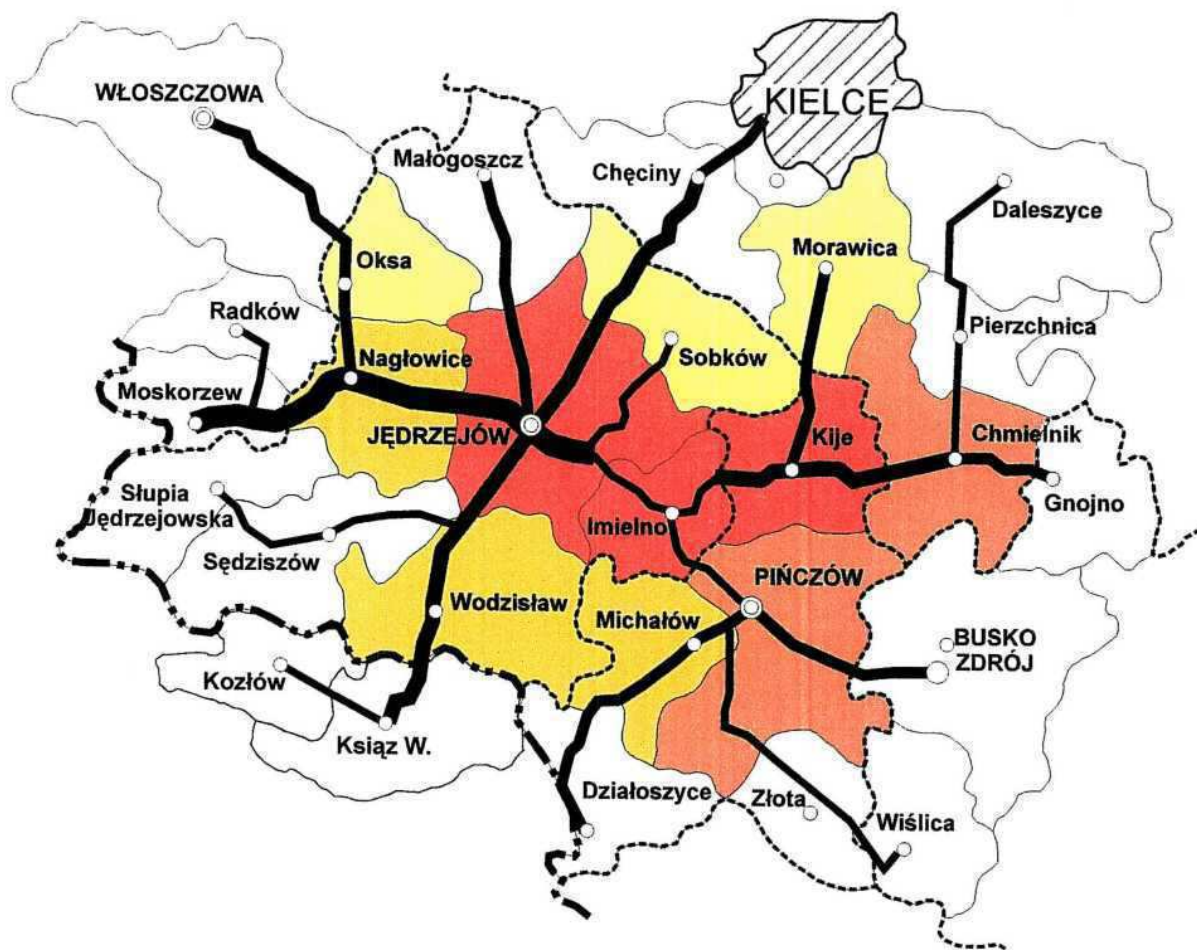
Najdogodniejsze połączenia z sąsiednimi ośrodkami gminnymi odbywają się następującymi drogami publicznymi:

- 30 krajową nr 78 z Jędrzejowem, Nagłowicami i Kijami,
- 31 krajową nr 78 i dalej nr 7 z Wodzisławiem,
- 32 powiatową nr 15320 Jadwinów – Imielno – Pińczów z Pińczowem i Michałowem.
- 33 ciągiem dróg powiatowych nr 15316 i nr 15312 Wolica - Raków – Mokrsko – Sobków z Sobkowem.

Powiązania zewnętrzne ilustruje załączona mapa w skali 1:1000000 (Ryc. 3)

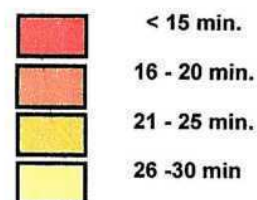
Analiza powiązań siecią drogową i indywidualnymi środkami komunikacji (głównie samochodami osobowymi), przedstawiona na załączonym rysunku w skali 1 : 500000 wykazała że Imielno w obszarze objętym 30-to minutowym dojazdem obejmuje teren 9-ciu gmin położonych na obszarze 3-ech powiatów: jędrzejowskiego, kieleckiego i pińczowskiego. (ryc. 4)

OBSZAR KORZYSTNYCH POWIĄZAŃ INDYWIDUALNYMI ŚRODKAMI LOKOMOCJI

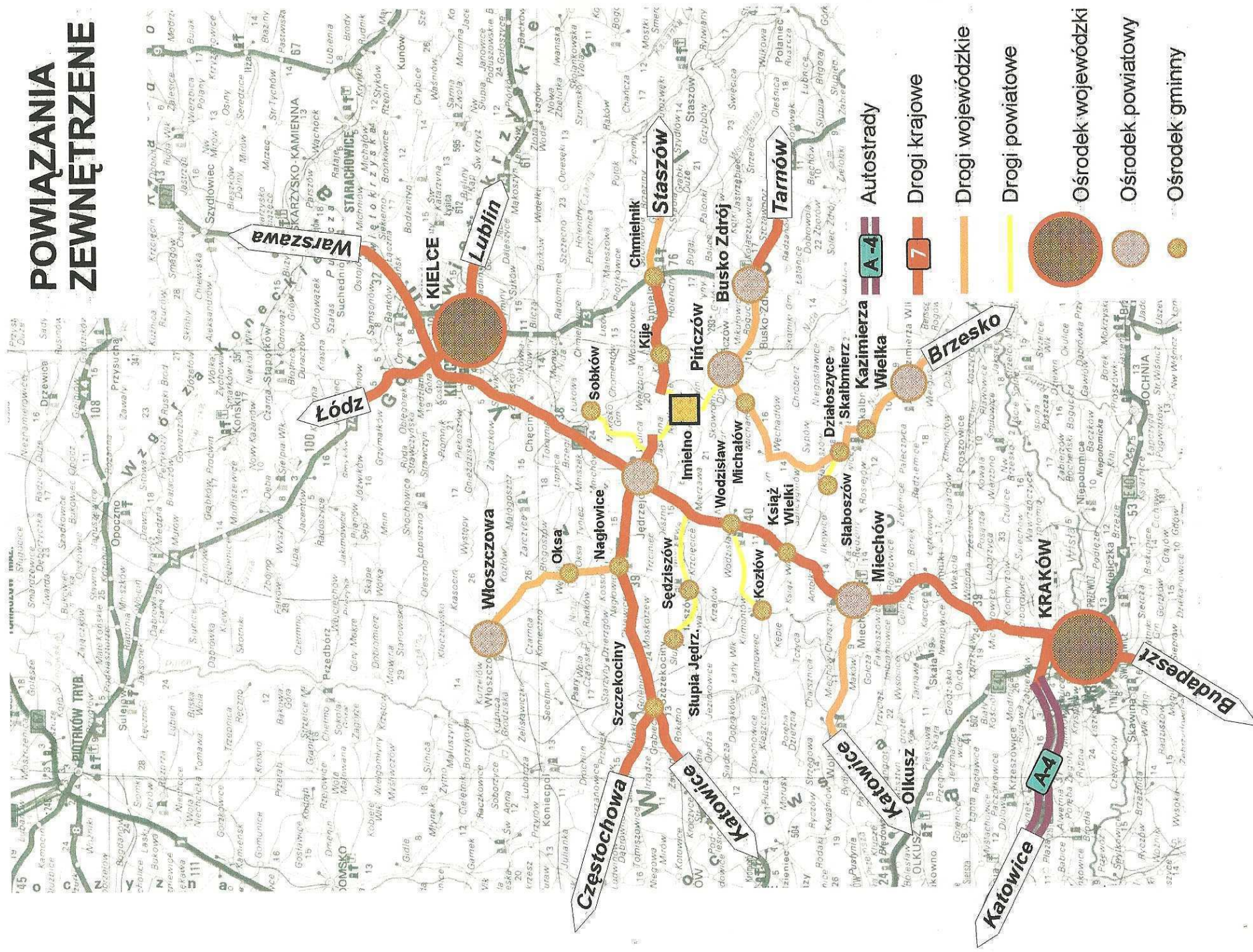

- - Granice województw
- - Granice powiatów
- - Drogi krajowe
- - Drogi wojewódzkie
- - Drogi powiatowe

Dojazd samochodem osobowym
z obszaru gmin do *Imielna*

POWIĄZANIA ZEWNĘTRZENE

W najdogodniejszej sytuacji są gminy położone w odległości mierzonej 15-to minutowym dojazdem (Jędrzejów, Kije). Najdalej położone gminy w strefie 21-30-to minutowego dojazdu to : Morawica, Nagłowice, Oksa, Wodzisław, Michałów, Sobków.

Analiza powiązań na obszarze gminy

Miejscowości położone na obszarze gminy są najlepiej powiązane z Imielnem, na ogół siecią dróg powiatowych o nawierzchniach bitumicznych. Tylko sołectwa Rajchotka, Karczunek, Bełk, Zegartowice położone są przy drogach gminnych o nawierzchni ulepszonej i powiązane są z Imielnem poprzez nie i drogi powiatowe.

Wyżej wymienione powiązania dotyczą przeważającej części zabudowy położonej bezpośrednio przy drogach o nawierzchni twardej. Nieznaczna część zabudowy zlokalizowana jest w rozproszeniu przy drogach dojazdowych do pól o nawierzchni gruntowej lub gruntowej ulepszonej kamieniem.

Koncentryczny układ dróg w gminie powoduje że powiązania poszczególnych sołectw z ośrodkiem gminnym są prostolinijne

Najniekorzystniejsze powiązania z Imielnem ma sołectwo Kawęczyn gdzie wydłużenie trasy drogi nie przekracza 1,3

Wszystkie sołectwa położone są w 15-to minutowej strefie dojazdu samochodem osobowym do centrum administracyjno-usługowego gminy (w warunkach optymalnych – poza godzinami szczytu). Sołectwa, Imielno, Stawy, Imielnica, Sobowice, Mierzwin, Helenówka, Dzierszyn, Rajchotka, Jakubów, Wygoda i ok. 50% Motkowic (60% ludności gminy) znajduje się w strefie 5- cio minutowej, 9 sołectw (31%) położona jest w strefie 6-10- cio minutowej a jedynie sołectwa Opatkowice Murowane, Kawęczyn i niewielka część Borszowic (7%) w strefie 11-15 –to minutowej. Około 2% ludności gminy zamieszkuje przy drogach gruntowych.

Przy dojeździe środkami komunikacji publicznej sytuacja jest również korzystna, lecz tylko dla sołectw posiadających połączenie z Imielnem. Około 54% ludności gminy zlokalizowana jest w strefie 15-to minutowej dojazdu do Imielna, 32 % w strefie 30-to minutowej, .8 % w strefie 2 kilometrowego dościa do przystanku autobusowego. Sołectwa: Karczunek, Wygoda oraz znaczna część Bełku są poza zasięgiem dojazdu komunikacją publiczną do ośrodka gminnego.

Bezpośrednie powiązania poszczególnych sołectw ze sobą są na ogół zapewnione drogami o twardej nawierzchni. Najniekorzystniejszymi powiązaniem charakteryzują się relacje pomiędzy sołectwami położonymi w zachodniej części gminy gdzie brak jest

połączenia drogowego pomiędzy Opatkowicami Murowanymi a Helenówką i Helenówką a Rajchotką

Charakterystyka układu drogowego gminy

Podstawowy układ drogowy gminy scharakteryzowano w analizie powiązań zewnętrznych. Droga krajowa nr 78 przebiega w układzie wschód -zachód na długości 5,6 km. Droga posiada koronę o szerokości 10,0 m, jezdnię o szerokości 6,0 m. Droga ta na odcinku całej gminy, za wyjątkiem odcinka zabudowanego w Motkowicach ma stosunkowo prosty przebieg. Aktualne parametry techniczne nie odpowiadają kategorii drogi która powinna być w niedalekiej przyszłości przebudowana do parametrów drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP).

Sieć dróg powiatowych jest niejednorodna. Obok dróg spełniających kryteria tej kategorii występują odcinki tras mających znaczenie lokalne. Ważne znaczenie mają drogi powiatowe:

- nr 15310 Mnichów – Mokrsko – Motkowice – Imielno, na odcinku Motkowice – Imielno, która łączy centralny i południowy obszar gminy z drogą wyższej kategorii a poprzez nią z ośrodkami usługowymi,
- nr 15320 Jadwinów – Imielno -Pińczów łącząca centralną część obszaru gminy z ośrodkiem powiatowym i międzyregionalnym węzłem komunikacyjnym,
- ciąg dróg nr 15321, nr 15322 Imielno – Mierzwin – Łysaków łączący południowy obszar gminy z Imielnem i Jędrzejowem i stanowiący alternatywne połączenie z międzyregionalnym węzłem komunikacyjnym
- nr 15324 Jaranowice – Skroniów - Dalechowy jako alternatywne połączenie gminy z Jędrzejowem oraz połączenie ze Śląskiem odciążające drogę krajową od ruchu lokalnego

Pozostałe 5 odcinków dróg powiatowych ma aktualnie znaczenie lokalne łącząc poszczególne sołectwa ze sobą lub z podstawową siecią dróg.

Łączna długość dróg powiatowych wynosi – 53,8 km. Jezdnia drogi krajowej posiada nawierzchnie bitumiczną a dróg powiatowych na dł. 45,8 km - bitumiczne, 2,5 km - tłuczniowe, 5,5 km - gruntowe.

Uzupełniający układ stanowią drogi gminne występujące w liczbie 10, o łącznej długości 20,2 km w tym po nawierzchni ulepszonej – 6,0 km, utwardzonej – 11,2 km, i gruntowej – 3,0 km

Pomocniczą rolę pełnią odcinki dróg o nawierzchni trwałej, mające charakter dróg publicznych występujące w sołectwach Borszowice (0,3km), Dzierszyn (1,7), Imielno (1,2), Imielnica (1,4), Grudziny (1,3), Helenówka (0,6), Jakubów (0,7), Karczunek (1,0), Opatkowice Drewniane (0,7), Motkowice (2,3), Sobowice (2,0), Stawy (2,8), Wygoda (1,4, Zegartowice (0,7).

Ogólna długość dróg o twardej nawierzchni wynosi na obszarze gminy 88,9 km, w tym o nawierzchni ulepszonej 59,2 km a utwardzonej .29,7 km .

Wskaźnik gęstości dróg twardych wynosi 88,4 km/ 100 km² (średnia dla województwa 90,4 km/100 km²)

Na terenie gminy istnieje 7 mostów stałych i 1 tymczasowy w ciągach dróg publicznych: 2 na drodze krajowej , 5 – powiatowych (w tym jeden tymczasowy), 1 – gminnych.

Dostępność i gęstość sieci komunikacyjnej mierzonej długością dróg o twardej nawierzchni na km² i 100 osób, w poszczególnych sołectwach, przedstawiono na załączonym rysunku.

Największą gęstością dróg o nawierzchni twardej mierzoną w kilometrach na powierzchnię 1 km² jak i wskaźnikiem ilości osób na kilometr drogi o twardej nawierzchni charakteryzują się sołectwa położone w środkowej części gminy.. Najgorsze wskaźniki w obu kategoriach posiadają sołectwa położone w południowej części gminy .

Podstawowe parametry dróg tworzących układ komunikacyjny powiązań zewnętrznych i wewnętrznych przedstawia poniższa tabela.(nr 23.)

Klasy techniczne dróg określone zostały w tabeli na podstawie szerokości jezdni i korony drogi.

Charakterystyczne dla ciągów drogowych gminy jest stosunkowo niska klasa dróg zwłaszcza części dróg powiatowych (lokalne –64,9%, dojazdowe –.2,9%), oraz duży udział dróg o nawierzchni ulepszonej (72%) oraz braki w odwodnieniu, zwłaszcza na drogach gminnych.

Tab. Nr 23. Charakterystyka układu drogowego gminy Imielno.

Nr ewid. drogi	Nazwa drogi	Klasa techniczna	Długość odc. w granicach	Rodzaj nawierzchni:					Szerokość:(m)	
				Ulepszona	Utworzona	Gruntowa ulepszona	Grunt naturalna	Jeźdźni	Korony	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
DROGI KRAJOWE			5,2	5,2	-	-	-			
78	Gr.pań. Siewierz-Jędrzejów-Chmielnik	G	5,2	5,2	-	-	-	6,0	10,0	
DROGI POWIATOWE			53,8	45,8	2,5	2,0	3,5			
15310	Mnichów - Mokrsko - Motkowice - Imielno	- L	9,7	- 7,9	- 0,6	-	1,2 -	. 5,0	. 7,0	
15315	Czarnocice -Borszowice	-	2,0	-	-	2,0	-	-	-	
15318	Do drogi nr 78 – Jakubów -Imielno	L	5,4	5,4	-	-	-	5,0	7,0	
15319	Od drogi nr 78 - Wygoda	L	2,8	2,8	-	-	-	5,0	7,0	
15320	Jadwinów – Imielno -Pińczów	Z	12,1	12,1	-	-	-	6,0	8,00	
15321	Imielno – Mierzwin - Tur	L	6,4	5,0	1,4	-	-	5,0	6,0-7,0	
15322	Diament – Łysaków -Mierzwin	L	6,6	6,6	-	-	-	5,0	7,0	
15323	Dalechowy - Helenówka	L	6,8	4,0	-	-	-	5,0	7,0	
		D		-	0,5	-	-	4,5	6,0-7,0	
		.		-	-	-	2,3	.	.	
15324	Jaranowice – Skroniów - Dalechowy	L	2,0	1,2	-	-	-	5,0	7,0	
		D		0,8	-	-	-	4,5	6,0	
DROGI GMINNE			20,2	6,0	11,2	1,9	1,1			
1530001	Kotlice - Brzeźnica	L	1,3	-	1,3	-	-	5,0	6,5	
1530002	Mierzwin –Bełk – Kwasków	L	4,5	0,7	2,7	-	-	5,0	6,0-7,0	
		D.		-	-	1,1	-	.	.	
1530003	Jasionna -Dalechowy	L	0,4	-	0,4	-	-	5,0	7,0	
1530004	Grudziny – Zawale - Niegosławice	L	2,7	-	1,6	-	-	5,0	7,0	
		-		-	-	-	1,1	.	.	
1530005	Opatkowice - Zagaje	L	1,2	-	1,2	-	-	5,0	6,5.	
1530006	Sobowice -Bełk	L	2,9	2,9	-	-	-	5,0-5,5	7,0	
1530007	Jakubów - Dalechowy	L	2,4	-	2,4	.	.	5,0	6,5	
1530008	Jakubów – Kamieniec - Dzierszyn	L	1,5	0,3	0,4	-	-	5,0	6,0	
		-		.	0,8	.	.	.		
1530009	Rajchotka - Dzierszyn	L	1,7	1,2	-	-	-	5,0	7,0	
		D		0,5	-	-	-	4,0	6,0	
1530010	Stawy - Wygoda	D	1,6	0,4	-	-	-	4,5	5,5	
		L			1,2	-	-	5,0	6,5	

**STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY IMIELNO**

**KLASYFIKACJA DRÓG
SKALA 1:50000**

OZNACZENIA

DROGA KRAJOWA

 - główna, naw. ulepszona

DROGI POWIATOWE

 - zbiorcza, naw. ulepszona

 - lokalna, naw. ulepszona

 - lokalna, naw. utwardzona

 - dojazdowa, naw. ulepsz.

 - dojazdowa, naw. utw.

DROGI GMINNE

 - lokalna, naw. ulepszona

 - lokalna, naw. utwardzona

 - dojazdowa, naw. ulepsz.

 - dojazdowa, naw. utw.

**DROGI WEWNĘTRZNE
O NAW. UTWARDZONEJ**

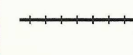
 - lokalna, naw. ulepszona

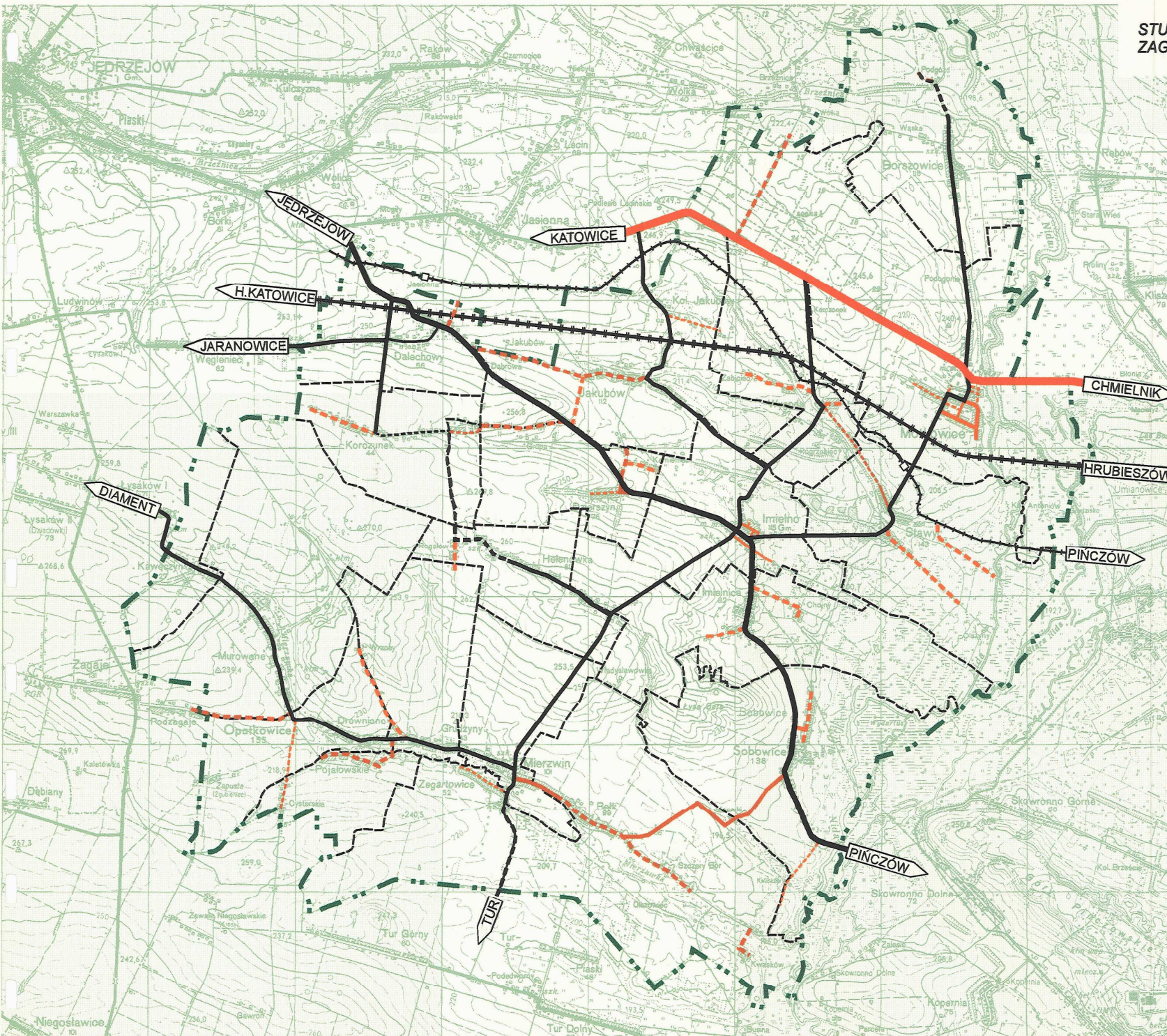
 - lokalna, naw. utwardzona

 - dojazdowa, naw. ulepsz.

 - dojazdowa, naw. utw.

 - linia kolejowa
szerokotorowa

 - linia kolejowa
wąskotorowa

Ocena warunków ruchu istniejącego

Podstawą do oceny warunków ruchu były wyniki generalnych pomiarów ruchu prowadzonych cyklicznie na drogach publicznych przez Generalną Dyрекcję Dróg Publicznych i od 2000 r przez Powiatowy Zarząd Dróg w Jędrzejowie.

Wyniki pomiarów wyrażone średniorocznym ruchem dobowym (ŚDR) podane zostały w tabeli nr 24.

Lp	Nr drogi	Nazwa odcinka drogi	Ilość pojazdów rzeczywistych/ dobę w roku						
			1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000
1	78	Jędrzejów - Kije	900 21- 46-5	1150 30-33-8	1150 33-30-8	1241 48-40-6	2260 57- 29-4	1883 66-18-2	4804 77-13-2
2	7	Jadwinów - Imielno	.	.	550 25-20-13	.	.	.	690 70-7-3

Oznaczenia:

1150 - ŚDR w poj./ dobę

30-33-8 - udział samochodów osobowych, ciężarowych, autobusów w %

.

- brak danych

Do 1995 roku ruch wzrastał wolno a w ostatnich latach wzrost ruchu nabrał tempa, co spowodowane jest:

- przeniesieniem mas transportowych z kolei na drogi,
- gwałtownym wzrostem motoryzacji indywidualnej i wiążącymi się z tym zmianami zachowań komunikacyjnych,
- wzrostem przedsiębiorczości prywatnej.

Prognoza ruchu opracowana na zlecenie GDDP w 1995 r określa wielkość ruchu na drodze krajowej na :

- 2332 p. rz/d w 2000 r,
- 2772 p. rz/d w 2005 r,
- 3205 p. rz/d w 2010 r,
- 3633 p. rz/d w 2015 r.

Jak widać z powyższego prognoza jest chybiona i najprawdopodobniej wielkość ruchu w najbliższych latach kształtować się będzie następująco:

- 5710 p. rz/d w 2005 r,
- 6600 p. rz/d w 2005 r,
- 7480 p. rz/d w 2005 r,
- 8200 p. rz/d w 2005 r,

Obecny układ tras drogowych, za wyjątkiem odcinka drogi krajowej w Motkowicach, nie stwarza większych problemów ruchowych.

Drogi powiatowe, posiadające znaczenie ponadlokalne, wymagają poszerzenia jezdni do co najmniej 5,5 m i ich wzmocnienia, poszerzenia koron dróg do 8,0 m oraz korekt łuków poziomych do wartości normatywnych. Pozostałe drogi powiatowe i gminne, spełniające funkcje obsługi obszaru gminy i drugorzędnych powiązań na jej obrzeżach, wymagają na ogół jedynie modernizacji nawierzchni jezdni. Powinny być pod zarządem gminy a wybrane pod zarządem powiatu.

Ocena aktualności dotychczasowych opracowań.

Aktualnie obowiązujący ogólny plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego gminy opracowany pod koniec lat 80-tych nie był uaktualniony w zakresie rozwiązań komunikacyjnych. Z uwagi na zaszłe zmiany kategorii dróg, i określenie nowych warunków jakim powinny odpowiadać drogi i ich otoczenie plan wymaga weryfikacji w tym zakresie. Zawarte w planie rezerwy terenu dla przełożenia trasy drogi powiatowej Jadwinów –Pińczów też powinny być zweryfikowane pod kątem skrócenia odcinka przełożenia i określenia terminu realizacji powiązanego z przewidywanymi pracami scaleniowymi. Przeanalizowania również wymaga przebieg drogi krajowej w obrębie terenów zainwestowanych Motkowic dla zapewnienia bezpieczeństwa dynamicznie wzrastającego ruchu

3.2. Układ kolejowy.

Przez teren gminy Imielno przebiega linia kolejowa znaczenia państwowego, Szerokotorowa, jednotorowa, Hrubieszów – “Huta Katowice” (Linia Hutniczo Siarkowa - LHS) . Linia jest niezelektryfikowana. Długość linii w granicach gminy wynosi ok. 9,8 km. Na terenie gminy brak jest urządzeń ruchowych. Ruch na linii szerokotorowej jest minimalny. Ważniejsze drogi publiczne posiadają skrzyżowania bezkolizyjne-wiadukty kolejowe (nr 15310, nr 15319, nr 15320) a pozostałe (nr15318, nr 1530003) – przejazdy kolejowe. Układ trasy kolejowej nie powoduje większych uciążliwości dla ruchu lokalnego i miejscowego.

Najbliżej położona stacja kolejowa obsługująca ruch osobowy i towarowy znajduje się w Jędrzejowie w odległości ok. 9 -15 km i jest dostępna trzema ciągami drogowymi.

Funkcjonująca do lat osiemdziesiątych kolejka wąskotorowa Jędrzejów – Umianowice – Pińczów – Kazimierza Wielka, z odgałęzieniem w Umianowicach do Chmielnika, Rakowa i Bogorii, stała się po zaprzestaniu działalności gospodarczej, zabytkiem techniki. Dzięki inicjatywie entuzjastów kolei wąskotorowych, funkcjonuje jako atrakcja turystyczna – w sezonie kursuje na trasie Jędrzejów – Umianowice – Pińczów, pociąg nazwany "Ekspres - Ponidzie".

Kolejka przebiega w układzie wschód – zachód na długości 8,1 km i posiada stację w Motkowicach.

3. 3. Komunikacja zbiorowa

Obszar gminy obsługiwany jest masową komunikacją pasażerską przez Przedsiębiorstwa Państwowej Komunikacji Samochodowej z Jędrzejowa i częściowo z Pińczowa. Gmina nie jest bezpośrednio obsługiwana autobusami pośpieszными które kursują drogą krajową w relacjach Katowice – Busko Z.

Najkorzystniejsze połączenia z Imielnem mają sołectwa Motkowice i Stawy (13) oraz położone przy drodze powiatowej Jadwinów – Pińczów (7 -10). Pozostałe sołectwa za wyjątkiem Belku, Jakubowa, Wygody, posiadają od 2 do 6 połączeń. Te ostatnie sołectwa aktualnie nie są bezpośrednio obsługiwane komunikacją autobusową.

Ilość połączeń w ostatnich latach ustabilizowała się i z uwagi na małą opłacalność przewozów pasażerskich oraz rosnącą motoryzację indywidualną nie będzie się powiększać.

Przystanki autobusowe są skromnie wyposażone za wyjątkiem przystanków zlokalizowanych przy drodze krajowej, oraz w Motkowicach.

3.4. Stan i zaplecze motoryzacji

Na koniec 1999 roku ilość pojazdów samochodowych ogółem wynosiła 803, w tym samochodów osobowych było 692 sztuk co daje wskaźnik odpowiednio; 165 poj. sam/1000mieszkańców i 142 sam.os./1000 m.

Wg. danych uzyskanych z zasobu Wojewódzkiego Banku Danych w Kielcach na koniec I kwartału 2000 r wielkości ilości pojazdów różnią się minimalnie. I tak - pojazdów samochodowych było 911, a samochodów osobowych 725 co daje wskaźniki : 206 poj. sam/1000mieszkańców i 152 sam.os./1000 m.

Są to wskaźniki mniejsze od średnich dla powiatu jędrzejowskiego (260, 187) i woj. świętokrzyskiego (285, 211).

Na obszarze gminy praktycznie brak jest zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wykonujących usługi z zakresu obsługi motoryzacji. Wyjątkiem jest stacja paliw położona przy drodze krajowej w Motkowicach sprzedająca 3 rodzaje paliw (.Pb95,E94,ON)

Większe obiekty zaplecza motoryzacji znajdują się w pobliskim Jędrzejowie.

Brak jest większych parkingów ogólnodostępnych. Niewielkie powierzchnie parkingowe znajdują się przy kościołach, cmentarzach i przy Urzędzie Gminnym.

3. 5. Ogólna ocena układu komunikacyjnego (uwarunkowania rozwoju)

Podstawowy układ drogowy gminy ma charakter koncentryczny w stosunku do ośrodka gminnego co skraca maksymalnie trasy przejazdu do usług. Trasą o charakterze zbiorczym dla ruchu odbywającego się w relacjach Jędrzejów – Imielno - Pińczów jest droga powiatowa nr 15320 Jadwinów - Pińczów która ma charakter tranzytowy i przy jej dalszej rozbudowie i wzmocnieniu nawierzchni stanie się podstawowym obok drogi krajowej ciągiem ruchu w relacjach Jędrzejów – Busko Zdrój. Charakter tego połączenia kwalifikuje drogę do kategorii drogi wojewódzkiej.

Główne elementy układu – droga krajowa i wybrane powiatowe są w stosunkowo dobrym stanie technicznym i mają zadawalające do obecnego ruchu parametry techniczne, za wyjątkiem odcinka drogi krajowej w Motkowicach.

Można stwierdzić że tylko niektóre ciągi dróg powiatowych realizują funkcje przewidziane dla tej kategorii dróg. Drogi gminne w przeważającej części posiadają słabe nawierzchnie, braki w poboczach, odwodnieniu i wymagają generalnego uporządkowania. Gęstość sieci dróg publicznych jest niewystarczająca. W pierwszej kolejności realizacji twardej nawierzchni wymagają drogi łączące bezpośrednio sołectwa ze sobą (nr 15323 odc. Helenówka - Karczunek) oraz pozostałe drogi publiczne o nawierzchni gruntowej ulepszonej i gruntowej naturalnej.

Wskazana jest modernizacja ciągów drogowych odciażających drogę krajową od ruchu lokalnego. (powiatowe nr 15310, 15315). Przy wzrastającym ruchu pojazdów mechanicznych coraz bardziej wskazana jest realizacja ciągów pieszych bądź w miarę potrzeb pieszo – rowerowych w pierwszej kolejności wzdłuż dróg przewidywanych do przebudowy na drogi zbiorcze na odcinkach zabudowanych w sołectwach Imielno, Imielnica, Sobowice. Komunikacja pasażerska publicznymi środkami lokomocji jest dostateczna tylko dla nielicznych wsi w gminie. Miejscowości położone przy trasach łączących siedziby przewoźników (Jędrzejów, Pińczów), mają szansę dogodnego i w miarę częstego korzystania z połączeń autobusowych. Pozostałe miejscowości przy zastąpieniu autobusów mikrobusami,

bardziej dostosowanych do malejących potoków ruchu, również mogą korzystać z komunikacji publicznej. Będzie ona jednak miała bardziej charakter socjalny, (przewóz młodzieży szkolnej i ludzi w podeszłym wieku) niż komercyjny i musi być dotowana. (ryc. 5)

KOMUNIKACJA - UWARUNKOWANIA ROZWOJU

SZANSE ROZWOJU :

- stosunkowo bliskie położenie od węzła komunikacyjnego znaczenia międzyregionalnego, zlokalizowanego w pobliskim Jędrzejowie,
- projektowana lokalizacja węzłów na projektowanej drodze ekspresowej S-7 Gdańsk – Warszawa – Kraków – Chyżne w Jędrzejowie,
- koncentryczny układ dróg dojazdowych, do ośrodka gminnego ułatwiający szybki dostęp do usług,
- dobre skomunikowanie obszaru gminy z ośrodkiem gminnym,

BARIERY ROZWOJU :

- wzrastający ruch tranzytowy na drodze krajowej utrudniający komunikację pomiędzy obiema częściami obszaru gminy,
- niski standard części dróg gminnych i niektórych odcinków dróg powiatowych,

Materiały wyjściowe.

1. Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Imielno,.
2. Ruch drogowy 1970 - 75 -materiały DODP Kielce,
3. Ruch drogowy 1980 CBP-BDiM "Transprojekt – W-wa 1982r.,
4. Ruch drogowy 1985 GDDP Warszawa 1987r. ,
5. Ruch drogowy 1990 GDDP Warszawa 1992r. ,
6. Ruch drogowy 1995 CBP-BDiM Spółka zoo "Transprojekt – W-wa 1996r.,
7. Ruch drogowy 2000 CBP-BDiM Spółka zoo "Transprojekt – W-wa 2001r.,
8. Prognoza ruchu na zamiejsczej sieci dróg krajowych do roku 2015 CBP-BDiM Spółka zoo "Transprojekt – W-wa 1997r. ,
9. Materiały uzyskane w U.G. Imielno dotyczące stanu dróg gminnych i ilości pojazdów na terenie gminy,
10. Materiały P.Z.D. Jędrzejów dotyczące stanu dróg powiatowych i ruchu na drogach powiatowych,
11. Rocznik statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2000 U.S. w Kielcach,
12. Mapy topograficzne w skalach 1:10000, 1:50000.

4. Infrastruktura techniczna

4.1. Gospodarka wodna

Na terenie gminy Imielno działają 3 wodociągi grupowe. Korzystają z nich mieszkańcy 17 sołectw, oznacza to, że gmina zwodociągowana jest w 81 %. W chwili obecnej wodociągu nie posiadają sołectwa Rajchotka, Karczunek, Wygoda i Dalechowy. Na terenie gminy wykonany jest szereg studni wierconych zaopatrujących w wodę indywidualnych jak i grupowych odbiorców. Zostały one przedstawione w Tabeli 25 i na Rysunku 6.

Wodociąg „Opatkowice Murowane”

Wodociąg ten działa w oparciu o studnię wierconą wykonaną w miejscowości Opatkowice Murowane na północ od drogi biegnącej przez sołectwo w pobliżu źródeł rzeki Kruczki. Studnię tą wykonano w 1996 r. I ma ona zatwierdzoną wydajność $Q_e = 85,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 0,64 \text{ m}$. Ujmowana woda jest dobrej jakości i dezynfekowana jest jedynie sporadycznie.

Z ujęcia tego korzystają mieszkańcy sołectw: Bełk, Grudziny, Kawęczyn, Mierzwin, Opatkowice Drewniane, Opatkowice Murowane, Opatkowice Pojałowskie i Zegartowice. Pracę wodociągu wspomaga zbiornik wyrównawczy o pojemności $V = 100 \text{ m}^3$, zlokalizowany na terenie stacji wodociągowej. Sieć wodociągowa ma średnice od $\varnothing 90 \text{ mm}$ do $\varnothing 160 \text{ mm}$. Rurociągi wykonane są z PCV.

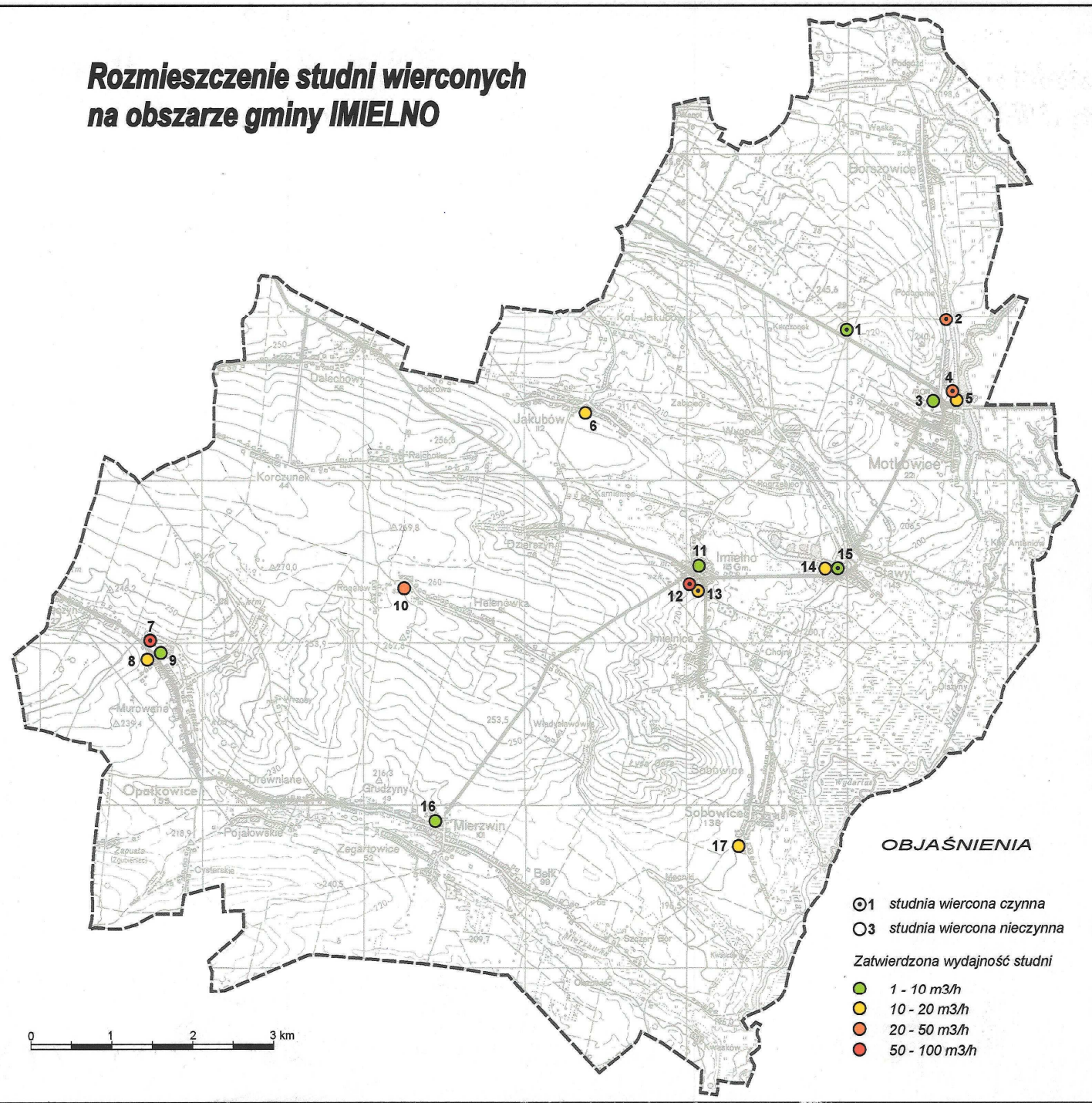
Zapotrzebowanie na wodę dla tego, jak i dla pozostałych wodociągów działających na terenie gminy przedstawiono w Tabeli 26.

Wodociąg „Motkowice”

Działa on w oparciu o studnię wierconą wykonaną w sołectwie Motkowice, po wschodniej stronie drogi łączącej Motkowice z Borszowicami. Studnię wykonano w 1994 r., ma ona głębokość 45 m i posiada zatwierdzoną wydajność w ilość $Q_e = 45,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 6,0 \text{ m}$.

Woda z powyższej studni ma podwyższoną zawartość żelaza oraz słabo wyczuwalny zapach siarkowodoru w związku z czym niezbędne jest jej uzdatnianie. Odbywa się ono w stacji wodociągowej, gdzie woda jest też dezynfekowana w miarę potrzeb. Następnie woda pompowana jest do zbiorników wyrównawczych o pojemności $V = 2 \times 100 \text{ m}^3$, położonych na wzniesieniu na zachód od drogi Motkowice - Borszowice.

Rozmieszczenie studni wierconych na obszarze gminy IMIELNO

OBJAŚNIENIA

- ⊙1 studnia wiercona czynna
 - 3 studnia wiercona nieczynna
- Zatwierdzona wydajność studni
- 1 - 10 m³/h
 - 10 - 20 m³/h
 - 20 - 50 m³/h
 - 50 - 100 m³/h

Zestawienie eksploatacyjnych studni wierconych na obszarze gminy Imielno

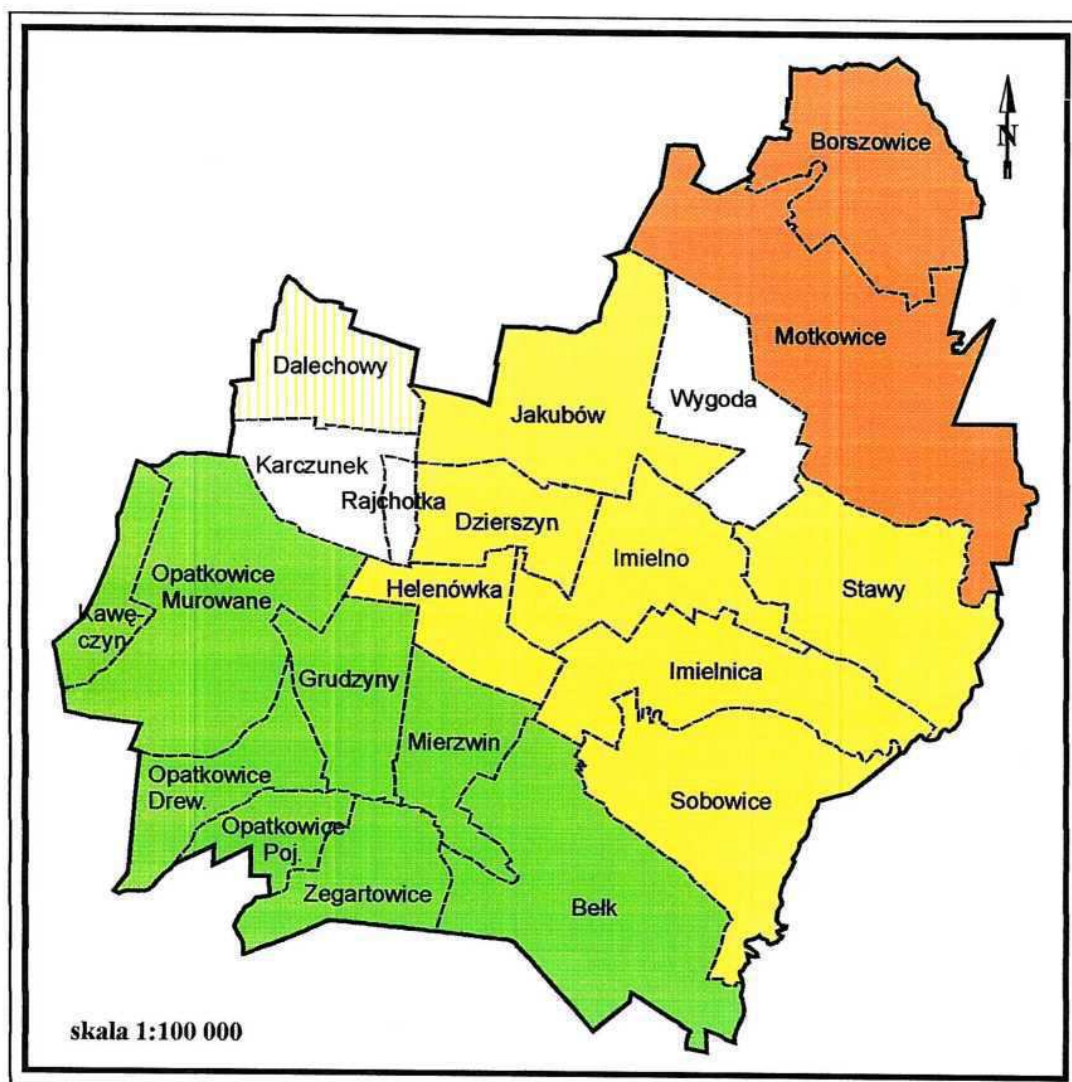
Nr na mapie	Miejscowość	Użytkownik	Rok wykonania	Głębokość studni w [m]	Wiek poziomu wodonoś.	Głęb. poziomu wodonośnego w [m] p.p.t.	Zatwierdzone zasoby w m ³ /h	Depresja w [m]	Uwagi o użytkowaniu w 2000 r.
1	Motkowice	Leśniczówka	1991	50,0	Cr3	22,0	6,3	10,0	czynna
2	Motkowice	Wieś	1994	45,0	Cr3	21,7	45,0	6,0	czynna
3	Motkowice	Szkoła Podstawowa	1966	30,0	Cr3	14,0	2,3	7,2	nieczynna
4	Motkowice	Gorzelnia	1977	30,0	Cr3	15,0	47,0	9,0	czynna
5	Motkowice	Baza RSP	1977	40,0	Cr3	18,6	14,8	10,5	nieczynna
6	Jakubów	Szkoła Podstawowa	1969	30,0	Cr3	5,0	12,1	9,0	nieczynna
7	Opatkowice Mur.	Wieś	1996	80,0	Cr3	7,0	85,0	0,6	czynna
8	Opatkowice Mur.	Baza SKR	1976	50,0	Cr3	25,0	18,0	12,0	nieczynna
9	Opatkowice Mur.	Zlewnia Mleka	1982	30,0	Cr3	28,0	9,0	4,5	nieczynna
10	Helenówka	Szkoła Podstawowa	1985	50,0	Cr3	16,0	27,0	10,0	nieczynna
11	Imielno	Agronomówka	1965	30,0	Cr3	11,5	5,7	8,9	nieczynna
12	Imielno	Wieś	1981	50,0	Cr3	21,0	68,0	12,0	czynna
13	Imielno	Zlewnia Mleka	1976	30,0	Cr3	11,3	15,0	8,5	czynna
14	Stawy	RSP-Ferma Drobiu	1979	23,0	Q	4,5	19,8	4,5	nieczynna
15	Stawy	RSP	1976	70,0	Q-Cr3	4,2	10,0	24,0	czynna
16	Mierzwin	Szkoła Podstawowa	1965	25,0	Cr3	8,5	2,8	4,7	nieczynna
17	Sobowice	Szkoła Podstawowa	1963	27,0	Cr3	12,0	16,8*	2,6*	nieczynna

Tabela 26. Zapotrzebowanie wody dla poszczególnych wodociągów.

Nr	Wodociąg	Rejon obsługi	Zapotrzebowanie obecne			Zapotrzebowanie perspektywiczne		
			$Q_{\text{śr d}}$ [m ³ /d]	$Q_{\text{max d}}$ [m ³ /d]	$Q_{\text{max h}}$ [m ³ /h]	$Q_{\text{śr d}}$ [m ³ /d]	$Q_{\text{max d}}$ [m ³ /d]	$Q_{\text{max h}}$ [m ³ /h]
1.	„Opatkowi Murowane”	1. Bełk	83,51	113,6	11,08	132,3	170,68	15,03
		2. Grudziny	50,58	69,14	6,79	75,12	98,96	8,84
		3. Kawęczyn	23,59	31,64	3,12	35,81	46,88	4,29
		4. Mierzwin	69,78	94,12	9,20	102,2	133,00	11,81
		5. Opatkowice	65,86	90,70	8,98	96,57	128,61	11,72
		6. Opatkowice	78,80	106,0	10,40	116,3	151,17	13,43
		7. Opatkowice	14,84	20,00	1,96	29,37	38,03	3,26
		8. Zegartowice	26,45	36,00	3,47	51,80	66,96	5,50
		Razem	413,4	561,2	55,00	639,7	834,29	73,88
2.	„Motkowice”	1. Borszowice	75,55	107,5	11,31	140,9	186,13	17,16
		2. Motkowice	180,2	249,7	25,34	331,1	436,78	57,54
		Razem	255,8	357,2	36,65	472,1	622,91	74,70
3.	„Imielno”	1. Dalechowy (projekt)	90,15	130,3	13,47	110,2	156,24	15,36
		2. Dierszyn	56,81	80,23	8,32	69,44	95,85	9,48
		3. Helenówka	60,08	84,38	8,62	83,41	114,54	11,37
		4. Imielnica	68,68	95,35	9,74	82,32	111,69	10,38
		5. Imielno	98,54	131,6	13,12	128,8	165,43	15,40
		6. Jakubów	89,36	124,7	12,69	111,6	150,89	14,28
		7. Sobowice	112,0	156,8	16,25	132,4	180,26	17,36
		8. Stawy	124,5	168,2	17,84	148,5	197,18	19,58
		Razem	700,2	971,7	100,0	866,9	1172,08	113,21

opracowano na podstawie dokumentacji właściwej dla poszczególnych wodociągów

Rejony obsługi poszczególnych wodociągów

LEGENDA

- - Wodociąg "Opatkowice Murowane"
- - Miejscowość posiadająca projekt dołączenia do wodociągu "Imielno"
- - Wodociąg "Imielno"
- - Wodociąg "Motkowice"

Wodociąg ten zaopatruje w wodę mieszkańców sołectw Motkowice i Borszowice. Sieć wodociągowa ma średnice od \varnothing 90 mm do \varnothing 225 mm. Rurociągi wykonane są z PCV.

Wodociąg „Imielno”

Wodociąg ten pobiera wodę ze studni wierconej, wykonanej w 1981 r. Ma ona 50 m głębokości i zasoby zatwierdzone na $Q_e = 68,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 12,0 \text{ m}$. Studnia zlokalizowana jest na południe od zabudowań sołectwa Imielno. Z wody z tego ujęcia korzystają mieszkańcy Dzierszyna, Helenówki, Imielna, Imielnicy, Jakubowa, Sobowic i Stawów. W najbliższym czasie zostanie dołączone sołectwo Dalechowy.

Ujmowana woda jest dobrej jakości i nie wymaga uzdatniania. Dezynfekcja wody odbywa się tylko w miarę potrzeb. Pracę wodociągu wspomagają zbiorniki wyrównawcze o pojemności $V = 2 \times 150 \text{ m}^3$. Wybudowano je na zachód od drogi Helenówka - Imielno. Sieć wodociągowa ma średnice od \varnothing 90 mm do \varnothing 225 mm. Rurociągi wykonane są z PCV.

Rejony obsługi poszczególnych wodociągów przedstawiono na rycinie 9.

Wszystkie działające wodociągi mają uregulowany stan prawny. Ustalone są strefy ochrony ujęć wody (Tabela 27) oraz określone są dozwolone pobory wody ze studni wraz z czasem ich obowiązywania (Tabela 28).

Ujęcia mają dużą wydajność i we współpracy ze zbiornikami wyrównawczymi zabezpieczą wszystkie obecne i perspektywiczne potrzeby wodne odbiorców. Obecne pobory wody są bardzo niskie w stosunku do wyliczonych zapotrzebowań na wodę. Najniższe zużycie wody jest w Borszowicach - 2 % potrzeb oraz w Opatkowicach Drewnianych i Imielnie - po 9 i 10 % potrzeb. Najwyższe zużycie jest w Opatkowicach Pojałowskich - 37 % potrzeb i Sobowicach - 31 % potrzeb (obliczono na podstawie formularza SG-01 za 2000 r.). Tak niskie wartości mogą wynikać z tego, że większość mieszkańców korzysta głównie z prywatnych kopanych studni, z niepełnego jeszcze standardu wyposażenia wszystkich mieszkań jak i braku zbiorczej kanalizacji.

Obecnie wszystkie ujęcia dysponują ogromnym zapasem wody (Tabela 29), wynoszącym $5503,51 \text{ m}^3/\text{d}$. Po zwiększeniu się poborów wody w perspektywie następnych 20 lat zapas ten zmniejszy się do $2773,26 \text{ m}^3/\text{d}$. Jest to ilość ogromna która z pewnością starczy dla potrzeb sołectw obecnie niezwodociągowanych jak i dla drobnego przetwórstwa rolno - spożywczego. Należy jednak zadbać o właściwą gospodarkę ściekową, tak aby przetwórstwo to nie stało się zagrożeniem dla czystości wód.

Dla zabezpieczenia pewności dostaw wody dla wodociągów należałoby wykonać studnie awaryjne na każdym z ujęć oraz w miarę możliwości połączyć działające wodociągi w

Tabela 27. Strefy ochrony ujęć wody

Nr	Ujęcie wody w miejscowości	Zatwierdzona wydajność studni	Decyzja ustanawiająca strefy	Strefa bezpośrednio [m]	Stefa pośrednia wewnętrzna [m]	Strefa pośrednia zewnętrzna [m]
1.	Opatkowice Murowane	$Q_e = 85,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 0,64 \text{ m}$, zatwierdzona decyzją U.W. w Kielcach Wydziału Ochrony Środowiska OS.II-7530/8/97 z 24.02.1997 r.	ROS.IX-6210/8/98 z 1998.04.07. wydana przez U.W. w Kielcach Wydz. Rolnictwa i Ochrony Środowiska ważna do końca 2017 r.	R = 10	R = 102	R = 979
2.	Motkowice	$Q_e = 45,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 6,0 \text{ m}$, zatwierdzona decyzją U.W. w Kielcach Wydziału Ochrony Środowiska OS.II-7530/105/94 z 19.12.1994 r.	OŚ.I-6210/273/95 z 1995.12.27. wydana przez U.W. w Kielcach Wydz. Ochrony Środowiska ważna do końca 2015 r.	41,5 x 22,5 x 39,5 x 22,5	R = 95	R = 865
3.	Imielno	$Q_e = 68,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 12,0 \text{ m}$, zatwierdzona decyzją U.W. w Kielcach Wydziału Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska Gt.VI-053/52/81 z 21.11.1981 r.	OŚRiL.IV-6223/5/01 z 2001.02.19. wydana przez Starostwo Powiatowe w Jędrzejowie ważna do końca 2010 r.	40 x 120	R = 91	R = 845

opracowano na podstawie decyzji wodnoprawnych

Tabela 28. Stan prawny wodociągów w gminie Imielno

Nr	Wodociąg	Pozwolenie wodnoprawne na pobór wody	Dozwolony pobór wody			Termin ważności pozwolenia
			$Q_{\text{śr d}}$ [m ³ /d]	$Q_{\text{max d}}$ [m ³ /d]	$Q_{\text{max h}}$ [m ³ /h]	
1.	„Opatkowice Murowane”	ROS.IX-6210/8/98 z 1998.04.07. wydana przez U.W. w Kielcach Wydział Rolnictwa i Ochrony Środowiska	639,00	834,00	74,00	31.12.2017 r.
2.	„Motkowice”	OŚ.I-6210/273/95 z 1995.12.27. wydana przez U.W. w Kielcach Wydział Ochrony Środowiska	417,00	548,00	45,00	31.12.2015 r.
3.	„Imielno”	OŚRiL.IV-6223/5/01 z 2001.02.19. wydana przez Starostwo Powiatowe w Jędrzejowie	917,28	1240,24	68,00	31.12.2010 r.

opracowano na podstawie decyzji wodnoprawnych

Tabela 29. Zestawienie danych dotyczących wodociągów w gminie Imielno

Nr	Wodociąg	Wydajność ujęcia [m ³ /h] [m ³ /d]	Jednostka	Zapotrzebowanie na wodę		Dozwolony pobór wody	Obecny pobór wody [m ³ /d]	Zapas wody [m ³ /d]	
				obecne	perspekty- wiczne			obecny *	perspekty- wiczne **
1.	„Opatkowice Murowane”	85,00 2040,0	$Q_{sr\ d}$ [m ³ /d]	413,45	639,70	639,00	71,23	1968,77	1400,30
			$Q_{max\ d}$ [m ³ /d]	561,27	834,29	834,00			
			$Q_{max\ h}$ [m ³ /h]	55,00	73,88	74,00			
2.	„Motkowice”	45,00 1080,00	$Q_{sr\ d}$ [m ³ /d]	255,80	472,12	417,00	47,12	1032,88	607,88
			$Q_{max\ d}$ [m ³ /d]	357,27	622,91	548,00			
			$Q_{max\ h}$ [m ³ /h]	36,65	74,70	45,00			
3.	„Imielno”	68,00 1632,00	$Q_{sr\ d}$ [m ³ /d]	700,25	866,92	917,28	130,14	1501,86	765,08
			$Q_{max\ d}$ [m ³ /d]	971,28	1172,08	1240,24			
			$Q_{max\ h}$ [m ³ /h]	100,05	113,21	68,00			
								Σ 4503,51	Σ 2773,26

* różnica wydajności ujęcia i obecnych poborów wody

** różnica wydajności ujęcia i perspektywicznego zapotrzebowania na wodę $Q_{sr\ d}$

jedną sieć. System taki odporny był by na wahania wydajności studni, jak i na ewentualne awarie.

4.2. Mała retencja wodna

Obecnie na terenie gminy Imielno nie ma większych zbiorników retencyjnych. Funkcję tę pełnią jedynie stawy rybne położone w sołectwie Stawy. Aby zmienić ten stan w Wojewódzkim Programie Małej Retencji, przewidziano wykonanie na terenie gminy 4 zbiorników retencyjnych: „Bełku”, „Olszowca”, „Żabieńca” i „Stawów”.

Nazwa zbiornika	Bełk	Olszowiec	Żabieniec	Stawy
Zbiornik na cieku	bez nazwy poniżej Sobowic	rzeka Kruczka	bez nazwy wypływający z Jakubowa	bez nazwy wypływający z Jakubowa
Kilometr cieku	0 + 50	5 + 00	4 + 00	2 + 00
Maksymalna rzędna piętrzenia	197,50	196,25	210,00	200,00
Maksymalna powierzchnia zalewu m ²	326 000	360 000	239 000	142 000
Maksymalna objętość zbiornika m ³	814 000	640 000	40 000	130 000
Zbiornik w sołectwie	na granicy Sobowic i Bełku	na granicy Zegartowic i Bełku	Wygoda	na granicy Wygody i Stawów

Tab. 30.

W obecnym „Programie ochrony środowiska”, opracowanym w 2000 r przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, żaden z powyższych zbiorników nie jest uwzględniony. Jednak gmina powinna się starać o to aby powstały, nawet w okrojonej formie dostosowanej do zasobów finansowych gminy.

Zbiorniki te miałyby zarówno cel retencyjny jak i rekreacyjny. Gromadziłyby wodę na okresy suche, jak i zatrzymywałyby przepływy maksymalne w okresie roztopów i deszczów nawalnych, zapobiegając tym samym lokalnym podtopieniom powodziowym. Miałyby one wpływ na stosunki wodne w okolicznych glebach jak i na mikroklimat okolicy. Zbiorniki te przyczyniłyby się też do wzrostu atrakcyjności turystycznej gminy, przyciągając biwakowiczów i turystów, z obsługi których mieszkańcy gminy mogliby mieć zyski.

4.3. Gospodarka ściekowa

Obecnie na terenie gminy Imielno nie ma ani zbiorczego systemu kanalizacji, ani oczyszczalni ścieków. Ścieki gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach i są wywożone do najbliższej oczyszczalni ścieków lub są wylewane w miejsca przypadkowe. Stan ten jest szczególnie niebezpieczny z tego względu, że prawie zakończone jest wodociągowanie gminy z tym samym wzrosła ilość pobieranej wody, co jest równoznaczne ze wzrostem ilości odprowadzanych ścieków.

W m.p.o.z.p. gminy rezerwuje się dwa tereny pod oczyszczalnie ścieków: w Bełku nad rzeką Kruczką (pow. 0,5 ha) i w Motkowicach nad rzeką Nidą (pow. 0,3 ha). Oczyszczalnie te miały obsługiwać tylko wybrane, gęsto zaludnione rejony gminy. Obecnie proponuje się objąć zbiorczą kanalizacją całą gminę i oczyszczać wszystkie odprowadzane ścieki. Jest to konieczne ze względu na ochronę wód powierzchniowych jak i GZWP.

4.4. Kanalizacja deszczowa

Na terenie gminy Imielno nie ma kanalizacji deszczowej ani podczyszczalni ścieków opadowych. Wody deszczowe odprowadzane są systemem rowów przydrożnych. W najbliższym czasie nie planuje się budować systemu kanalizacji deszczowej.

4.5. Gazyfikacja

W chwili obecnej gmina Imielno nie posiada gazu sieciowego. Mieszkańcy korzystają z gazu butlowego propan - butan. Aby zmienić ten stan, dla potrzeb gminy Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego w Kielcach opracowało „Program gazyfikacji gminy”.

Zasilanie gminy Imielno w gaz ma odbywać się z gazociągu wysokiego ciśnienia \varnothing 300 mm 6,3 MPa relacji Busko Zdrój - Włoszczowa, włączonego do gazociągu źródłowego Zborów - Kielce. Gazociąg wysokoprężny przetnie gminę z południowego - wschodu na północny - zachód. Gazociąg ten będzie mieć dwa odgałęzienia: \varnothing 80 mm do stacji redukcyjno - pomiarowej I⁰ w Imielnicy i \varnothing 100 mm w kierunku gminy Sobków.

Gmina Imielno będzie zasilana gazem średnioprężnym, poprzez stację red. - pom. I⁰ w Imielnicy. Stacja ta ma mieć przepustowość $Q = 1500 \text{ m}^3/\text{h}$. Gazociąg średniego ciśnienia będzie mieć średnice od \varnothing 40 mm do \varnothing 110 mm. Przewiduje się, że w okresie do 2025 r z gazu korzystać będą wszyscy mieszkańcy gminy do przygotowania posiłków i ogrzewania

wody, a 90 % budynków będzie ogrzewana gazem. Przewiduje się też rezerwę gazu dla hodowli, usług i drobnego przemysłu.

4.6. Ciepłownictwo

Na terenie gminy nie ma zbiorczej ciepłowni obsługującej większy obszar gminy. Wszystkie obiekty mają indywidualne kotłownie, a starsza zabudowa ogrzewa domy z urządzeń piecowych na paliwo stałe.

Większe kotłownie węglowe obsługują: Urząd Gminy, Bank Spółdzielczy, Posterunek Policji, szkoły w Imielnie, Helenówce, Mierzwinie, Opatkowicach Murowanych, Stawach, Jakubowicach i Sobowicach, dwa Ośrodki Zdrowia i budynki wielorodzinne. Kotłownię koksową ma szkoła w Motkowicach. Na terenie gminy tylko jeden obiekt ma kotłownię olejową, jest to budynek wielorodzinny w Motkowicach należący do Spółdzielni Pińczów.

Nie planuje się budowy na terenie gminy zbiorczej ciepłowni.

4.7. Elektroenergetyka

Przez teren gminy Imielno przebiega tranzytowa linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400 kV oraz elektromagnetyczna sieć rozdzielcza zasilająca bezpośrednio gminę. Tworzą ją linie średniego napięcia 15 kV i linie niskiego napięcia 0,4 kV.

Linia 400 kV jest głównym źródłem zasilania w energię w województwie świętokrzyskim. Łączy ona stację systemową 400/220/110 kV w Połańcu ze stacją systemową 400/220 kV w Micigoździe w gminie Piekoszów. Linia ta przecina gminę Imielno w jej północnej części. Mija ona Motkowice od strony północnej i następnie biegnie po północnej stronie linii LHS. Przy lokalizowaniu budynków przeznaczonych na pobyt stały należy zachować bezpieczny odstęp od linii 400 kV. Odległość ta wynosi 33 m od zewnętrznych obrysów linii.

Gmina zasilana jest z napowietrznych linii 15 kV wyprowadzonych z 2 stacji transformatorowo - rozdzielczych GPZ 110/30/15 kV. Pierwsza stacja znajduje się w Jędrzejowie na ul. Kieleckiej (GPZ nr 1), druga w Kijach. GPZ w Jędrzejowie zasila większość obszaru gminy, GPZ w Kijach zasila jedynie stację paliw w Motkowicach. We wschodniej części Motkowic obie linie są spięte. Główne Punkty Zasilania mają za zadanie zredukowanie napięcia w sieci z wysokiego (110 kV) do średniego (15 kV).

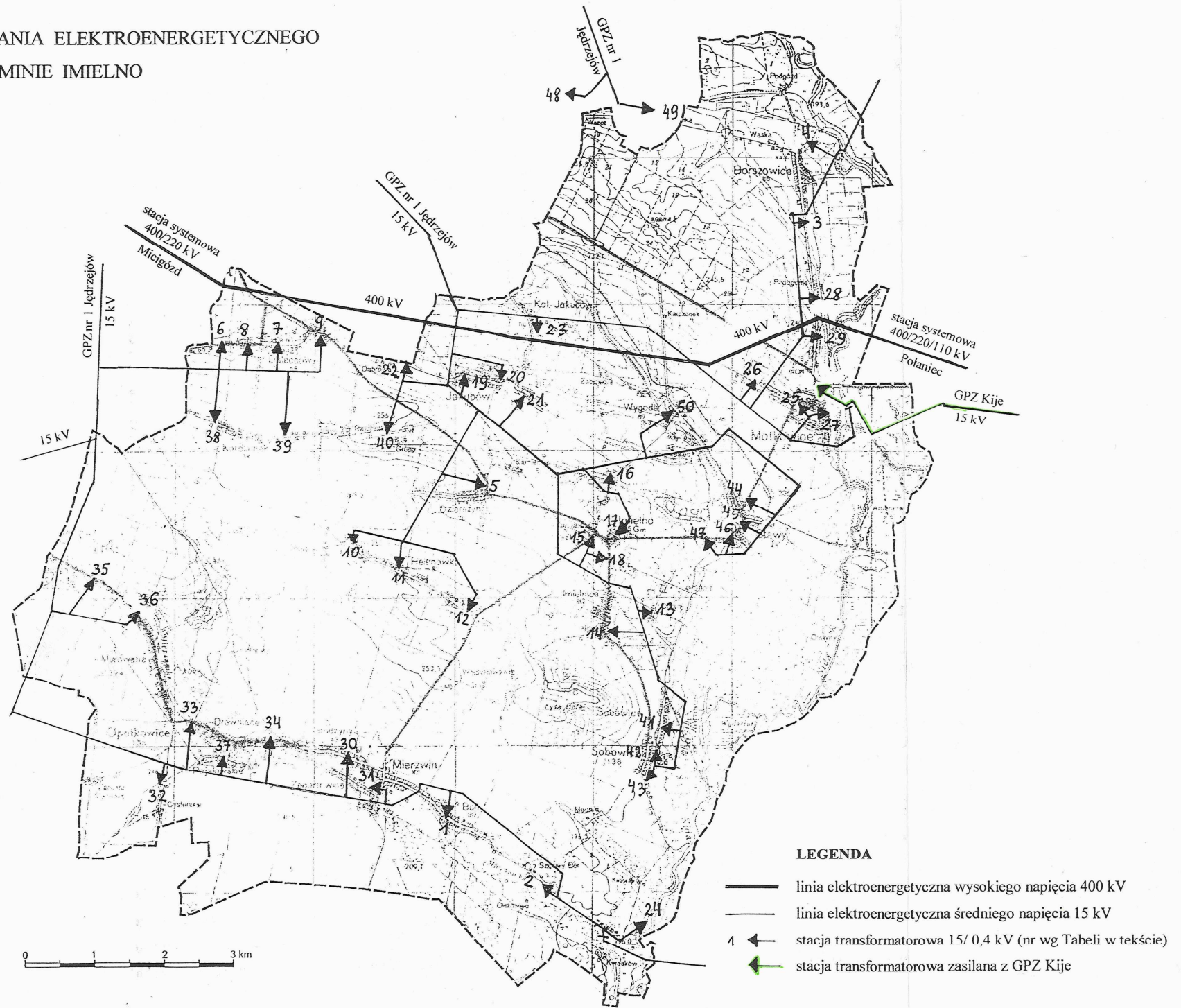
Tabela 31. Wykaz stacji transformatorowych obsługujących gminę Imielno, zasilanych z GPZ nr 1 w Jędrzejowie

Numer stacji	Nazwa stacji transformatorowej	Moc stacji kVA	Numer stacji	Nazwa stacji transformatorowej	Moc stacji kVA
1	Bełk 1	100	26	Motkowice 2	25
2	Bełk 2	40	27	Motkowice 3	40
3	Borszowice 1	40	28	Motkowice 4	25
4	Borszowice 2	63	29	Motkowice 5	100
5	Dzierszyn	50	30	Mierzwin 1	100
6	Dalechowy 1	100	31	Mierzwin 2	100
7	Dalechowy 2	100	32	Opatkowice	63
8	Dalechowy 1 a	63	33	Opatkowice	63
9	Dalechowy 3	63	34	Opatkowice	100
10	Helenówka 1	75	35	Opatkowice	63
11	Helenówka 2	63	36	Opatkowice	100
12	Helenówka 3	63	37	Opatkowice	63
13	Imielnica 1	63	38	Rajchotka 1	63
14	Imielnica 2	63	39	Rajchotka 2	63
15	Imielno 1	100	40	Rajchotka 3	63
16	Imielno 2	63	41	Sobowice 1	100
17	Imielno 3	40	42	Sobowice 2	100
18	Imielno Wodociąg	75	43	Sobowice 3	63
19	Jakubów 1	63	44	Stawy 1	50
20	Jakubów 2	63	45	Stawy 2	63
21	Jakubów 3	50	46	Stawy 3	63
22	Jakubów Dąbrowa	50	47	Stawy RSP	100
23	Jakubów Las	50	48	Wólka 1	40
24	Kwasków	40	49	Wólka 2	40
25	Motkowice 1	40	50	Wygoda	50

Sieć linii 15 kV była w ostatnim czasie remontowana i przebudowana. Obecnie daje ona dużą pewność zasilania obszaru gminy. Przy lokalizowaniu budynków przeznaczonych na pobyt stały należy zachować bezpieczny odstęp od linii 15 kV. Odległość ta wynosi 7,5 m od osi linii.

Teren gminy Imielno obsługuje 51 stacji transformatorowych. Jedna ze stacji zasilana jest z linii wyprowadzonej z GPZ Kije i obsługuje ona stację paliw w Motkowicach, pozostałe 50 stacji zasilanych jest z linii 15 kV wyprowadzonych z GPZ nr 1 w Jędrzejowie.

SCHEMAT ZASILANIA ELEKTROENERGETYCZNEGO
W GMINIE IMIELNO

LEGENDA

- linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400 kV
- linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15 kV
- 1 ← stacja transformatorowa 15/ 0,4 kV (nr wg Tabeli w tekście)
- ← stacja transformatorowa zasilana z GPZ Kije

Stacje te zostały przedstawione w Tabeli 31. Ich łączna moc wynosi 3280 kVA. Dwie z pośród nich: Wólka 1 i Wólka 2 wybudowane są na terenie sołectwa Wólka w gminie Jędrzejów.

Transformatory mają za zadanie zredukowanie napięcia w sieci ze średniego (15 kV) do niskiego (0,4 kV), bezpośrednio wykorzystywanego przez odbiorców.

Obecnie nie przewiduje się budowy nowych stacji transformatorowych. Jedynie w sołectwie Dalechowy planuje się przeniesienie jednego z transformatorów w inne, korzystniejsze miejsce.

Schemat zasilania gminy przedstawiono na Rysunku 10.

4.6. Telekomunikacja

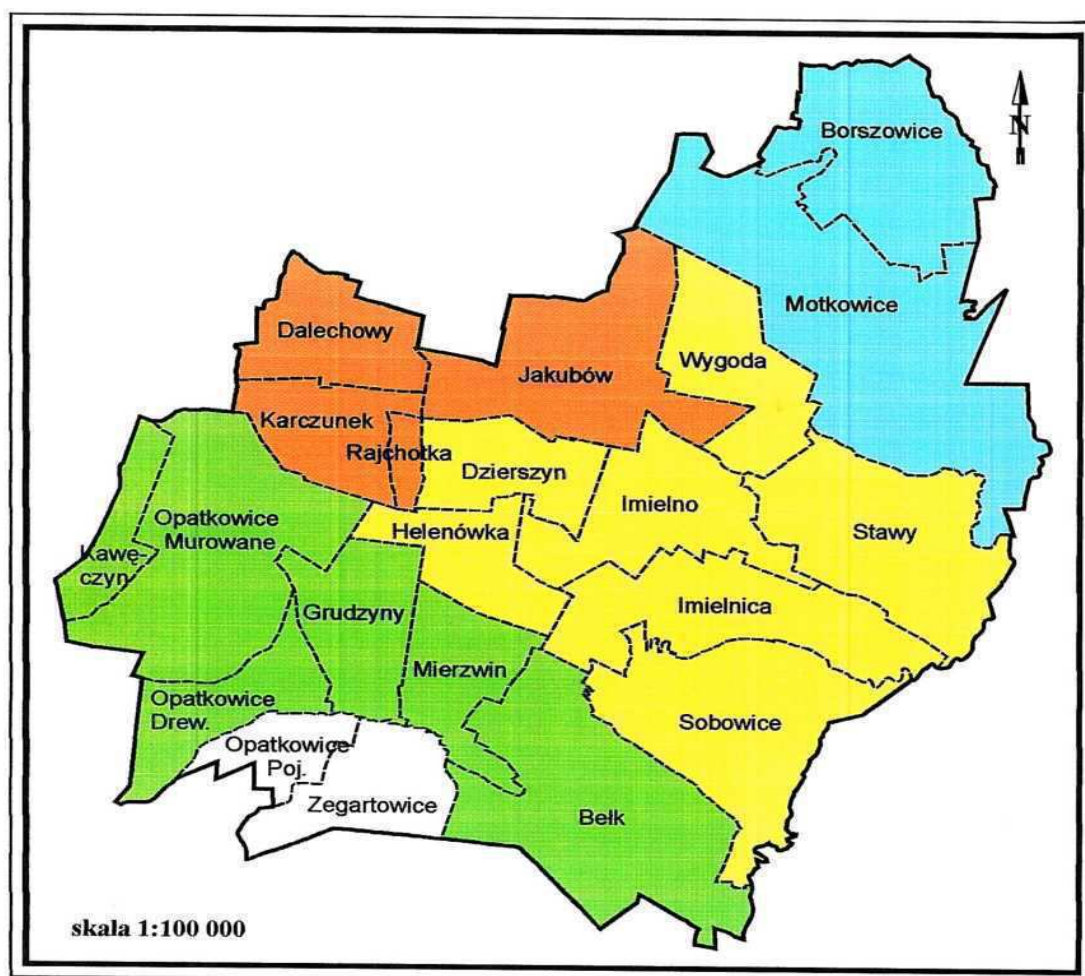
W chwili obecnej telefonizacja gminy Imielno jest już prawie na ukończeniu. Przez teren gminy przebiega kabel światłowodowy, kable teletechniczne oraz magistralne i rozdzielcze kable telefoniczne.

Linia światłowodowa ma za zadanie połączyć centrale abonenckie w Jędrzejowie i Pińczowie. Wykonano ją kablem światłowodowym jednomodowym typu XOTKtd, położonym na głębokości około 1,0 m w odległości od 10 do 14 m od osi drogi. W terenie zabudowanym przebiega ona za ogrodzeniami lub za linią zabudowy. Kabel ułożono przez teren sołectw: Dalechowy, Dzierszyn, Imielno, Imielnicę i Sobowice. Przez teren zabudowany w sołectwie Imielno wszystkie przewody zostały ułożone w kanalizacji teletechnicznej.

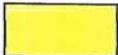

Gminę obsługuje centrala abonencka w Imielnie (CA Imielno) wybudowana tuż za Urzędem Gminy oraz trzy rozdzielnie łączy abonenckich (RŁA) w Mierzwinie, Motkowicach i Jasionnej. Rozdzielnie w Mierzwinie i Motkowicach połączone są z CA w Imielnie liniami światłowodowymi. RŁA w Jasionnej połączona jest z CA Imielno magistralą telefoniczną.

- CA Imielno obsługuje: Imielno, Imielnicę, Sobowice, Stawy, Dzierszyn, Wygodę i Helenówkę.
- RŁA Mierzwin wybudowana jest na terenie szkoły podstawowej. Obsługuje ona mieszkańców: Kawęczyna, Opatkowic Murowanych, Opatkowic Drewnianych, Grudzyn, Mierzwina i Bełku.
- RŁA Motkowice powstała na terenie szkoły podstawowej i obsługuje mieszkańców sołectw: Motkowice i Borszowice.
- RŁA Jasionna obsługuje okolicznych mieszkańców z gminy Jędrzejów i mieszkańców 4 sołectw z gminy Imielno. Są to sołectwa: Dalechowy, Karczunek, Rajchotka i Jakubów.

Telefonizacja gminy Imielno

LEGENDA

	- CA Imielno
	- RŁA Jasionna
	- RŁA Mierzwin
	- RŁA Motkowice

Rejony obsługi poszczególnych centrali przedstawiono na Rysunku 11

W chwili obecnej telefonów brakuje w dwóch sołectwach: Zegartowicach i Opatkowicach Pojałowskich. Brak ten wynika nie z możliwości RŁA Mierzwin, a z braku zainteresowania mieszkańców tych sołectw.

Telefonizacja wszystkich sołectw odbywa się za pomocą miedzianych kabli doziemnych, wyprowadzonych z centrali lub z rozdzielni łączy. Jedynie sołectwo Wygoda zasilane jest z linii słupowej. W najbliższym czasie planuje się zdemontować stare linie słupowe i zastąpić je liniami doziemnymi. Słupowe zostaną jedynie rozdzielcze linie, bezpośrednio wykorzystywane przez abonentów.

Obszar całej gminy znajduje się w zasięgu trzech operatorów sieci telefonii komorowej: Idei, Ery GSM i Plus GSM. Najbliższe maszty tej telefonii znajdują się w Pińczowie i Jędrzejowie. Planuje się też wybudowanie nadajnika Ery GSM na dachu Urzędu Gminy.

5. Odpady komunalne

Gmina Imielno nie ma swojego składowiska odpadów. Mieszkańcy gromadzą odpady w 7 kontenerach zlokalizowanych głównie koło szkół lub na lokalnych wysypiskach, nie posiadających pozwolenia na działanie. Odpady z kontenerów wywożone są przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowo - Handlowe „EKOM” s.c. w Jędrzejowie. Odbywa się to na podstawie umowy Nr 12/2000 z 26.06.2000 r. Gmina posiada też umowę zawartą z RPGKiM w Jędrzejowie na wywóz nieczystości stałych i płynnych z terenu gminy na wysypisko w Potoku w gminie Jędrzejów.

Na terenie gminy są 3 składowiska nie posiadające pozwoleń na działanie: W Motkowicach, Mierzwinie i Imielnicy.

Składowisko Motkowice - położone jest na zachód od Motkowic w odległości około 100 m od drogi Kije - Jędrzejów. Powstało ono w 1985 r i ma powierzchnię 5520 m². Zgromadzono na nim około 50 m³ odpadów. W 1999 r część odpadów wywieziono na składowisko w Potoku.

Składowisko Mierzwin - położone jest po wschodniej stronie drogi Mierzwin - Imielno. Istnieje ono od 1985 r, ma powierzchnię 3550 m³. Odpady gromadzone są w wyrobisku po wydobyciu kamienia. Nie były z niego nigdy wywożone.

Składowisko Imielnica - położone jest po wschodniej stronie drogi Pińczów - Jędrzejów. Ma ono powierzchnię 940 m². Ze względu na położenie przy ważniejszej drodze odpady z tego wysypiska są dość często wywożone na wysypisko w Potoku.

Wysypiska te nie posiadają żadnych zabezpieczeń i odpady składowane na nich mogą stanowić zagrożenie dla czystości wód podziemnych. Pogarszają one też estetykę otoczenia. Zgromadzone na nich odpady powinny być w całości wywiezione na składowisko w Potoku.

W m.p.o.z.p. gminy Imielno zarezerwowany jest teren pod gminne wysypisko w sołectwie Opatkowice Murowane w pobliżu niewielkiego lasu. Obszar ten może być rozważany przy lokalizacji nowego lokalnego składowiska.

Są też plany utworzenia na terenie gminy międzygminnego zakładu - przetwórci odpadów dla powiatu jędrzejowskiego i gmin ościennych. Jego realizacją zajmuje się Międzygminny Związek „Ekologia”, a wstępnie lokalizacja przewidziana jest na terenie sołectwa Wygoda, tuż przy drodze krajowej.

VII. UWARUNKOWANIA I PODSTAWY ROZWOJU GMINY IMIELNO – PODSUMOWANIE.

Gmina Imielno położona w południowej części powiatu jędrzejowskiego, w odległości 50 km na południowy-zachód od Kielc, posiada dogodne warunki do wielokierunkowego rozwoju .

Wchodzi w skład południowo-wschodniego obszaru rolniczego województwa świętokrzyskiego i zalicza się wraz z gminami sąsiadującymi jak Kije, Michałów, Wodzisław do rejonu rolniczego charakteryzującego się przewagą korzystnych warunków przyrodniczo – glebowych.

Z uwagi na niższą niż w średnio w rejonie jakość gleb, gmina nie może bazować wyłącznie na funkcji rolniczej, lecz jej zagospodarowanie winno być wspomagane innymi funkcjami, dostosowanymi do lokalnych warunków środowiskowych.

Sąsiaduje z obszarami o dużych walorach przyrodniczo – krajobrazowych ukształtowanych w układzie liniowym w rejonie; Kije, Busko – Zdrój, Solec, Imielno – Pińczów, Wiślica, Michałów – Działoszyce – Wiślica, z których część została objęta prawną ochroną przyrody.

Wschodnia część gminy znajduje się w Nadnidziańskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie, południowa w Miechowsko – Działoszyckim Obszarze Chronionego Krajobrazu, północno – wschodnia w Włoszczowsko – Jędrzejowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, które charakteryzują się znaczącymi walorami przyrodniczo – kulturowymi, korzystnymi dla rozwoju turystyki i rekreacji.

W południowo – wschodniej części gminy Imielno, znajduje się obszar sieci ekologicznej, mający znaczenie dla Wspólnoty, Natura 2000 - „Ostoja Nidziańska”. Obszar „Natura 2000” „Ostoja Nidziańska”, występuje na terenie części sołectw: Bełk i Sobowice objętych zmianą Nr 1 „Studium...”.

We wschodniej części gminy Imielno, znajduje się obszar sieci ekologicznej, mający znaczenie dla Wspólnoty, Natura 2000 - „Dolina Nidy” - specjalny obszar ochrony ptaków. Obszar „Dolina Nidy”, występuje na terenie części sołectwa Motkowice, objętego zmianą Nr 1 „Studium...”.

*W północno - wschodniej części gminy Imielno, znajduje się obszar sieci ekologicznej, mający znaczenie dla Wspólnoty, Natura 2000 - „Ostoja Sobkowsko - Korytnica”. Obszar „Ostoja Sobkowsko - Korytnica”, występuje na fragmencie terenu sołectwa Borszowice, poza granicami objętymi zmianą Nr 1 „Studium...”.*1*

Wschodnia i południowo – wschodnia część gminy wchodzi w skład Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych. Zgodnie z koncepcją krajowej sieci ekologicznej ECONET, ten obszar stanowi fragment węzła ekologicznego (Obszar Nadnidziański) o randze krajowej. Najcenniejsze fragmenty doliny Nidy położone są w węźle ekologicznym o znaczeniu międzynarodowym (Obszar Buski). Powyżej Borszowic Dolina Nidy to krajowy korytarz ekologiczny łączący Nadnidziańskie Parki Krajobrazowe z Chęcińsko – Kieleckim Parkiem Krajobrazowym wchodzącym w skład Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich. Wymienione obszary stanowią ważne składniki wojewódzkiego systemu przyrodniczego. Dla jego funkcjonowania ważna jest troska o lokalne systemy ekologiczne występujące na terenie gminy związane z potokami i występującymi tu dolinami, oraz istniejącymi lasami. Zagrożeniem dla prawidłowego funkcjonowania w/w systemów są liniowe bariery ekologiczne, jakie tworzą szlaki komunikacyjne.

Część międzynarodowego węzła ekologicznego – biocentrum, zawartego pomiędzy miejscowościami Motkowice, Stawy, Sobowice, Skowronno i Umianowice jest najcenniejsza przyrodniczo i właśnie ona jest położona na obszarze gminy Imielno i gmin sąsiednich: Kije i Pińczów. Obszar ten obfituje w starorzecza, zabagnienia, niewielkie, otwarte rozlewiska. Szata roślinna jest zdominowana przez roślinność bagienną i łąkową, z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków (olsy, grupy wierzb).

Cały obszar jest przecinany siecią małych cieków tworzących niepowtarzalną sytuacją krajobrazową i wręcz unikatowe, subtelne piękno delty środkowej Nidy. Awifauna środkowej Nidy to rzadkie ptaki błotno – wodne. Na tym obszarze stwierdzono 125 gatunków ptaków tzn. 1/3 wszystkich gatunków krajowych m.in. kilka gatunków wpisanych do „Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt”.

**1 tekst wprowadzony zmianą Nr 1 „Studium...”*

Zagrożeniem dla walorów tego obszaru są nieprzemyślane melioracje odwadniające oraz regulacja Nidy. Powodują one obniżenie poziomu wód gruntowych i są przyczyną degradacji przyrodniczej terenu, z kolei regulacja Nidy powoduje niekorzystne przyspieszenie biegu rzeki, likwidację nisz ekologicznych, erozję koryta i postępujące osuszanie terenu.

W tym rejonie konieczna będzie gospodarka wykluczająca zaburzenia stosunków wodnych oraz podjęcie działań w celu podnoszenia retencji i konsekwentna renaturalizacja koryta Nidy i pozostałych cieków wodnych.

Cały obszar środkowej Nidy jest jednym z najpiękniejszych naturalnych obszarów bagiennych w Małopolsce, atrakcyjnym przyrodniczo i krajobrazowo, wspaniałym miejscem do łączenia specjalistycznej turystyki z badaniami naukowymi i szeroko pojętą edukacją ekologiczną.

Gmina Imielno należy do słabo zalesionych i wymaga znacznych dolesień, co korzystnie wiąże się z możliwością finansowania zalesień z funduszu SAPARD

Cała gmina jest położona na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 409 Niecka Miechowska SE. Zbiornik ten pozbawiony częściowo szczelnej izolacji, wymaga szczególnej ochrony, co jest związane z uporządkowaniem gospodarki wodno – ściekowej oraz ograniczeniem stosowania nawozów chemicznych i środków ochrony roślin.

Gmina nie posiada większych zbiorników wodnych powierzchniowych poza stawami rybnymi, co w znacznym stopniu wpływa na mały ruch turystyczny i wypoczynkowy na jej terenie.

Powiązania komunikacyjne regionalne stosunkowo słabe oraz słabo rozwinięta sieć drogowa (lokalna) zwłaszcza w południowo – zachodniej części gminy Imielno i niezadowalający stan utrzymania sieci dróg stanowią obecnie barierę rozwojową gminy

W zakresie rozwoju społeczno – gospodarczego na terenie gminy można odnotować szereg zjawisk niekorzystnych, na co ma wpływ sytuacja demograficzna; niski przyrost naturalny, malejąca ilość zawieranych małżeństw, ujemne saldo migracji oraz wysoki poziom starzenia się ludności. W gminie Imielno na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat zmniejszyła się liczba ludności, co w konsekwencji grozi depopulacją. Niewielka liczba mieszkańców (4712 osób), średnia gęstość zaludnienia wynosząca 46,7 os/km², największe zagrożenie wyludnieniem, sytuują gminę Imielno w mało korzystnej sytuacji w województwie świętokrzyskim w stosunku do innych gmin. Sytuację pogarsza wysokie rejestrowane bezrobocie, bezrobocie utajone wśród pracujących w rolnictwie indywidualnym oraz niska dostępność komunikacyjna.

Położenie gminy Imielno w strefie bezpośredniego oddziaływania dwóch ośrodków miejskich: Jędrzejów i Pińczów nie wpłynęło na rozwój funkcji mieszkaniowych i

usługowych. Postrzega się jednak tendencje do przyjazdu czasowego – „na weekend” lub „powrotu” do dawnego miejsca zamieszkania ludności ze Śląska., może to być powodem zwiększonego zainteresowania gminą przyszłych inwestorów, a pośrednio przyczyną podniesienia niskich standardów mieszkaniowych i warunków życia w gminie.

Gmina należy do obszarów o niskiej antropopresji i czystych ekologicznie, co powinno być podstawą jej indywidualnego rozwoju, przy przyjęciu polityki rozwoju zrównoważonego – ekorozwoju.

Charakteryzując gminę nie można pominąć jej zasobów kulturowych; istniejących zabytków, nie do końca przebadanych, niezwykle cennych dla nauki, stanowisk archeologicznych datowanych na okres od neolitu do wczesnego średniowiecza, historycznych układów zabudowy, miejsc historycznych tradycji niematerialnych. Odpowiednia promocja tych mało znanych i powszechnie niedostępnych wartości historyczno – kulturowych gminy będzie jednym z elementów rozwoju gminy i regionu.

Z przeprowadzonych badań wynika, że główne kierunki aktywizacji i rozwoju gminy Imielno są związane z funkcją rolniczo – produkcyjną, usługową, głównie w zakresie obsługi rolnictwa, a także drobnej przedsiębiorczości nierolniczej oraz turystyczno – wypoczynkowo-poznawczą i mieszkaniową.

1. O charakterze rolniczym gminy Imielno zdecydowały dogodne warunki przyrodnicze i glebowe, mało skażone środowisko oraz położenie gminy w strefie żywicielskiej aglomeracji kieleckiej.

Dalszy, opłacalny rozwój tej funkcji jest związany z restrukturyzacją rolnictwa. Dotyczy to m.in. specjalizacji gospodarstw rolnych, rozwoju przemysłu przetwórczo – spożywczego i większego nasycenia gminy usługami „z otoczenia rolnictwa” oraz stopniowej zmiany stosunków agrarnych.

Rozwój funkcji rolniczej i przystosowanie jej do reguł gospodarki rynkowej wiąże się z pokonywaniem wielu barier, które tworzą:

- nadmierne rozdrobnienie gospodarstw indywidualnych ale korzystniejsze niż średnia w województwie,
- zbyt wysoki poziom zatrudnienia w gospodarstwach indywidualnych,
- mało kreatywna postawa rolników w stosunku do trudności ekonomicznych,
- brak zainteresowania rolników modernizacją gospodarstw,
- niskie kwalifikacje użytkowników gospodarstw rolnych,
- istniejący układ zabudowy wiejskiej sprzyjający produkcji drobnotowarowej, a niekorzystny dla większych inwestycji gospodarczych,

- regres dawnego systemu obrotu rolnego,
- brak integracji producentów żywności w grupy marketingowe, tworzące regionalne lobby skupione wokół zagadnień reklamy, zbytu i przeciwdziałaniu konkurencji,
- rozdrobniona struktura własnościowa terenów budowlanych,
- niedobór zasobów gruntów komunalnych, co utrudnia włączenie się samorządu w gospodarkę przestrzenną gminy i pozyskiwanie na cele inwestycyjne większych obszarowo terenów.

Możliwości i szanse rozwoju rolnictwa na obszarze gminy należy rozpatrywać przede wszystkim w rozszerzeniu zagospodarowania wielofunkcyjnego, ale bez naruszania zasad ekorozwoju. Wiąże się z tym:

- ochrona najcenniejszych zasobów gruntów rolnych, generalnie wyłączonych z zabudowy,
- stosowanie ekologicznych metod produkcji rolnej na obszarze parku krajobrazowego i jego otuliny oraz przechodzenie na produkcję „zdrowej żywności” na terenie całej gminy,
- zagospodarowanie rolno-środowiskowe terenów czynnych ekologicznie, zagrożonych obecnie degradacją.

Zagospodarowaniu wielofunkcyjnemu terenów gminy sprzyjać będzie:

- zapewnienie warunków do poprawy struktury obszarowej gospodarstw,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu drobnotowarowej zabudowy wiejskiej,
- ułatwienia w lokalizacji inwestycji rynkowych,
- ograniczenie kolizji rolnictwa towarowego z innymi funkcjami terenów,
- zapewnienie dostępu do zbiorczych systemów uzbrojenia terenów położonych w strefach usługowo- produkcyjnych

Wyżej wymienione działania stworzą warunki do rozwoju funkcji rolniczej oraz rozszerzą ofertę dla zagospodarowania terenów na różne funkcje gospodarcze, w tym nie związane bezpośrednio z rolnictwem. Ułatwią również starania o środki pomocowe z UE, szczególnie w przypadku lokalizacji inwestycji rynkowych realizowanych z udziałem środków z funduszy międzynarodowych.

2. Obszar gminy charakteryzuje się bardzo słabym zalesieniem. Zbiorowiska leśne stanowią niespełna 9,0 % jej powierzchni. Dla porównania lesistość na obszarze byłego województwa kieleckiego wynosi 28,5 %, podobną wartość osiąga wskaźnik lesistości dla Polski – 28 %.

Lasy państwowe, administrowane przez Nadleśnictwo Jędrzejów zajmują 54,6 % ogółu zbiorowisk leśnych. Największy kompleks leśny „Motkowice” znajduje się koło miejscowości o tej samej nazwie. Dominującym typem siedliskowym na obszarze lasów państwowych jest las mieszany i las świeży.

W rękach prywatnych znajduje się 46,4 % powierzchni zalesionej. W drzewostanach prywatnych dominują monokultury sosnowe, jednowiekowe stosunkowo młode. Większe kompleksy lasów prywatnych znajdują się w południowo – wschodniej części gminy w rejonie miejscowości Szczery Bór – Kwasków i Olszowiec.

Potrzeby zalesieniowe gminy są duże i aktualnie wynoszą ok. 80 ha, jednak w okresie kierunkowym powinny zwiększyć się o ok. 18 % użytków rolnych, co jest podyktowane udziałem gleb nieekonomicznych w uprawie.

Możliwości rozwoju tej funkcji determinują również :

- krajowe preferencje zalesieniowe (Krajowy Program Zwiększania Lesistości), obejmujące wschodnią część gminy położoną w Nadnidziańskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie,
- konieczność zwiększenia funkcji ochronnych lasów, zwłaszcza w zakresie ochrony wód powierzchniowych przed spływem z pól zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego i ochrona przed zanieczyszczeniem wód podziemnych (GZWP nr 409),
- znaczny areal gruntów do zalesienia określony w obowiązującym, miejscowym planie ogólnym,
- przewidywana realizacja w woj. świętokrzyskim pilotażowego programu zalesień, finansowanego z funduszu SAPARD.

Zgodnie z ustaleniami „programu wojewódzkiego” rozwój przestrzenny lasów winien być projektowany z uwzględnieniem następujących zasad:

- przywracania i kształtowania leśnych ciągów ekologicznych w skali gminy jak i w układzie ponadgminnym
- eliminowania kolizji funkcji leśnej z innymi funkcjami terenów,
- wyrównywania linii brzegowej lasów w celu zyskania bardziej zwartych kompleksów, unikając jednak nadmiernego uproszczenia tej linii i sprowadzenia jej kształtu do prostych figur geometrycznych,
- zachowania lokalnych walorów krajobrazowych i kulturowych zwłaszcza na obszarze NPK,
- udostępnienia lasów na cele turystyczno – rekreacyjne oraz zwiększenia udziału tej funkcji w strefach koncentracji zagospodarowania turystycznego,
- spełnienia wymogów ochrony przeciwpożarowej.

W istniejących areałach leśnych należy respektować zasady gospodarki leśnej określone w planie urzędzenia lasów Nadleśnictwa Jędrzejów oraz uproszczonych planach urzędzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

3. Na terenie gminy Imielno nie występują większe zakłady produkcyjne (o zatrudnieniu powyżej 50 osób) a gmina zalicza się do rejonu o najniższym wskaźniku aktywności pozarolniczej. Warunki zewnętrzne, które spowodowały kryzys w zatrudnieniu (redukcja miejsc pracy w Jędrzejowie i Nowinach k/ Kielc) mogą stać się przyczyną większej aktywności mieszkańców w dziedzinie drobnej wytwórczości, handlu, usługi gastronomicznej, motelowej na terenie gminy. Wiąże się to z kształtowaniem funkcji tranzytu regionalnego i krajowego wzdłuż drogi krajowej nr 78 i tworzeniem pasma potencjalnego rozwoju w północnej części gminy.

Poprawę warunków do rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej mogą spowodować również następujące okoliczności:

- przełamanie recesji i rozwój rynku pracy w Jędrzejowie,
- znaczące przyspieszenie rozwoju przemysłu wydobywczego – przetwórczego i budownictwa na obszarze „Białego Zagłębia” sąsiadującego z gminą,
- znaczący rozwój funkcji uzdrowiskowych na terenie Buska – Zdroju,
- poprawa powiązań komunikacyjnych w południowej części gminy,
- *udokumentowanie złóż kopalin i wniesienie ich do studium m.in. w ramach sporządzanej zmiany Nr 1 „Studium...”, oraz umożliwienie ich wydobycia dla celów budownictwa i drogownictwa, wykorzystywanych nie tylko na terenie gminy lecz poza jej granicami.*1*

4. Rozwój funkcji mieszkaniowej wiąże się z zabezpieczeniem terenów pod budownictwo mieszkaniowe i usługi komercyjne. Preferuje się zabudowę jednorodziną skomasowaną lub wielorodzinną, osiedlową (domy dwurodzinne, szeregowo, wielorodzinne, zabudowę rezydencjalną i willową). Dla rozwoju tych funkcji korzystne jest przeznaczenie terenów w miejscowości gminnej i Motkowicach (Gminny Bank Terenów). Tereny te winny być traktowane jako alternatywa dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy i osób spoza gminy. Realizowane przez gminę budownictwo w spółce z inwestorem zewnętrznym, poparte odpowiednią informacją i reklamą może również przyciągać do gminy ludzi młodych i dynamicznych z regionu nie tylko najbliższego sąsiedztwa.

*1 tekst wprowadzony zmianą Nr 1 „Studium...”

Proponuje się również wyznaczyć enklawy terenu dla realizacji domów rezydencji dla ludzi o większych zasobach finansowych, którzy wolą warunki zamieszkania inne od budownictwa wielorodzinnego aglomeracji miejskich. Dotyczy to głównie terenów budowlanych w dolinie rzeki Mierzawki.

Nie wskazane jest rozpraszanie budownictwa mieszkaniowego ze względów krajobrazowych i ekonomicznych (infrastruktura techniczna), a już istniejąca zabudowa ekstensywna powinna zostać przekształcona w zabudowę o charakterze turystycznym i agroturystycznym.

Zabudowa osiedlowa w poszczególnych sołectwach, powinna uzupełniać istniejące budownictwo zagrodowe, w nawiązaniu do jej obecnego charakteru (zabudowa w układzie liniowym, lub wielodrożnym, w korzystnych fizjograficznie warunkach). W pierwszej kolejności należy wykorzystać istniejące w MPZP rezerwy terenowe.

Należy utrzymać rangę miejscowości gminnej jako ośrodka administracyjnego i usługowego przez zachowanie rezerw terenu pod usługi publiczne o zakresie ponadpodstawowym, mieszkalnictwo osiedlowe, usługi komercyjne.

Ponadto niezbędne jest doinwestowanie zachodniej części gminy w zabudowę usługową związaną z obsługą ludności. Dotyczy to głównie miejscowości: Opatkowice, Mierzwin, Bełk

5. Rozwój funkcji turystyczno – wypoczynkowo – poznawczych związany jest z zasobami środowiska przyrodniczego i zasobami krajobrazowo – kulturowymi. Sprzyja temu właściwy klimat społeczny.

Należy rozwijać te formy turystyki i wypoczynku, które zapewnią turyście bezpośredni kontakt z przyrodą (wodą, lasem, łąką) i miejscową ludnością. Należy wykorzystać walory krajobrazowe gminy takie jak: otwarte przestrzenie, dalekie widoki i cały system lokalnych powiązań przyrodniczych, a także unikatowe możliwości „podglądania” przyrody na obszarze rozlewisk Nidy.

Dla tych celów w układzie przestrzennym gminy wydają się korzystne obszary we wschodniej części gminy, zwłaszcza dolina Nidy i otulina Parku Krajobrazowego. Plan ochrony Zespołu Parków Krajobrazowych przewiduje rozwój turystyki -kwalifikowanej, w tym kajakowej, głównie w oparciu o Nidę – spływ turystyczny i wypromowanie Motkowic jako miejscowości początkowej tego spływu.

Dla wypoczynku pobytowego korzystne wydają się tereny położone w Miechowsko – Działoszyckim Obszarze Chronionego Krajobrazu w dolinie rzeki Mierzawki w miejscowościach: Zegartowice, Olszowiec, a także w obszarze otuliny parku krajobrazowego

w Mierzwinie i Bełku oraz w sąsiedztwie bezimiennego ciek w miejscowości Wygoda i Stawy.

Należy z całym naciskiem podkreślić, że atrakcyjność dla wypoczynku na terenie gminy Imielno w znaczącym stopniu podwyższy realizacja zbiorników wodnych. Są one planowane na granicy sołectw: Sobowice i Bełk, Zegartowice i Bełk, Wygoda i Stawy i w sołectwie Wygoda. Obok funkcji retencyjnych i przeciwpowodziowych oraz związanych z poprawą stosunków wodnych w okolicznych glebach i poprawą mikroklimatu okolicy, projektowane zbiorniki „Bełk”, „Olszowiec”, „Żabieniec”, „Stawy” przyczyniłyby się do wzrostu atrakcyjności turystyczno - letniskowej gminy, przyciągając biwakowiczów i turystów, z obsługi których mieszkańcy mogliby mieć zyski.

Oferta kierowana dla turystów w różnym wieku, może przyciągać szczególnie młodzież, gdy zostanie powiązana z innymi atrakcjami np. wykorzystaniem kolejki wąskotorowej dla przejazdu rekreacyjnego z Umianowic do Pińczowa. Stacja kolejki w Motkowicach powinna wyraźnie wpłynąć na liczbę turystów i podróżników w gminie.

Korzystne wydaje się również łączenie funkcji rekreacyjnej z kulturowo – poznawczą (tradycyjna zabudowa wiejska, obiekty zabytkowe, miejsca historycznych wydarzeń, miejsca pamięci) oraz rozwijanie funkcji sportu w kontekście już istniejących zainteresowań miejscowej społeczności, zwłaszcza młodzieży (boiska sportowe – wiejskie).

Należy zwrócić szczególną uwagę na możliwość rozwoju funkcji agroturystycznej nie tylko na terenach położonych na obszarach chronionych, lecz we wszystkich wsiach, zwłaszcza w części środkowo – zachodniej gminy przy założeniu, że będą wyposażone w odpowiednią infrastrukturę i usługi. Rozwój funkcji agroturystycznej będzie korzystnym uzupełnieniem dla funkcjonowania gospodarstw wiejskich; drobnych, niskotowarowych, zagrożonych bezrobociem.

6. Słaba dostępność komunikacyjna stanowi obecnie barierę rozwoju gminy . Poprawa rozwiązań komunikacyjnych, przewidywany rozwój motoryzacji i transportu międzyregionalnego może ten stan zmienić w znaczącym stopniu.

Gmina Imielno położona jest w niedalekiej odległości (30 km) od międzyregionalnego węzła komunikacyjnego jakim jest Jędrzejów i większość powiązań zewnętrznych odbywa się przez ten węzeł.

W węźle jędrzejowskim krzyżują się projektowane drogi ekspresowe S-7 Gdańsk-Warszawa – Kraków – Budapeszt, i S – 78 Jędrzej - Śląsk, istniejące drogi; krajowa nr 78 odc. Jędrzejów – Chmielnik, i wojewódzkie nr 728 Grójec – Końskie – Jędrzejów i nr 768

Jędrzejów – Kazimierza Wielka - przeprawa przez Wisłę – Brzesko (węzeł z A-2) oraz linia kolejowa znaczenia państwowego Warszawa – Kraków.

Korytarz transportowy na terenie gminy tworzą:

- ciąg dróg; krajowej nr 78 granica państwa – Chałupki – Gliwice – Siewierz – Jędrzejów – Chmielnik i wojewódzkiej nr 765 Chmielnik – Staszów – Osiek (droga nr 9),
- linie kolejowe; szerokotorowa (LHS), Huta Katowice – Hrubieszów – Ukraina oraz normalnotorowe Kielce – Staszów – Tarnobrzeg.

Połączenie z najbliższymi ośrodkami powiatowymi odbywają się następującymi drogami;

- krajową nr 78 z Jędrzejowem, Kielcami , Miechowem, Staszowem
- powiatową , nr 15320 Jadwinów – Imielno – Pińczów z Pińczowem i dalej Buskiem Zdrój i Kazimierzą Wielką.

Połączenia te prowadzone są trasami o odpowiednich dla ruchu lokalnego parametrach, wymagającymi w najbliższym czasie, poza przebiegającymi przez miasta, tylko niewielkich modernizacji.

Miejscowości położone na obszarze gminy są najlepiej powiązane z Imielnem, na ogół siecią dróg powiatowych o powierzchni bitumicznych. Koncentryczny układ dróg w gminie powoduje, że powiązania poszczególnych sołectw z ośrodkiem gminnym są prostolinijne. Najkorzystniejsze powiązania z Imielnem ma sołectwo Kawęczyn gdzie wydłużenie trasy drogi nie przekracza 1,3 km. Wszystkie sołectwa są położone w 15 – to minutowej strefie dojazdu samochodem osobowym do centrum administracyjno – usługowego w Imielnie. Przy dojeździe środkami komunikacji publicznej sytuacja jest również korzystna, lecz tylko dla sołectw posiadających połączenie z Imielnem. Sołectwa: Karczunek, Wygoda oraz znaczna część Bełku są poza zasięgiem komunikacji publicznej do ośrodka gminnego.

Bezpośrednie powiązania poszczególnych sołectw ze sobą są na ogół zapewnione drogami o twardej nawierzchni. Najniekorzystniejszymi powiązaniem charakteryzują się relacje pomiędzy sołectwami położonymi w zachodniej części gminy , gdzie brak jest połączenia drogowego pomiędzy Opatkowicami Murowanymi a Helenówką i Helenówką a Rajchotką.

Linia kolejowa o znaczeniu państwowym, szerokotorowa, jednotorowa, Hrubieszów – Huta Katowice (Linia Hutniczo – Siarkowa –LHS), nie powoduje większych uciążliwości dla ruchu lokalnego i miejscowego.

Funkcjonująca od lat osiemdziesiątych XIX w wąskotorowa kolejka Jędrzejów – Umianowice – Pińczów – Kazimierza Wielka z odgałęzieniami w Umianowicach do Chmielnika, Rakowa i Bogorii stała się, po zaprzestaniu działalności gospodarczej, zabytkiem techniki. Dzięki inicjatywie entuzjastów kolei wąskotorowych obecnie funkcjonuje jako atrakcja turystyczna. W sezonie kursuje na trasie Umianowice - Pińczów, pociąg zwany „Ekspres Ponidzia”. Kolejka przebiega w układzie wschód – zachód i posiada stacje w Motkowicach.

Szanse rozwoju gminy związane z komunikacją należy wiązać ze:

- stosunkowo bliskim położeniem od węzła komunikacyjnego znaczenia międzynarodowego zlokalizowanego w pobliskim Jędrzejowie ,
- projektowaną lokalizacją węzłów na projektowanej drodze ekspresowej S – 7 Gdańsk – Warszawa – Kraków - Chyżne w Jędrzejowie,
- koncentrycznym układem dróg dojazdowych do ośrodka gminnego ułatwiającym szybki dostęp do usług.

Barierami rozwoju są:

- wzrastający ruch tranzytowy na drodze krajowej nr 78 utrudniający komunikację pomiędzy obiema częściami obszaru gminy,
- niski standard części dróg gminnych i niektórych odcinków powiatowych

W związku z powyższym na obszarze gminy należy uwzględnić przebudowę układu ważnych połączeń ponad lokalnych:

- modernizację do parametrów drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP) drogi nr 78;
- modernizację do parametrów drogi głównej (G) połączenia Jędrzejowa, Pińczowa i Buska Zdrój tj. aktualnej drogi powiatowej nr 15320 Jadwinów – Imielno- Pińczów;
- modernizację do parametrów drogi zbiorczej (Z) połączeń ośrodków gminnych tj. dróg powiatowych nr 15 310 odc. Motkowice – Imielno, nr 15 321 Imielno – Mierzwin – Tur, nr 15322 Diament – Łysaków – Mierzwin.

7. Rozwój gospodarczy gminy a zwłaszcza podniesienie komfortu zamieszkania i rozwój funkcji wypoczynkowych i turystycznych jest związany z pozostałymi elementami w zakresie infrastruktury technicznej. Należy do nich gospodarka wodna, kanalizacja, gazownictwo, ciepłownictwo, elektroenergetyka, telekomunikacja, usuwanie i utylizacja odpadów.

a) Gmina leży na obszarach o korzystnych warunkach zaopatrzenia w wodę pitną i na jej terenie zlokalizowane są lokalne ujęcia komunalne. W gminie wykonano szereg studni wierconych zaopatrujących w wodę indywidualnych jak i grupowych odbiorców.

Na terenie gminy działają 3 wodociągi grupowe;

- wodociąg „Opatkowice Murowane”
- wodociąg „Motkowice”
- wodociąg „Imielno”, które mają uregulowany stan prawny, ustalone strefy ochrony ujęć wody oraz określone pobory wody ze studni, wraz z czasem ich obowiązywania.

Z tych 3 wodociągów grupowych korzystają mieszkańcy 17 sołectw. Wodociągów obecnie nie posiadają tylko sołectwa: Rajchotka, Karczunek, Wygoda, Dalechowy, z których Dalechowy posiada projekt dołączenia do wodociągu Imielno. Ze względu na zwodociągowanie gminy w 81 % istnieje potrzeba uporządkowania gospodarki ściekowej.

b) Gospodarka ściekowa w gminie jest rozwiązywana w sposób niezadowolający, szczególnie niebezpieczny dla środowiska i zdrowia ludzi.

Na terenie gminy nie ma zbiorczego systemu kanalizacji i oczyszczalni ścieków. Ścieki są gromadzone w bezodpływowych zbiornikach i wywożone do najbliższej oczyszczalni ścieków lub wylewane w miejsca przypadkowe. Bezwzględnie należy zlikwidować wszelkie zrzuty nieczystości do wód powierzchniowych, a w szczególności „dzikie” odprowadzanie z szamb do gruntu i wód płynących z gospodarstw indywidualnych. Likwidacji wymagają także stare studnie zamieniane przez właścicieli na szamba, co zarejestrowano kilkakrotnie podczas prac w terenie.

Na terenie gminy Imielno nie ma także kanalizacji deszczowej ani podczyszczalni ścieków opadowych.

Ze względu na ochronę wód powierzchniowych i GZWP, kanalizacją zbiorczą należy objąć całą gminę i oczyszczać wszystkie odprowadzone ścieki. Są rezerwowane dwa tereny pod oczyszczalnię ścieków; w Bełku nad rzeką Kruczką i w Motkowicach nad rzeką Nidą, natomiast w najbliższym czasie nie planuje się w gminie budowy systemu kanalizacji deszczowej.

c) Obecnie gmina nie posiada gazu sieciowego. Mieszkańcy korzystają z gazu butlowego propan – butan.

Gazyfikacja gminy gazem przewodowym będzie możliwa po wybudowaniu planowanego gazociągu wysokiego ciśnienia Busko Zdrój – Włoszczowa. Wszystkie

sołectwa gminy Imielno zasilane będą układem rozdzielczym, na bazie stacji redukcyjno – pomiarowej zlokalizowanej w części południowej gminy.

Dla potrzeb gminy Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego w Kielcach opracowało „Program gazyfikacji gminy”.

d) Na terenie gminy nie ma zbiorczej ciepłowni obsługującej większy obszar. Wszystkie obiekty mają indywidualne kotłownie, a stara zabudowa ogrzewa domy z urządzeń piecowych na paliwo stałe. Nie planuje się budowy na terenie gminy zbiorczej ciepłowni.

e) Przez teren gminy, północnym jej obrzeżem przebiega tranzytowa linia elektromagnetyczna wysokiego napięcia 400 kV relacji Tarnów – Piekoszów. Linia ta jest wymieniana w „Krajowej koncepcji polityki zagospodarowania przestrzennego kraju” jako element stabilizujący. Linia 400 kV jest głównym źródłem zasilania w energię w województwie świętokrzyskim. Na terenie gminy Imielno omija ona Motkowice od strony północnej i następnie biegnie po północnej stronie linii LHS. Przy lokalizowaniu budynków przeznaczonych na pobyt stały stwarza ona barierę 33 m od zewnętrznych obrysów linii niezbędną do zachowania ze względów bezpieczeństwa.

Ponadto w gminie znajduje się sieć elektromagnetyczna rozdzielcza zasilająca bezpośrednio gminę. Tworzą ją linie średniego napięcia 15 kV i linie niskiego napięcia 0,4 kV. Teren gminy obsługuje 51 stacji transformatorowych i nie przewiduje się budowy nowych.

f) Telefonizacja gminy Imielno obecnie jest na ukończeniu. Przez jej teren przebiega kabel światłowodowy, kable teletechniczne oraz magistralne i rozdzielcze kable telefoniczne. Obecnie telefonów brakuje w dwóch sołectwach: Zegartowice i Opatkowice Pojałowskie, co wynika nie z możliwości centrali abonenckiej lecz z braku zainteresowania mieszkańców tych sołectw.

Cały obszar gminy położony jest w zasięgu trzech operatorów sieci telefonii komórkowej: Idei, Ery GSM i Plus GSM. Najbliższe maszty tej telefonii znajdują się w Pińczowie i Jędrzejowie. Planuje się też wybudowanie nadajnika Ery GSM na dachu Urzędu Gminy Imielno.

g) Na terenie gminy brak jest składowiska odpadów stałych, zachodzi więc obawa, że odpady z gminy trafiać mogą w miejsca przypadkowe powodując powstawanie „dzikich” wysypisk śmieci. Mieszkańcy gromadzą swoje odpady stałe w 7 kontenerach

zlokalizowanych głównie koło szkół lub na lokalnych wysypiskach, nie posiadających pozwolenia na działanie. Są to składowiska w Motkowicach, Mierzwinie, Imielnicy.

Szybkiej likwidacji wymagają szczególnie te nielegalne wysypiska, które znajdują się na terasach zalewowych i w nieczynnych „dzikich” wyrobiskach. Należy podkreślić, że samo usunięcie „dzikich” składowisk nie rozwiąże całkowicie problemu odpadów w gminie. Można przewidywać, że nielegalne składowiska będą powstawały na nowo tak długo, jak długo nie zostanie stworzony program racjonalnego obrotu i składowania odpadów.

Przewiduje się lokalizację własnego wysypiska odpadów stałych na terenie Opatkowic Murowanych w pobliżu niewielkiego lasu. Rozważa też inną alternatywę zagospodarowania odpadów. Międzygminny Związek Ekologia posiada plan utworzenia na terenie gminy Imielno zakładu - przetwórci odpadów dla powiatu jędrzejowskiego i gmin ościennych. Wstępna lokalizacja jest przewidziana przy drodze krajowej na terenie sołectwa Wygoda.

h) Pozostałe elementy uzbrojenia

Dla celów retencji jak również rekreacji przewiduje się budowę zbiorników wodnych. Zgodnie z opracowanym dla województwa „Programem Małej Retencji” wód powierzchniowych z 1996 r. na terenie gminy planowana jest budowa następujących zbiorników: Żabieniec o pow. 23,9 ha, Stawy o pow. 14,2 ha, Olszowiec o pow. 36,0 ha i Bełk o pow. 32,6 ha .

W obecnym „Programie ochrony środowiska” opracowanym w 2000 r. przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego żaden z powyższych zbiorników nie jest uwzględniony. Jednak gmina powinna podjąć starania o to aby powstały, nawet w „okrojonej formie” dostosowanej do finansowych zasobów gminy.

Rzeka Nida, przepływająca przez wschodnią część gminy, stwarza duże zagrożenie powodziowe. Przeciwdziałanie skutkom powodzi wiąże się z:

- wyznaczeniem terenów zagrożonych zalaniem wodami powodziowymi Q 1% ,
- wyznaczeniem obszarów zalewanych wodami opadowymi z uwagi na brak odpływu spowodowany wysokimi stanami wód w ciekach,
- wyznaczeniem obszarów osuwiskowych i terenów przybrzeżnych zagrożonych rozmyciem w czasie powodzi,
- wyznaczeniem pasów ochronnych wzdłuż cieków wodnych.

Należy podkreślić konieczność podjęcia zdecydowanych działań w kierunku zapewnienia infrastruktury technicznej gwarantującej jednocześnie ochronę środowiska i w celu stymulowania zrównoważonego rozwoju gminy - ekorozwoju. Wymaga on otwarcia

drogi dla przyjętego rozwoju gospodarczego przy równoczesnym spełnieniu wymagań ustawowych dotyczących ochrony środowiska .

Uwarunkowania rozwoju gminy Imielno podane w podsumowaniu w formie skrótowej, zostały szczegółowo omówione w rozdziałach problemowych zawartych w niniejszym opracowaniu.

Natomiast wstępnie określone kierunki rozwoju gminy Imielno będą poddane konsultacji Zarządu Gminy, Rady Gminy oraz wskazanych społeczności lokalnych i będą stanowić wytyczne do opracowania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy.

ZESPÓŁ AUTORSKI STUDIUM

Kierownik Zespołu
i Generalny Projektant

dr inż. arch. Elżbieta Kaczmarska
upr. urb. 1391/94

Zagadnienia przestrzenne

dr inż. arch. Monika Gołąb – Korzeniowska

Tematy cząstkowe:

mgr inż. Małgorzata Bogdał,
mgr geogr. Marcin Korban,
mgr kom. Marian Olech

Opracowanie graficzne

Agata Korzeniowska